

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21

Megjelenik
minden hó
1-én és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
1—501—90

Postatakarékpénztári
csekk számla:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Elismerés.

Elszakított magyar testvéreink egyrészének visszatérését, a trianoni határvonal északi részének ledöntését, csonka-Hazánk megnagyobbodását és a honvédség kiépítését hozó, eseményekben igen gazdag 1938. évnek a végéhez közeledünk.

Ha visszatekintek a csendőrségnek ebben az esztendőben végzett teljesítményeire, úgy meg kell állapítanom, hogy minden parancsnokság és valamennyi csendőr fáradságot nem ismerő buzgalommal és nagy odaadással, erejét megfeszítve, vette ki a részét abból a munkából, amelyet a szolgálat, a rendkívüli időkre való tekintettel, fokozottabb követelményekkel hártott a csendőrségre.

A csendőrség eredményes munkát végzett. Az őrsőkre beosztottak minden napos nehéz szolgálataikat, a fennálló létszámnehézségek dacára, lelkesen, becsülettel és odaadással teljesítették. Amikor pedig a Felvidék örvendetes megszállásával kapcsolatos vezénylések csaknem valamennyi őrstől újabb áldozatkészséget kívántak, az itthonmaradottak megkettőzött munkakedvvel és önzetlen hazafias megértéssel vállalták magukra a nagyobb terhet és úgy látták el szolgálatukat, hogy az ország belrendje és közbiztonsága hátrányt ne szenvedjen.

A felszabadult területek megszállásában közreműködött csendőrerők magatartása és tevékenysége is méltó volt a m. kir. csendőrség hagyományos hírnevéhez. Az a szeretet és megbecsülés, amellyel a Felvidék lakossága fogadta őket, fokmérője a bizalomnak és a csendőrség működésével szemben megnyilvánult elismerésnek.

A jól végzett munka nyomán fakadó jóérzéssel ülhetjük meg a szeretet ünnepét, büszke öntudattal és megelégedéssel vehetünk búcsút az elmúlt esztendőből, hogy a jobb jövőbe vetett törhetetlen hittel, bizakodással és a reánk háruló további feladatokra becsülettel és hagyományos köteleességtudással készen köszöntsük a felvirradó újesztendőt.

A karácsonyi ünnepek melegségéhez, örömmel és megnyugvással eltelve, én is hozzájárulok azzal, hogy valamennyi tisztnek és csendőrnek a folyó évben teljesített eredményes működéséért — mint a m. kir. csendőrség legmagasabb katonai előjárója — a szolgálat nevében dicséretemet és elismerésemet nyilvánítom.

vitéz FALTA altábornagy.

A december 18-i tiszttavatáson megjelent elélkelőségek.

Tisztavatás a budapesti csendőrlaktanyában.

A csendőrség tisztikarának kiegészítése tudva-levően a Ludovika Akadémiából történik. Az akadémia elvégzése után a jelölteknek az egyéves csendőrtiszt-tanfolyamot is el kell végezniök, gyakorlati próbaszolgálatot kell teljesíteniök s ha ezek után a csendőrtiszt-tanvizsgát leteszik, mint hadnagyok a csendőrség végleges állományába kerülnek.

Ez a kiegészítési rendszer azonban csak néhány év múltán lesz megvalósítható, amikor a Ludovika Akadémiára a csendőrség számára felvett akadémikusok az akadémiát elvégzik és a még előírt honvédségi csapatszolgálat eltelté után a csendőrséghez bevonulhatnak. Addig a honvédelmi miniszter a csendőrtisztikar létszámhiányát tartalékos tisztjelölteknek csendőrségi próbaszolgálatra bocsátásával pótolja. Az évenként hirdetett pályázatok alkalmával csendőrtiszt-tanfolyamra pályázhatnak azok a tartalékos tisztjelöltek és hadapródok, akik egyetemet végeztek és a pályázatban előírt egyéb feltételeknek is megfelelnek. A nemténylegesen tisztjelöltek kiképzése két évig tart: az első évben a Ludovika Akadémián katonai kiképzést, a másodikban pedig a csendőrtiszt-tanfolyamban csendőrségi szakki-képzést nyernek, az örsökön pedig gyakorlati próbaszolgálatot teljesítenek.

Folyó hó 17-én volt az első ilyen csendőrtiszt-tanfolyam záróvizsgálója a budapesti csendőrlaktanyában. A záróvizsgán *vitész Falta László* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője elnökölt; megjelentek *vitész Nemerey Márton* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese, valamint *vitész Sáray Ferenc* ezredes, a honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetője is.

A csendőrtiszt-tanvizsgát sikerrel letették a következő kpvj. őrmesterek: *Bárciházi Bárczy Dezső, dr. Batty Kázmér, Bodonyi Károly, Bresztyenszky László, Dalmy Adám, dr. Declera Dénes, Finta Imre, vitész Horváth Árpád, dr. Imreh Géza, dr. Kertész Lajos, dr. Kiss Gyula, Komáromy László, vitész dr. Kovács Jenő, dr. Kun Imre, Maklár-Klekner Péter, Margó Pál, dr. Martélyi István, dr. Mezlényi Egon, Nagyhetényi Jenő, Nyilas Iván, Pintér László, dr. Bánsági (Richter) Béla, dr. Bazsó (Ring) Lajos, Simon László, Stépán László, Nemes Stachó Géza, Gyöngyöshalászi Takách Attila, dr. Tukora-Bakos Béla és dr. Zöldy Márton.*

A csendőrtiszt-tanvizsgát sikerrel letett hallgatókat a Kormányzó Úr Ö Főméltósága az új rangmeghatározási szabály alapján 1936 január 1-i ranggal hadnagyokká nevezte ki. Az új hadnagyok felavatása december 18-án délelőtt 11 órakor szép ünnepség keretében történt a Böszörményi-úti csendőrlaktanyában.

Reggel 8 órakor a tisztjelöltek róm. kath. és protestáns istentiszteleten vettek részt, 10 órakor pedig megkoszorúzták a csendőrvértanuknak a laktanya udvarán álló emléksobrát. Fél tizenegy órakor a nemzetiszínű zászlókkal és fenyőgalyakkal feldíszített laktanya udvarára *Beodray Ferenc* százados parancsnoksága alatt díszszázad vonult ki a m. kir. 1. határőrezred zenekarával. A díszszázad első szakaszát a csendőrtiszti tanfolyam hallgatói, a többi szakaszait pedig a híradó tanfolyam és a budapesti alakulatok állományából kivezényelt legénység alkotta.

Az avatáson megjelentek: *vitéz Barabás Emil* altábornagy, honvédelmi miniszteriumi csoportfőnök, továbbá *vitéz Nárai Náray Antal* vk. ezredes a honvédelmi minisztérium tisztképzési osztályának vezetője, a belügyminiszter képviselőjében *dr. Tomcsányi Kálmán* államtitkár, továbbá *vitéz Farkas Ferenc* vk. ezredes, a Ludovika Akadémia parancsnoka, a m. kir. honvédség tiszti küldöttsége, a felavatottnak a Ludovika Akadémián volt tanárai, az Akadémikusok küldöttsége, a budapesti csendőrtisztikar teljes számban, valamint nagyszámú előkelő, meghívott közönség.

Tizenegy órakor díszjel jelezte *vitéz Falta László* altábornagynak, m. kir. csendőrségi felügyelőnek érkezését, aki *vitéz dr. Damasy Farkas* ezredesnek, a budapesti csendőrkörület parancsnokának és lak tanyaparancsnoknak jelentkezését fogadta, ellépett a díszszázad előtt, majd kezdetét vette a felavatási ünnepély.

Vitéz Torzsay Lénárd ezredes, a csendőrtiszti

tanfolyamok parancsnoka a következő beszédet intézte a felavatandókhoz:

Bajtársak!

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legmagasabb elhatározása méltókká ítelt benneteket arra, hogy a mai nappal a magyar királyi csendőrség tisztikarának tagjaivá legyetek. Öröm és büszkeség tölt el, hogy legfelsőbb Hadurunknak ezt a legmagasabb rendelkezését én tolmácsolhatom előttetek és ezzel én is részese lehetek a mai napnak, a m. kir. csendőrség első ünnepélyes tisztavatásának.

Bizonyára boldog örömmel tűztétek fel az első tiszti csillagot, amelyet derekasan és becsülettel megérdemeltetek. Ismerlek benneteket s tudom, hogy nem üres dísznek, nem a könnyű és könnyelmű élet szimbólumának, nem regények, filmek és operettek léha eszményképének tekintitek a nemes hivatást, amelyhez mátol kezdve az eskü és a becsület szentsége köt, hanem komoly életfeladatnak, amelynek nem a külső, hanem a belső dísz az értékesebb.

A csendőrtiszti pályára való hosszú szellemi és erkölcsi felkészülésnek, az agyakokba és lelkekbe való gondos magvetésnek közös munkája után bocsátunk útra benneteket, kedves fiatal bajtársaink, nem ismeretlen tehát előttetek a feladat, amelyre vállalkoztatok. Katonának lenni mindennütt és minden időben tisztesség volt; magyar katonának, magyar csendőrnek lenni büszkeség, magyar katonának, csendőrök vezetőivé, példaadóivá lenni — súlyos feladat. Nem könnyű és nem kényelmes tehát az út, amely előttetek áll, mert két súlyos disszel vagytok ékesek: a magyar tisztnek és a magyar

A tisztavatásra kivonult díszszázad.

Az új hadnagyok eskütétele.

csendőrnek messze tündöklő, de kötelességekkel — és csak kötelességekkel! — terhelt díszével.

Hatalmas, boldog ország, gazdag és gondtalan nemzet katonájának lenni, a hadiszerencse napos oldalán sütkérezni, a katonaéletnek is a gondtalanabbik, tetszetősebbik felét jelentik. De a katona igazi hivatása nem akkor tündöklök, amikor az élet szépségeit élvezheti, hanem akkor, amikor tépett ruhában, vérző homlokkal a mezőket járja és amikor tettekkel bizonyítja, hogy méltó a szeretetre és kiválságos megbecsülésre, amellyel a nemzete körülveszi. Szegény, kifosztott, megalázott haza katonájának lenni, egy nemzet reménységét hordozni szívünkben és karjainkban: ez is felemelő, ez is büszke rendeltetés, kedves Bajtársaim! Ez vár most Reátok. A magyar katona ezeréves dicsőségének vagytok az örökösei és reménységei; a mi kezünkől lassan kihulló kardot, amelyet hét országban forgattunk becsülettel: Nektek kell majd átvennetek.

Legyetek fegyelmezett, engedelmes alárendeltek, hogy fegyelmet, engedelmséget követelő előljárók lehessetek. De mint előljárók ne csak követeljétek, hanem adjatok is. Adjatok oda szívetek minden melegét, minden gondoskodását azoknak, akiknek a javáért felelősek vagytok: az alárendeltjeiteknek. Soha egy pillanatra el ne felejtétek, hogy a magyar katonát, a magyar csendőrt hivatkozás nélkül sorolhatjuk a világ első katonái sorába és hogy nemze-

tünknek ezek a katona-erényei nemcsak jogokat, hanem kötelességeket is jelentenek a számotokra. Az alárendeltekről való szüntelen gondoskodás, a mindig csak értük és velük törődés a tiszt legnemesebb kötelessége.

Legyetek mintaképei a magyar úrnak, de ne a hibáiban, hanem az erényeiben. Acélozzon meg a veszély tudata, mert veszélyben a tisztnek mindig elől a helye, de legeslegutolsók legyetek, ha ott kell hagyni a küzdőteret.

A Ti élethivatásotok nem merül ki abban, hogy katonák vagytok. Nektek emellett egy másik megtisztelő feladatot is vállalnotok kell: magyar csendőrökké kell lennetek. A Ti fegyveretek nemcsak a háborúnak, hanem a békének is fegyvere. Nincs a magyar közéletnek, de az egyéni életnek sem olyan területe, amelynek békéje, munkája, felvirágzása vagy elsoványodása ne volna kapcsolatban a Ti munkátok területével: a közbiztonsággal.

Ez már nemcsak katonai hivatás, ha megköveteli is a katonai erények teljességét. Ma, amikor az állam és a nemzet élete mind politikai, mind közgazdasági és kulturális téren olyan sokrétűvé vált, amikor a társadalom annyiféle ellentétes érdekű rétegbe tömörülve keresi jövő kialakulásának útjait, amikor annyi jó és gonosz szándékú ember keres érvényesülést a maga tanai számára: ugyancsak helyén legyen az esze és a szíve annak, akire ebben a zürzavarban

a rend fenntartásának nehéz kötelessége hárul. Járjakatok nyitott és tisztánlátó szemmel ebben a forgatagban és soha, semmiféle tetszetős jelszavak kedvéért el ne tévesszék, hogy mint magyar embereknek, magyar tiszteknek és magyar csendőröknek hol a helyetek. Ne legyenek ismeretlenek előttetek a problémák, amelyek ma a magyar társadalmat meg rázkóztatják; ismerjétek meg az élet minden megnyilvánulását, a néprétegek és társadalmi osztályok célkitűzéseit, a módokat és eszközöket, amellyekkel azok elérésére törekednek, de tartsátok távol magatokat az eseményektől, mert társadalmi problémák megoldása nem a mi feladatunk. Mi csak örökösünk és résen vagyunk.

Nem a fegyverek jogán uralkodnia kell a csendőrségnek a nemzet felett, hanem szolgálnia kell a nemzetet hűséggel, becsülettel. Ez a nép, amelynek javai felett örökösünk, ez a derék, becsületes, szorgalmas nép verejtékkel keresi a kenyeret a maga és mások számára; erre a népre mindig bizalommal lehet támaszkodni, ez a nép siet először a haza oltalmára, ha veszély fenyeget s ez a nép teremti elő fillérenként a milliárdokat. Ezzel a néppel szemben csak kötelességeink vannak.

Ennek a népnek a fiaiból származnak a mi derék csendőreink is, akiknek vezetői lesztek. Becsüljétek meg őket, mert nem könnyű dolog csendőrnök lenni. Legyetek erőskezüek, ahol a szolgálat érdeke ezt kívánja, de tudjatok megértő bajtársai is lenni azoknak, akik ezt érdemlik. Ne keressétek az olcsó, mulandó és szeszélyes népszerűséget, de igyekezzetek olyan előljárókká lenni, akiket örömmel és szeretettel várnak az örsökön.

Most pedig Isten nevével előre, fiatal bajtársak! Kísérjen utatokon az Isten áldása, útmutatótok pedig legyen a mi örökszép jelszavunk: Hűség, Becsület, Vitézség!

A nagyhatású beszéd után az új hadnagyok a puskagulából, golyószóróból, géppuskából és gyalogsági ágyúból alakított, fenyőgalyakkal díszített fegyverjelkép elé vonultak és ott dr. Kricsfalussy-Hrabár Endre alezredesnek, a csendőrtiszti tanfolyamok tanárának előmondása után letették a katonai és a csendőrtiszti esküt.

Az eskütétel után előlépett az évfolyamelső dr. Zöldy Márton hadnagy és bajtársai nevében a következő beszédet intézte a m. kir. csendőrség felügyelőjéhez és az iskolaparancsnokhoz:

Nagyméltóságú Altábornagy Úr!

Méltóságos Ezredes Úr!

A lelkes, buzdító szavak, amellyekkel minket, a m. kir. csendőrség legfiatalabb tisztjeit az Ezredes úr, szeretett parancsnokunk utunkra bocsátott, mély visszhangra talált valamennyiünk lelkében.

Hálával a jó Isten iránt, hódolattal Legfelsőbb Hadurunk iránt és alázatos engedelmség elhatározásával előljáróink iránt lépjük át jövőendő hivatásunk küszöbét. Diszes és előkelő testület tisztikarának tagjaivá lettünk, de tudjuk és érezzük, hogy ez nemcsak díszet és kiváltságot, hanem sok munkát és súlyos kötelességet jelent a számunkra hivatásunkkal, hazánkkal és nemzetünkkel szemben.

Nem félünk a reánk váró munkától, mert az élet eddig sem kényeztetett el minket. Gond, bizonytalan-

ság és jövőtlenség voltak a mi fiatalságunk kísérői, de ez a kemény iskola keménnyé tett minket. Megtanultuk, hogy mindenki annyit ér, amennyit dolgozik, s hogy mindenkinek annyi megbecsülés jár, amennyit a közösség szolgálatában egyénileg megszerez a maga számára. Hazánk és nemzetünk egykori nagysága a mi számunkra nem emlék, hanem már történelem, de a jelen sivárságát sem ismerjük el örök és változatlan életformánknak; mi előre nézünk, a jövőért dolgozunk, küzdünk, élünk és halunk.

Büszkék vagyunk, hogy azok nyomdokaiba léphetünk, akik a magyar királyi csendőrséget arra a magaslatra emelték, amelyen ma van. Nem akarunk különbek lenni, de olyanok igen, mert ehhez erőt, elhatározást és jószándékot érzünk magunkban. Büszkék vagyunk, hogy magyar tiszt lehetünk, de ez a büszkeség nem gőg, hanem csak öntudat: önmagunknak és hivatásunknak megbecsülése. És ha a katonasors nemcsak áldozatot, hanem talán borostyánt is tartogat a számunkra, boldogan kötjük majd minden kis levelét a Testület koszorújához, hogy ne csak megtartsuk, de gyarapítsuk is a hírnevet, tiszteletet és megbecsülést, amelyet, mint a Testület tagjai, most előlegként magunkkal viszünk.

Hálás szívvel köszönjük tanárainknak a Ludovika Akadémián és a csendőrtiszti iskolában, hogy sok és odaadó járadózással azzá neveltek és tanítottak minket, amilyenekként most itt állunk. Az Ő közös munkájuknak köszönhetjük a sok szellemi és lelki kincset, amit magunkban felhalmoztunk és ami majd talán képessé fog tenni, hogy sok jószán-

dékunkat valóra válthassuk. Pályánk még csak most vezet át minket a szellem világából az Élet valóságába, de ahhoz már a csendőrség kötelékében eddig eltöltött idő is elég volt, hogy megismerjük és megszeressük a hivatásunkat, s hogy teljes komolyságban fogjuk fel a jelentőségét az oly sokszor hallott fogalomnak: közbiztonságnak.

Meggyőződésünk ké vált az igazság, hogy a rend és a fegyelem nemcsak dicsérendő erénye egy országnak és nemzetnek, hanem életfeltétele. Sokkal bőségesebb példa és tanulság bizonyítja ezt a multban és a jelenben, semhogy kétségbe vonhatnók. Nemcsak kötelességből tehát, nemcsak az eskü és a becsület parancsára, hanem teljes meggyőződéssel, nemzetünk iránt való nagy szeretettel és aggódó féltéssel leszünk tehát katonái a mások javának, harcosai és — ha kell — hősei a jognak és az igazságnak, mert ez az egyetlen út, amely felfelé és a távolból felénk integető drága magyar határok felé vezet!

Ha majd sok-sok év múlva, talán megfogyatkozva és deresedő fejjel, de Nagymagyarország minden zugából újra itt fogunk majd állani ennek a mi kedves otthonunknak, az öreg csendőrlaktanyának a falai között, akkor is kitörülhetetlen emlékként fog élni bennünk ennek a mai szép napnak az emléke. Kérjük a jó Istent, adjon nekünk erőt hozzá, hogy majd akkor is nyugodt öntudattal nézhessünk vissza a pályára, amelyet végigküzdöttünk és ne hiányozzék majd semmi a számadásunkban abból, amit most megfogadtunk!

Szent karácsonyest ...

Írta: SZALAY LÁSZLÓ.

Délután 4 óra volt, ahogy a járőr elindult... Az ácsi Borzas-rét, onnét a tabdi erdő, aztán a csengődi nagylegelő, majd meg az árgyelusi kistanyák volt a körzete... Az utóbbtól aztán már csak egy macskangrás a bazsaházi laktanya, ahova este tíz órára kell visszatérniök, ahol is a szolgálat után már készen várja őket a szentesti vacsora, mákos és dióskalács-csal.

Elindultak, mentek... A kéz a puskaszíjon, a harapós felszélbe beledölvé... Megfagyott hó reccgett-ropogott a csizmaik alatt és alig haladtak egy kilométert, már kezdett alkonyodni...

A téli határ sivár és elhagyott volt... Mint egy pusztuló, megtelt temető, melynek sírkeblei már behorpadtak... Csak gazok, dudvák meg kórók tünedeztek föl rajta itt-ott, rettenetessé téve, ami nyáron itt szín és pompa, megejtő illat, madárdal és verőfény volt...

A járőr haladt... Dombra föl, völgybe le... Olykor hallgatag dülöt, olykor kanyargó ösvényt követve és el-el-tűnedezve, hol meg felbukkanva a közeledő szent este szürkületében...

Feljött a Hold is... Halvány sugarával fehér szemfödőt terítve a halott tájra... S hogy csillag-mécseiket a mennyei zsellérek is meggyújtották, a szürkületből — este lőn...

A járőr csak ment... S a fagyaló szél, ami eddig szemben fenekedett vele, most gondolt egyet és oldalt rohamozta... Nyilván, hogy kitűzött céljától elverje...

Ottan jártak már a két kemény örködő vitézek a nagy egyedülvalóságban szendergő ácsi határt... Balkézről hagyva a behavazott Borzas-rétet, melynek sűrű szittyós nádrengetegéből éhes rókák csaholták keservüket...

S a járőr csak ment... A megvadult elemek, az üvöltő szél, a csikorgó hideg, a leselkedő félhomály, s az alig járható terep, föltartóztatni nem volt képes menetében... Mintha csak pacsirtaszólamos, verőfényes májusi ég alatt, ezervirágos réten lépkednének könnyedén...

Előttük feketedett az erdő... S a fák, ahogy beérték őket, mintha csak összebújtak és összesúgtak volna, ádáz, ellenséges érzéssel...

A járőr azonban csak ment tovább, be a fák közé. Mire a fák segítségül hívták a szelet és olyan harsogó mennydörgő zúgásba, zengésbe kezdtek, hogy eltörpült volna mellette száz hatregiszteres orgona...

— Mit akartok itt? — ordították és üvöltöttek... Mi alszunk!... S nektek semmi helyetek itt!... De

Bajtársak! A mai nap szent fogadalmával eltelve, szívünk dobbanását, karunk erejét és kardunk acélját ajánljuk fel régi szokás szerint a mi megtépett, drága magyar hazánknak; rántsunk kardot és kiáltunk egy szívvel-lélekkel:

A hazáért mindhalálig!

Felemelő látvány volt, amikor a nagy tetszéssel fogadott beszéd után a felavatott hadnagyok régi szokás szerint kardot rántottak és lelkesülten kiáltották: „A hazáért mindhalálig!”

Ezután a díszszázad díszmenetben elvonult a csendőrség felügyelője és az új hadnagyok előtt. A nagyszerű díszmenet a jelenlevő közönség sorai-ban is általános elismerést keltett.

Délben az újonnan felavatott hadnagyok taná-raikkal együtt a budapesti csendőrtiszti étkezdében diszebeden vettek részt, majd elutaztak a m. kir. csendőrség felügyelője által engedélyezett szabadságukra, ahonnan új állomáshelyeikre január első napjaiban fognak bevenni.

Szeretetteljes bajtársi kézzorítással fogadjuk mi is új tiszti bajtársainkat a testületben. Majdnem húszesztendei szüntelen tanulásnak hosszú és nehéz útja vezette őket csendőrségi pályájuk kiindulópont-jára, szellemiekben tehát bőséges alapot nyertek arra, hogy testületünknek kiváló tagjaivá, derék csendőreinknek pedig hivatott vezetőivé váljanak. Legyen a testület hírnevének és tekintélyének gyarapításában sok siker az osztályrészüik!

a járőr nem vette őket semmibe se. Nem is válaszolt a lázadásokra... Csak kemény léptekkel áttört közöttük...

Ha válaszoltak volna, bizonyára ezt mondják: Nekünk tudnunk kell, hogy nem rejtőzik e benne-tek rossz szándékú ember!... Vagy egynémely bujdosó gonosztevő!... Orvvadász!... Fatolvaj!...

De mondom, a járőr nem felelt... Nem vitatkozott a fákkal...

Ők csak mentek... Egy-kettő... Egy-kettő... Szívükben a mindhalálig kitartó szent kötelesség-érzéssel és agyukban a szolgálati szabályokkal... Másra nekik nincs is szükségük... Ez a kettő telje-sem elegendő ahhoz, hogy a halálon kívül másnak megállítani őket ne lehessen...

Im ezek ők... A járőr... Az erő... A közhata-lom... A közbiztonság... Az igazak oltalma és a gazok réme... A rettenthetetlen, fáradhatatlan és óber kakastollasok... Akik még karácsony szent estéjén sem pihennek... A mi szeretve tisztelt, drága csendőreink!...

Az árgyelusi tanyák világába értek... Vitéz Szoboszlai tiszthelyettes elővette az óráját... A holdvilágnál megnézte:

— Nyolc óra van!...

Kovács csendőr ezt tisztelettel tudomásul vette...

— No most aztán szétnézünk a tanyák között, aztán elfordulunk — haza!...

Innét is, onnét is, lámpavilág csillogott ki az ablakokból... Isten bogárkái, a földet művelő pa-rasztok, karácsony szent estéjét ünnepelték...

A megelőző szolgálat.

írta: NAGYALÁSONYI BARCZA JENŐ százados.

(Befejező közlemény.)

Az Utasításunk 350. pontjában előírja, hogy a községeket és lakott helyeket mindig a pihenő meg-kezdése előtt kell leportyázni, ami természetes is, hiszen a lakott helyek eredményes ellenőrzését más-képp keresztül vinni nem is lehetséges. A B. egyé-nekkel való érintkezésben minden feltűnés jövate-hetetlenül káros, de feltétlenül káros köztudomásra juttatni azon egyéneket is, akikkel a járőrök bizal-masabb érintkezést tartanak fenn.

Úgy a B. egyének, mint az őrs szolgálatában felhasznált más megbízható emberek, a megfigye-lések és adatszerzések kezdeti sikertelenségei miatt rendszerint elkedvetlenednek. Az eddig megfigye-lések vagy a már általuk szolgáltatott adatok nagyraértékelésének hangoztatásával kell őket to-vábbi munkára serkenteni s kitartásra bírni, hiszen az őrskörlet egész területe — társadalmi osztály-különbség nélkül — át kell hogy szövődjék az őrs bizalmi hálózatával. Ahol nincsen így, ott még mesz-sze van az őrs annak jogos hangoztatásától, hogy feladatait valóban jól teljesítette és hivatását betöl-tötte. A hírhálózatnak természetesen tervszerűen kell kiépítve lenni, nem kapkodva, ötletszerűen, mert az utóbbi módokon történt megszervezése csaknem értéktelen. Nem szabad azt hinni, hogy a hírháló-zat kiépítése valamikor is befejezhető, mert rész-

A járőr meg-megkerülte a kis tanyákat, s hogy oszt látták, hogy minden rendben van, nem is szól-tak be, nem zavarták az ünneplőket...

Az egyik tanyácskán gyerekek énekeltek:

„Mennyből az angyal, lejött hozzátok,

Pásztorok, pásztorok,

Hogy Betlehembe, sietve menve,

Lássátok...”

A járőr az ének hangja nyomán, csak úgy csön-dcskén az udvarra került és az ablak alá állt...

Kis karácsonyfa csillogott négy-öt gyertyács-kával egy zsámolyon... S a fa előtt négy kislány, kisfiú énekelte összetett kézzel a karácsonyi öröm-hirt... Hátuk mögött az apjuk és az édesanyjuk... Szintén összetett kézzel...

Kivárták az ének végét...

— Egyem azt az ártatlan kis lelketeket! — súgta szeretetteljesen vitéz Szoboszlai tiszthelyet-tes úr... Kovács csendőr meg kifújta az orrát...

Ahogy mennek az udvartól kifelé, súgja Kovács csendőr:

— Tiszthelyettes úr, hát az a nagy vörös ko-mondor, amelyik ebből a tanyából mindig meg-rohan bennünket, vajjon most hová tűnhetett el?...

— Hová?... Lehet hogy a karácsonyi szent este örömére ma azt is behívták a szobába!...

Ebben aztán meg is nyugodott Kovács, de ahogy haladnak, egyszercsak megpillantják a komondort, amint szép békésen kíséri őket kifelé...

— Hát ez meg hogy lehet? — esodálkozik föl. —

Vitéz Szoboszlai tiszthelyettes csöndesen mo-solygott:

ben minél több oldalról szerezzük értesüléseinket, annál pontosabban és behatóbban tájékozódunk az eseményekről, másrésről pedig a kiépített hálózatban idővel fogyatékok állanak be, mely hiányok pótlása is szükséges. A jó hírhálózat óramű pontossággal működik s ennek megteremtésére fordított fáradozás, adandó alkalommal, busásan megtérül.

A megelőző szolgálat eredményes ellátásnak további fontos teendője a megfelelő helyen és időben, türelemmel, kitartással és éberséggel párosult lesállítás. Az időtől és a helytől függ elsősorban, hogy a járőrvezető elhatározza a 30 percnél rövidebb les — esetleg egy szolgálatban több alkalommal leendő — megtartását. Nagyon célszerű ezt még a község vagy a lakott helyre való megérkezés előtt, a kijáratok közelében, akkor tartani, midőn a járőr megjelenését még senki nem észlelhette. Célszerű és sok esetben eredményes ez kint a terepen is, útkeresztezéseknél, vadászások, falopások megszokott helyei közelében, különösen pedig az országhatár felé vezető mellékutakon.

A lesállások gyakori és helyes alkalmazásának minden buzgó csendőr vérében kell lennie, amire igen helytelen figyelmeztetést vagy külön előírást várni. Alig van szolgálat, hol ennek indoka ne lenne.

A megelőző szolgálat különleges kívánalmakat támaszt — és fokozott fontosságú — a határszéli szolgálatot teljesítő őrsőkön. Ezen teendőkre részletesen nem térek ki, mert e tárgyról lapunk 1924. évi 2. számában „Szolgálatunk a határokon” címmel

már értekeztem. Említett tanulmányom kiegészítésül csupán annyit említek meg, hogy a határsávban eső őrsök beosztottjainak kell elsősorban tudni a határátlépésre vonatkozó, gyakran változó szabályok újabb és újabb előírásait, elsősorban az útiokmányok használatával elkövetendő büntetendő cselekmények elkövetőivel, továbbá a jogosulatlan határátlépőkkel, csempészekkel való szabályszerű eljárását. Ismerni kell az idevonatkozó utasításokat részletesen. A határszéli megelőző szolgálat fontos segédeszköze a kellő határszéli őrzési beosztás is, melynek összeállításáról és mennél behatóbb hasznosításáról nem szabad megfeledkezni.

A szárazföldi és vízi utak, de a vasutak ellenőrzését sem szabad figyelmen kívül hagyni, hiszen a megelőző szolgálat ellenőrzési körének fontos kötelessége az emberek helyváltoztatásának figyelése és ellenőrzése, gyanús esetben pedig a helyváltoztatás okának megállapítása. Különös jelentősége van ennek a mai gyors közlekedési eszközök korában, midőn a bűnöző legelső törekvését, — a helyszínnek és környékének gyors elhagyását, — nehézség nélkül meg tudja valósítani és ezáltal bizony sokszor a legnehezebb feladat elé állítja a nyomozást.

Igen fontos szabály, hogy a járőrök minden idegent, — legyen az illető magyar vagy külföldi honos, — tartozzon bármely foglalkozási ághoz, állandóan tartsanak, illetve tartassanak szemmel. Minden mozgalmat, legyen az politikai vagy gazdasági (streik), tapasztalat szerint nem a helybeliek

— Karácsony szent estéjén sok minden lehetséges Kovács...

Ahogy járják a tanyákat, egyszer csak megszólal a csendőr:

— Tiszthelyettes úr, én még gyerekkoromban hallottam egy igen szép karácsonyi legendát: szeretném elmondani!...

— Mondja csak Kovács!...

— Így szól a legenda: A kis Jézus nőtt, de voltak nyugtalan napjai is... Mária ilyenkor dudogtatott neki és ringatta... Egyszer azonban még ő is belefáradt, úgy hogy bágyadtan hajtotta le a fejét és csaknem elszenderült... Ahogy ezt látta egy ott ücsörgő madárka, megpróbálta folytatni az anya dalát... Mária csodálkozva nézett föl, aztán megáldotta a madárkát, hogy mint ő, olyan szépen tudjon énekelni... Azóta énekel olyan gyönyörű szépen — a pacsirta...

— Nagyon szép legenda Kovács!... És hogy én se maradjak adós, én is elmondok magának egyet: Mikor az angyalok szerte hirdették a mezőn az örömhírt, hogy megváltónk született, egy szürke kis bogárka járt mindenütt a nyomukban és szorgalmasan tanulta a dicsőeneket... Mikor az angyalok észrevették, megsajnálta szegényt és egy kicsi kis táblára írták föl neki az ének versét... S hogy éjjel is tanulhassa, az egyik angyal lecsípte egy szál hajának a hegyét, s a bogárka szárnyai alá dugta... Ez a csipetnyi angyalhaj a szentjánosbogárka — mécsese!...

Kiérték a tanyák közül... S egy mérhetetlen nagy urasági ugaron toronyirányt vettek — haza...

A holdat közben felhők kezdték előzni, úgy hogy a járőr helyel-közzel sötétben menetelt...

Egyszer csak — egy ilyen sötét időközben, — valami puhába ütközött vitéz Szoboszlay tiszthelyettes a csizmájával...

— Világítson Kovács!...

Megtörtént... Hát száz meg száz vadlúd legelt az ugaron, s járőr ott találta magát a legelésző vadlúdfalka keilős közepén...

— Hagyja csak égve a lámpát, hogy el ne tapossuk őket!... Aztán menjünk át közöttük!... A csendőr odáig volt a csodálkozástól:

— Nem értem!... Máskor, ha közeledünk hozzájuk, már száz meg száz lépestről elröpkülnek!... Most meg ügyelni kell, hogy rájuk ne tapossunk!... Hogy lehet ez?...

Vitéz Szoboszlay tiszthelyettes csöndeskén mosolygott:

— Szent karácsony este van... Ma sok minden lehetséges, Kovács...

A felhők leereszkedtek... Köddé nehezülve... S a hömpölygő köd kezdte előzönlenni a tájat...

— Fél tíz van!... Ha el nem tévedünk a ködben, harminc perc alatt otthon leszünk. Kovács!...

De a köd egyre hömpölygött feléjük, mire ők meg derekasan kiléptek...

Utólérte őket... Először térdig, aztán övig, egy-két perc múlva meg nyakig ellepte őket, — végül összecsapott a fejük fölé...

Nem láttak tovább öt-hat lépésnél, de azért csak

kezdemenyezik. Soha sem éri az őröt meglepetés, ha az idegeneket a szoros ellenőrzéssel, állandóan szemmel tartja, így azután minden lépésükről, — de tevékenységükről is, — azonnal tudomást szerez.

A más helyről letelepedett — és ezért szintén idegennek tekinthető — egyének életmódját, összeköttetéseit és keresetforrását stb. ugyancsak figyelje meg a csendőr és amennyiben gyanúsak, szerezzen tájékozódást előbbi tartózkodási helyük rendőrhatalóságától vagy csendőrségétől, — mondja a Szut. 364. pontja. Nem szabad idegenkedni ezen egyének prioráltatásától sem, hiszen a központi nyilvántartások nem öncélú intézmények, hanem elsősorban az őrök munkájának megkönnyítését és eredményesebbé tételét vannak hivatva szolgálni, mint ahogy ezen feladatuknak mindenkor eleget is tesznek. Soha nem szabad megelégedni semmitmondó adatokkal, hanem mindaddig kell kutatni, ameddig valóban megnyugtatóan pontos adatokhoz jut az őr az idegennel kapcsolatban.

Fel kell itt hívnom az őrök figyelmét a mai megelőző szolgálatban már nem nélkülözhető segédlet — a Népmozgalmi nyilvántartás — állandó felhasználására, mely minden előljáróság (rendőrkapitányság) őrizetében található és a járőrök rendelkezésére áll. E nyilvántartás bőséges és pontos adatai a szolgálat során értékesen felhasználhatók, sőt ellenőrizhetők abból a járőrök népmozgalmi értesülései is. Ennek az idegenrendészet során igen értékes és fontos szerep jut.

A külföldiek ellenőrzésénél az említett általános

szabályokat ugyancsak szem előtt kell tartani, azaz a kiegészítéssel, hogy Utasításunk 377. pontja szerint a külföldivel szemben: „A személyes ellenőrzés alkalmával a legmesszebbmenő udvariasságot kell tanúsítani és feltétlenül kerülni kell minden olyan eljárást, amely fölösleges zaklatás látszatát kelthetné.” Ez a rendelkezés természetesen az ellenőrzés behatóan részletes foganatosításán semmit sem változtat. Nem lehet megtérni az ország területén olyan külföldit, aki bár a legszabályszerűbb okmányokkal van is felszerelve, de itt tartózkodása valamely oknál fogva nem kívánatos. A külföldi tevékenységét tehát állandóan figyelni, illetve figyelemmel kell.

A megelőző szolgálat körébe tartozik a vasút (hajó) állomásokon teljesítendő szolgálat is, melyre részletesebben ugyancsak nem térek ki, mert a tárgyról szintén értekeztem már lapunk 1930. évi 27. számában. „A vasútügyi szolgálat” című cikkemben. A vasútfelügyeleti szolgálatot teljesítő járőrök legfontosabb feladata, hogy minden gyanús idegent, — kifogástalan úri öltözködésétől és megjelenésétől függetlenül — igazoltassanak, mert ha elképzeljük, hogy a nyomozókulesban felvett egyének nagy része állandó mozgásban — főleg a vasutakon — van, megérthetjük a vasútügyi szolgálat közben történő igazoltatások nagy fontosságát.

Vásáron, búcsún, népgyűlésen, multságokon, de általában mindazon helyeken, hol sok ember összejön, az idegenek ellenőrzése és igazoltatása a járőr fontos feladata. Az igazoltatásoknál minden

mentek, tartani igyekezve az irányt... Tíz perc múlva azonban megállt egy kecskerágó cserjénél vitéz Szoboszlay tiszthelyettes:

- Már el is vétettük az irányt!...
- Honnan tudja tiszthelyettes úr?...
- Mert tíz perccel előbb ennél a cserjénél haladtunk el, ahová most visszaértünk!...
- Hogy lehet ez?
- Körben mentünk!...
- De furesa!
- Nos?... Hadd hallom, mit csinálna hasonló esetben, mint járőrvezető?...
- Tiszthelyettes úrnak alázatosan jelentem: megállnék!...
- Helyes... És miért állna meg?...
- Azért állnék meg, hogy a kitűzött céltól a ködben el ne tévelyedjek!...
- Úgy van... Megvárná, míg a szél elhajtja a ködöt, legalább is annyira, hogy tájékozódni és a megkezdett útját folytatni tudná, — ugy-e?
- Igen!...

Álltak és vártak... Újabb és újabb ködhullám következett, féhéren hömpölyögve...

Még tíz perc sem múlhatott el így, mikor egyszer csak valakinek a körvonalait vették észre a ködben, de oldalt közeledve olyan nyole-tíz lépésnyire haladhatott tőlük...

Vitéz Szoboszlay tiszthelyettes már nyitotta a száját, hogy rákiáltson: állj!... De a szívére valami olyan különös érzés nehezedett, hogy hiába erőlködött, a nyitott szája nem volt képes a rövid szöcskát kiejteni...

Egyszer csak az elhaladó jelenség feléjük fordult, hogy az arcát is megpillanthatta, ha elmosódottan is a járőr, s mialatt tovább ment, halk, zengő hangon odaszólt nekik:

- A bazsaháti fasor a hátatok mögött van!...
- Aztán benyelte a köd...
- S a járőr megmerevedve nézett utána...

- Nekem olyan ösmerős volt...
- Nekem is...
- A szőke szakálla...
- A szelíd kék szeme...

- Adja ide a lámpát!...
- Parancsára tiszthelyettes úr!...

Odamentek, ahol a jelenség elhaladt és vitéz Szoboszlay tiszthelyettes elkezdte szemrevételezni a lámpánál a havat...

- Egyszer csak kiegyenesedett...
- Ez hogy lehet? — kiáltotta.
- És mindketten kővé meredtek...
- Így álltak sokáig...

- Kovács!...
- Parancs!...
- Ide hallgasson!...
- Parancs!...
- A havon!... Érti?... A havon!... Nem hagyott maga után — nyomot!...
- Karácsonyeste van...
- Igen, ma szent karácsony este van, — imá-hoz Kovács!...

gyanús esetben használni kell a nagy költséggel és igen nagy fáradsággal, éppen a járőr használatára és munkájának megkönnyítésére összeállított nyomozási segédleteket. Nem szabad ettől idegenkedni, hiszen ezek kiadásával éppen az volt az egyik cél, hogy a szolgálatban magára utalt csendőr ne a sötétben tapogatódzék, hanem legyen biztos támpontja arra nézve, hogy ki az, akivel szemben áll.

Vásárügyeletre vezényelt segélyjárőrök szolgálata nem csak a vásár területén kezdődik, hanem már az őrzállomástól való elindulás idejétől. A vásár területére vezető útvonalra oly időben kell beérkeznie a járőrnek, hogy a közlekedés rendjét, már a forgalom kezdetétől, hathatósan ellenőrizni tudja, sőt a vásárra igyekvő egyének megfigyelése céljából, hosszabb-rövidebb figyelő — esetleg lesállásokat — tarthasson. Népesebb vásárokon a csalások, lopások stb. eredményes megfigyelésére és megakadályozására, a nyomozó alosztálytól igényelt polgári ruhás nyomozók szükségesek. Ezek ügyes munkája sok bűncselekmény megakadályozását eredményezheti.

A megelőző szolgálat további kötelességei közé tartozik a cigányok kellő felügyelése és ellenőrzése is. Igyekezni kell az ellenőrzendő cigányok személyazonosságát megállapítani, mert — minden más októl eltekintve, — igen sok cigány fordul elő a nyomozó kulcsban, de a többi ily tárgyú segédletekben is. Holmijaik átkutatása alig mellőzhető, ami egyrészt azért szükséges, hogy nincs-e azok között büntetendő cselekményből származó vagy ilyennek elkövetésére beszerzett tárgy vagy eszköz, másrészt pedig olyan tárgy vagy irat felkutatását célozza, melyből az illető személyazonossága kétségtelenül megállapítható. Az iratok (járlatok, kórházi, községi és orvosi bizonyítványok stb.) átvizsgálásánál ugyancsak nagy gonddal kell eljárni, mert ezek sok esetben hamisak, lopottak vagy egyébként érvénytelenek.

A cigányok névbemondásával, sőt nevük leírásával sohase elégedjék meg a csendőr. Ez csak a legkritikább esetben fedi a valóságot.

A Szut. 349. p. utolsó bekezdése azt mondja: „Nem a kiderített bűnesetek és a feljelentések száma, hanem főképpen az bizonyítja a csendőrség éberségét, ha körletében a közbiztonságot nem zavarják meg, illetőleg, ha az elkövetett bűncselekmények száma, az őrskörlet népességéhez viszonyítva, minél kisebb”. Ezen rendelkezésekben az Utasítás csak általános elvet mond s kivétel ebben is lehet. Előfordul, hogy egyes őrskörletek lakossága, rendszerint mély vallásos érzületénél vagy magasabb műveltségénél fogva aránytalanul kevesebbet bűnözik, mint ugyanolyan lélekszámmal bíró más község, jóllehet a megelőző szolgálat egy színvonalon mozog. Ezek azonban — ismétlem — kivételek.

Hány kiderítetlen bűncselekmény derült volna ki utólag, ha minden járőr az itt leírtak szerint teljesítette volna a megelőző szolgálat folyamán szükséges adatgyűjtést, melyhez elejtett szavak, lényegtelennek látszó körülmények kellő értékelése, megőrzítése és felhasználása segítségével jutott.

Ez különben minden csendőrnek a Szut. 413. pontjában előírt kötelessége is, mely szerint: „Ha ... a bűncselekményt minden igyekezet mellett nem lehetett kideríteni, a nyomozást abba hagyni azután sem szabad és mind szolgálatban, mind szol-

gálaton kívül is, az őrs minden tagjának mindent meg kell tenni, hogy a kiderítetlenül maradt bűncselekmény kideríthetőségét”.

A megelőző szolgálat körébe tartozik — mondja a Szut. 349. pontja, — hogy a véletlenségből, elemi csapásból vagy szerencsétlenségből eredő veszélyeket és károkat tőlünk telhetően elhárítsuk.

Igen fontos körülmény, hogy az őrs legénysége tudomást szerezzen a szomszédos őrskörletekben elkövetett bűncselekményekről, azok elkövetési módjáról és nyomozásának eredményéről. Az őrsnek ezen kiderítetlen esetekről általánosságban tudnia kell, a fontosabbakról azonban állandóan, részletes és pontos értesüléseket kell szereznie.

A megelőző és más szolgálatok során gyűjtött adatokat vagy észlelt olyan jelenségeket, amelyeket a csendőr a közbiztonsági szolgálatban értékesíthet, esetről-esetre a jegyzékkönyvecskében fel kell jegyezni, — mondja a Szut. 354. pontja, — mely rendelkezés végrehajtása azonban csak egészen elvértve tapasztalható. Ezen rendelkezés mellőzésének igen nagy hátránya főleg az, hogy a fáradságos munkával és utánjárással gyűjtött adatok, legfeljebb csak egyes, — rendszerint az észlelő — csendőr előtt lesznek ismeretesebbek s nem válnak az őrs összes beosztottjai részére hozzáférhető és adandó alkalommal felhasználható anyaggá. Ha csak a fontosabb adatok bevezetése történnék is meg, már ez is azt a nagy előnyt rejtené magában, hogy a bevezetendő adatokkal kapcsolatban szó kerülne azok megszerzésének és körülményeinek részleteire, amivel az Utasítás rendelkezésének célja már el is ért. A 355. pont helyesbítése egyébként elrendeli még azt is, hogy eligazításnál ezen adatok gyűjtésére a járőrvezető figyelmét felhívandó, viszont azt is előírja, hogy bevonuláskor e tekintetben is „kelően” ellenőrizni kell.

Mig egy nyomozás lebonyolítása jóformán csak egy irányú tevékenységet igényel, a figyelmet csak a cselekmény kiderítése körüli, — ha sokszor talán nem is egyszerű — körülmények felkutatására korlátozza, addig a megelőző szolgálat lelkiismeretes teljesítése — jóformán lépésről-lépésre, — újabb és újabb helyzetek és tennivalók elé állítja a csendőrt. Ezen helyzetek állandóan foglalkoztatják a járőrt, ami végeredményben igen sok munkát, gondot és fáradságot jelent.

Le kell szögeznünk, hogy a megelőző szolgálat eredményes ellátása a kényelmeskedést és a közömbösséget nem tűri, sőt elmondhatjuk, hogy ezek legnagyobb ellensége. Az őrsjárat-portyázás — még a mai — jóformán állandó létszámnehézségekkel küzdő őrsök szolgálat-teljesítése alatt nem hanyagolható el, hiszen ha az őrsparancsnok a megelőző szolgálat vezénylését — több-kevesebb indokokkal — csökkenteni engedi, az őrskörlet közbiztonsági helyzetének befolyásolási lehetőségeiről mondott le, de az fokozatosan ki is fog csúszni kezéből. Nem az őrs fogja a törvénysértéseket „megelőzni”, az őrskörlet közbiztonságát kézben tartani, hanem az őrs fog a közbiztonsági zavarok után futni, melyek — csodálatos következetességgel — szaporodni fognak s végeredményben ugrásszerűen felemelik a kiderítetlen esetek számát is. Nem segít ezen a legkiválóbb nyomozók odavezénylése sem, csupán a megelőző szolgálat lelkiismeretes, újbóli bevezetése és alaposágának fejlesztése.

Persze, idekívánczók most a mai hiányos létszámú helyzet is. Ezen azonban hasztalanul és feleslegesen elmélkednénk. Szolgálatunkat minden akadály és nehézség ellenére is erőnk határáig jól kell ellátnunk. Minél nehezebb a feladat, annál értékebb az eredmény. A trianoni országban mindenki erején felül küzd, ebben mi sem maradhatunk alul.

Rátérek még arra, hogy a tiszti előjárók — elenyészően kevés eset kivételével — jóformán ki vannak kapcsolva a szolgálat közvetlen ellenőrzésének a lehetőségeiből. A szakaszsparancsnok azonban más helyzetben van. Neki ismernie kell az őrzőjáratokat s mint a közbiztonsági szolgálatban cselekvően is résztvevő közvetlen előjárónak, neki kell a megelőző szolgálat eredményességén s az őrsparancsnok ez irányú tevékenységén elsősorban örködni. Természetesen nem az íróasztal mellől, hanem a helyszínen, a tereptárgyaknál, a lakosság körében, az előjáróságokkal való állandó érintkezés, a pótnyomozások stb. során, mely alkalmak módját és lehetőségét nyújtanak őrségi valóságos működésének minden irányú ellenőrzésére és elbírálására.

A közbiztonsági szolgálat ellátásához higgadt-ság és nyugalom kell. Az ok nélküli sietség fokozatosan kapkodássá fajul, ami ellensége mindennemű közbiztonsági szolgálatnak, tehát úgy a nyomozásnak, mint a megelőző szolgálatnak egyaránt. Megkívánja a nyugalmat a magyar egyéniség sajátos és következetes gondolkodásmódja, az értelmén keresztül való meggyőződés és munkára serkentés mással nem pótolható hatóereje is. Az őrsparancsnoknak kötelessége őrsén e nélkülözhetetlenül szükséges nyugalmat megteremteni és fenntartani. Minden idegességet és kapkodást ki kell irtania s nem szabad megengedni a céltalan izgalmak elhatalmasodását sem, mert csak így teremti meg őrsén azt a légkört, mely az eredményes szolgálatteljesítés alapfeltétele. A nyugalom azonban távolról sem kényelmet és legkevésbé sem kényelmeskedést jelent.

Észak fenyői visszatértek.

*Kik visszatértek: Észak fenyői voltak,
Kidönthetetlen óriás fenyők.
Viharban, vészben ők meg nem hajoltak,
Magyarok voltak mindenekelett.*

*Hiába tépte őket fergeteg,
Metsző hideg szél, szívtelen, kemény,
Tudták, hogy vándorlók a fellegek
És élt szívükben az örökzöld remény.*

*Tudták, hogy egyszer kisüt majd a nap,
Lesz még karácsony, tiszta, hófehér.
S a csillagos, szent, magyar ég alatt,
Hallelujájuk majd az égig ér.*

*Észak fenyői most visszatértek,
Itt vannak újra köztünk és velünk.
Bánatuk ölnyi, sebük temérdek,
Kinek is fájna ez, ha nem nekünk.*

*Karácsony van, boldog magyar karácsony,
A szívünket most nekik adjuk át.
Osztozzunk meg az ünnepi kalácson,
És zengjünk velük szent halleluját.*

Csányi Károly g. őrnagy.

Dr. vitéz Bonczos Miklós, a belügyminisztérium új államtitkára.

Lámpagyújtás.

írta: DIENES ANDOR g. főhadnagy.

Tudta, hogy mikor a vonat keresztülkattog a váltókon, szeme előtt elfut az út, amely az állomásról a faluba vezet. Ez az első, amit meglát a régi képből s messze az út végén a faluja tornyát, a vékony kis tornyot, sötétpiros tetővel, arany gombbal, arany kereszttel. A torony mögött a hegy, a komor Öregtető, amit most hiába keresett, mert hófelhők ülték meg a késő délutánt.

Mikor leugrott a vonatlépcsőről és megállt a sínek között, érezte, hogy valami itt megváltozott. Körülnézett és látta, hogy az állomás olyan, mint volt, mellette a kerek kút, a kopár orgonabokrok és hátul a kerítés, minden ugyanaz. Valami ürességet érzett s nem tudott erre feleletet találni. Talán csak annyi, hogy nem ilyen ködös téli délutánban képzelte a visszatérést, mindig úgy hitte, hogy tavasz lesz, vagy kora nyár, mikor újra látja az állomást, az ég nagy kék katlanja fog a falu és a hegyek fölé borulni, a sínszalak szikrázni fognak a napfényben és a négy jegenye sötét-éles árnyéka megtörik a töltésoldalon...

A jegenyék!...

Várta, hogy ráköszöntenek s hogy hiába várta, tudta, hogy mi volt az üresség, amit első percben érzett: nincsenek ott az állomás végén a jegenyék. Nyomuk sem volt, a helyükön most egy új raktár-épület áll, egy modern raktárház, betonból, vasból, egyenes vonalakból és barátságtalanságból felépítve. Olyan épület volt, amit seholsem lenne szabad

állomásokhoz állítani, lapostetejű, csupasz, minden oldala mértani sík, minden sarka olesó célszerűség. Az állomásokban mindig van valami a keresztutak romantikájából és az utasban mindig van egy kevés a vándor fájdalmából, itt búcsúznak az emberek és megtérnek, itt vadszölő legyen a falakon, piros virág égjen a baktek ablakában és a sínek mellett jegenyék nyúljanak fel, hogy vigyük el levelük esen-gését a fülünkben, ha elmegyünk és árnyékuk éles-feketén feküdjön el előttünk a porban, mikor haza-jövünk...

Igy nézte az új raktárházat, mint egy hűvös kriptát, amit a négy jegenye felé emeltek. És meg-érezte akkor, hogy ez az idő jelzése volt: sok minden és sok mindenki halt ki a földekből húsz év óta.

Az állomáson senki sem várta, mert nem írta meg, hogy jön. Egyedül indult neki a falunak, ami közelebb került az állomáshoz, mert új házak nőttek az út két oldalán. Egészen a kishídig ért el már a falu és Szent János szobrát, amely ott állt a híd mellett és őrizte a makrancos vizet, hogy tavaszi áradásoknál rá ne szaladjon a falura, egészen el-takarta egy új ház. Emeletes ház, üres és meztelen fala volt, lapos teteje, nagy ablakai félig egy gőz-malomhoz hasonlítottak, félig az állomás új raktár-épületéhez, pedig laktanya volt, a csehek finánc-laktanyája, jó közel a vasúthoz, hogy mindenki lássa. Olyan ide nem tartozóan állt a lapostetejű ház itt a mezők szélén, jobboldalán a rozszant kis-híddal és az öreg János-szoborral, baloldalán a kis parasztportákkal, mint ahogy a gazdáik, a lapos-sapkájú idegen fináncok állhattak itt sokáig, a kö-zöny és a gyűlölet közé ékelve. Eszébe jutott a régi finánc-laktanya, ami ott volt a Templom-utcában, vastag sárga fala volt, virágoskertje, méhese, mint egy régi parókianak, a kapujában Buzsur bácsi állt, az öreg szemlész, nagy pipával, vattafehér bajusz-szal, szemüveggel, piros arccal, mint egy nagyapa. Sokan haragudtak rá, a kisüst, meg a dohánnyágó-gép miatt, de az csak olyan fenekedés volt. nem gyűlölet, ahol az indulat csak átborzolja a lelkeket, de nem ég mélyen a szívekben. Buzsur úr nem volt idegen, a lánya itt ment férjhez és ő itt vett házat, mikor nyugdíjba ment és civilben, nagy pipával állt a háza kapujában, vitázott dühösen a szomszé-daival s úgy hírelt, hogy dohányt is természet a krumpliföldjén, mert nagy negyvennyolcas volt az öreg...

Hol lehet most? Elköltözött innen, vagy meg-halt biztosan. Eltűnt nyomtalanul, mint annyi min-den, mint a jegenyék és a régi világ.

Nem a nagyutcán ment haza, hanem a közökön, nem akart most emberekkel találkozni, mert olyan volt, mint a legtöbb férfi: rejteni szerette a meg-indulását. A közökben már az este teriengett. Le-húzta szemébe a sapkáját és úgy nézett alóla az emberekre, akik szemközt jöttek vele, mint egy sötét ablakból. Jöttek-jöttek szemközt vele a téli al-konyatban az emberek, elmentek mellette, köszöntek, megvillant egy percre az arcuk s érezte, hogy meg-fordulnak egyenruhájá és csörrenő kardja után, de ő nem nézett vissza, csak gondolkozott, hogy ki volt ez az arc, amely felbukkant és elúszott mellette a homályban, mint egy jelenés. Sokan mentek így el, de senkit se ismert meg annyira, hogy rá mert volna esküdni; egy bekecses emberre ráismert, de mikor ki akarta magában mondani a nevét, nem tudta:

elfelejtette, pedig még az ócska bőrkabátja is ismerős volt. A Tótiék sarkán kint állt egy fehérbaju-szos öregember s mikor köszöntötték egymást, olyan félmosollyal gondolta:

— Ez volt az öreg Tóti Pali. De megfogyott.

Akkor hirtelen megállt, maga elé meredt és tudta, hogy tévedett: nem Tóti Pali volt, hanem a fia. Az volt. Olyan javakoros embernek látta utol-jára — húsz éve annak — és most öreg, fehér öreg-ember.

A Karai sarkán még megvolt a kovácsműhely. Dolgoztak a kohónál, a tűzfény tömören vágott ki az útra. Az állás mellől akkor kötözött el egy lovat egy legény. Kis zömök gyerek volt, tömpeorrú, barnaarcú. A kovácestűz fénye ráhullott az arcára s úgy csillogott a szeme, mint a macskáé. Köszönt és oldalt hökköltette a lovat, mert elállta a gyalog-járót.

Megállt a legény előtt és az arcába nézett egy kicsit:

— Te az Alsó-Varga gyerek vagy, igaz-e?...

— En az, — ismerte be a legény és nézett az ismeretlen katonára.

— A Gyurié?...

— Azé.

— Mond meg apádnak, hogy tiszteltetem szé-pen és holnap elmegyek hozzátok. Ha kérdi, ki mondta, mondjad csak, hogy Nagy Sándor. Majd tudja ő... Nem felejtéd?

— Nem, — mondta a legény és szeméből még nem aludt ki a bámulat — megmondom...

Elszánta magát és megkérdezte:

— Azt meg honnat teccet tudni, hogy ki va-gyok?...

— Még a szemed is úgy áll, mint az apádé, te... Éppen ilyen volt.

Megint ránézett a legényre s húsz esztendő ug-ratt át a szeme. Éppen így öntötte el Varga Gyurka arcát is a tűzfény, mikor utoljára látta. A novem-beri visszavonulásnál volt, egy város szélén men-tek, valami töltés aljában, a géppuskás ösvéreket húzták maguk után és arcukba belevilágított egy égő raktár fénye...

— Udinében láttam utoljára apádat...

Mikor elment, a legény sokáig nézett utána az állás alól. Udinén gondolkozott.

Letért az öregiskola utcájánál és meglátta a házukat: a harmadik a saroktól. A léckerítés már belefoszott a sötétbe, de a ház fehér fala világított. Az ablakok feketén ültek a fehér falban, mert nincs még itt az ideje a gyújtásnak: drága a petróleum.

Lenyomta a kilineset, de zárva volt a kiskapu. Valami tudatalatti mozdulattal hágott fel a szegély-lécre, karjával átnyúlt a kerítésen és tapogatva ke-reste a kulcsot, amit mindig oda dugtak a kapu-félfa és a deszkapalánk közé. Ujja végigfutott az öreg, szálkás deszkán, aztán valami hideget érzett, elmosolyodott és kihúzta a kulcsot a rejtékből. Maga elé tartotta: a régi kulcs volt, egészen bizo-nyos, hogy az volt, a tollánál rezesen csillogott va-lami ismeretlen és új forrasztás, de a forgasztásban kifényesedett szárán megismerte a három gyűrűt és megismerte a nyelét is, a durván és nagyoltan ki-reszelt nyelet. Mert nem öntöttvas kulcs volt ez, de kovácsmunka, falusi kovács munkája: goromba és erős, mint a vaspatkó, vagy a boronafog, öreg szerszám, egyidős a házzal. Betolta a zárba és for-

Emlékezzünk Erdélyről: Segesvár.

gatott rajta kettőt, de nem nyitott. Akkor balkézzel megemelte a kilinest és érezte, hogy súrlódik a retesz s nyekeregve tárult fel a kapu. Mert el lehet felejteni a szomszédok arcát és a régi neveket, de nem lehet felejteni, hogy szólt a gyerekkori esti imádság és hogy nyílt a régi kapu, mert nem az eszében őrzi ezt az ember, hanem a szívében, emlékek és fájdalmak alá temetve.

Az udvaron buffogva rohant feléje egy nagy fekete kutya. Ezt nem ismerte.

— Kántor! — próbálta a nevét a régi kutyájuk után, de az csak kapkodott a lába felé; fehér foga villogott a sötétben.

Nyílt a konyhaajtó s valaki lekiáltott a tornácra:

— Tisza! Nem takarodsz, te!... A fene egyen meg.

Az apja volt. Áthajolt a könyéklőn s mikor látta, hogy áll valaki az udvaron, riadtan szólt le:

— Ki az?...

Előrement, megállt egy lépéssel a tornác előtt s csendesesen mondta:

— Én vagyok, apám.

Álltak egymással szemben a sötétségben egy hosszú pillanatig. Csönd volt, messziről egy kútgém nyikorgott.

— Te vagy az, Sándor...

S ezt nem kérdezte, de úgy mondta, mint aki nek befogják tenyérrel a szemét s hangról ismeri meg azt, aki szólott.

Nem sírt az apja, mikor átölelte a vállát, mert erős ember volt mindig, csak érezte, hogy erősen kapaszkodik a karjába.

— Ki gyött? — kiáltott ki egy asszonyhang a konyhából s megismerte a húga éles hangját.

Az apja megnyitotta a konyhaajtót s azt mondta:

— Sándor.

— Jézusúristen!...

A konyhában nem égett lámpa, de nem volt sötétség, mert csutkával tüzeltek a kistűzhelyben s nyitva tartották az ajtaját. Sárga, cirnos fénysávok táncoltak a falon.

A húga sírt. Mindig ilyen volt: kemény, esatogós és könnyen sírós. A kötényébe dörzsölte a szemét és rákiabált egy növendék fiúra, aki a csutkát rakta a tűzre:

— Eredj már, szólj be apádnak az istállóba!...

A gyerek ugrott s az asszony átmosolygott a könnyein:

— Ez a fiam. Nem is ismered még...

Lépések kopogtak a tornácra s a küszöbön megállt a sógora, Zord, egyenes férfiarc. A bal szeme felett fehér kötés, rózsaszín szalagokkal a homlokához tapasztva. Most látta először ezt az arcot, mert tizen-

kilencben volt a húga esküvője, amikor ő még olasz fogságban volt. Az istálló meleg páráját hozta magával és a kézfogása erős volt.

— Megverték — mutatott a húga a kötés fehér négyzetére, ami világított a sárga félhomályban — azok a zsványok... De őket is megverte az Isten ..

A bosszú és a sírás tördelte a hangját.

— Nem vertek meg, — mondta a férfi — csak egyet vágta rám, mikor vitték a lovakat, meg a kocsit...

— Visszakerültek?

— A lovak. A kocsi ottmaradt.

— Hát a földek?

— Azok is ideátra kerültek. Mind a három tag.

— A szőlő?

— Az odaát maradt. Túl van az új határon.

Ezt gondolta, de azért most megütötte a mondat. A szőlő. Az nem örökölt föld volt, azt már az apja szerezte és ő is kapált, karózott benne kamaszgyerek korában. Az Öregtető aljában volt, szép, napos domboldalon. Fájt.

— Gyertek a házba, — mondta az apja, hogy elfújja a csöndet, ami a szőlő felett úszott — gyujtsátok meg a lámpát... Hol a masina?

Bementek a házba.

A húga megkereste a gyufát, mert a lámpagyújtás mindig az asszonyok dolga. Könnyebb a kezük. Elrántott egy gyufaszálat az egyik kezével, a másikkal leemelte az üveget, megcsipkedte a kormos kanócot, meggyújtotta s lecsavarta, hogy ne füstöljön.

S mikor szétaradt a házban a szép, fehér lámpafény, köszöntötte a világosságot, ahogyan szokták azt errefelé:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus...

S felelték mindannyian, kik a házban voltak:

— Mindörökké...

És néztek egymás arcába mindannyian, kik a házban voltak. S látták egymás arcán az idő rombolását: a húga szemesarkánál a negyvenesztendős asszonyok vékony ráncai futottak szét sugárban, az apja vállát lehúzza a hetvenhét esztendő két kaszája, szeme táskás és olyan vizenyős-kék már, mint a kicsiny gyermekeké.

Elfordította a szemét és kinézett az ablakon. A lámpafény kiömlött az utcára s látszott a fényben, hogy fehér pillék bukfenceznek sűrűn a levegőben: esett a hó.

— Be vannak vetve a földek? — kérdezte, mert ez jutott eszébe a hóesésről.

— Be, — mondta az apja, — akkor még nem rekvirálták el az állatokat. A kistagba kukorica lesz...

Ránézett és még azt mondta:

— De megőszültél, fiam...

— Meg, — a halántékához nyúlt, ahol fehér volt a haja és mosolygott. Nem érzett semmi keserűséget. — Eljár az idő...

S ültek a percenő lámpa alatt, fehér fénykarikában, fehér fejjel. Eljárt egy emberöltő felettük, tűzben és vasban, de megvan a föld és a föld örök dolog. Ők értik ezt s míg nézik a hóesést, arcuk figyelő lesz és titkos, mintha a fehér mezők felől egy halhatatlan világ üzenetét hallgatnák.

Ki tudta?

A halak nyitott szemmel alszanak, mert szemhéjuk nincs, így tehát be sem csukhatják a szemüket.

Magyar csendőrök a Felvidéken.

Az első szolgálatok.

1938 november 6-án 21 órakor foglaltuk el a duna-szerdahelyi csendőrlaktanyát. Másnap megkezdttük a hátrahagyott cseh piszkot a laktanyából kitakarítani és a várost a nem kívánatos elemektől megtisztítani. Este a szakaszparancsnok úr azt mondta, hogy pihenjünk le. Reggel friss erővel tudjuk folytatni feladatunkat. A laktanyában ágy nem volt, mert a csehek mindent magukkal vittek, így az általunk megtömött szalmazsákokra kezdtünk lepihenni. Közben a laktanyában megjelent Kremenák Nándor duna-szerdahelyi lakos, járási számvevő és közölte az őrsparancsnokkal, hogy Lusztig Salamon mórockaresai lakos koreszmárost aznap 1/21 óra tájban a lakásán agyonszúrták, a nejét pedig súlyosan megsebesítették.

Az őrsparancsnokom engem és Molnár István III. törzsrörmestert vezényelt ki az ügy nyomozására. Fáradtak voltunk, de oly örömmel indultunk neki a bizonytalan útnak, mintha a tettes már a kezünkben lett volna. A feljelentő felajánlotta a gépkocsiját, hogy mielőbb a helyszínre kiérhessünk. A helyszínen Lusztig Salamont halva, míg nejét az ágyban találtuk. Lusztigné, bár súlyos hasszúrást kapott, beszélni tudott. Elmondta, hogy folyó hó 7-én 20 óra tájban valaki az ablakukat megzörgette (feküdtek már) és bebocsátását kérte. Az illető pálinkát kért, de nem szolgált ki, ezért őt arcul ütötte, mire férje az ő segítségére ment. Erre a tettes a nála volt késsel férjét két ízben, őt pedig egy ízben megszurta és a cselekmény elkövetése után kerékpárra ült és elhajtott. A tettet nem ismeri, csak annyit tud, hogy cseh katonaruha volt rajta.

A községben megtudtam, hogy Egyházkarcsa községben aznap mulatság volt a magyarok bejövetelének öröme. Ezért Egyházkarcsa községbe mentem, hogy a koreszmárostól érdeklődjek. A koreszmárostól megtudtam, hogy 3 ismeretlen kerékpáros tényleg volt a koreszmájában, de nevüket és lakásukat megmondani nem tudta. Közben az ottani plébánossal is találkoztam, aki csak annyit tudott mondani, hogy a 3 ismeretlen kerékpárossal ő is beszélt, de azok előtte ismeretlenek voltak. Személyleírást sem tudott adni, mert sötét volt, amikor találkozott velük.

Az érdeklődésre az egész falu lakossága körülfogott bennünket, örültek, hogy végre magyar csendőrt láttak és készséggel rendelkezésre álltak volna, de nem tudtak felvilágosítást adni a tettesre. Többen megjegyezték, hogy „lássátok, a magyar csendőr azonnal itt van, míg a csehek csak 1–2 nap múlva szoktak kijönni, sokszor soha!”

A plébános közben a lakására hívott, de oda nem akartam menni, mire azt a megjegyzést tette, hogy úgy sem lesz meg a tettes, kár a fáradságért s mivel éjjel van, az utak ismeretlenek, könnyen eltévedhetünk. Többen megjegyezték erre, hogy hozzá vannak szokva, hogy a cselekmény kiderítetlen maradjon, mert a cseheknél eredményes nyomozásokat nem ismertek. Fáradt és álmosak voltunk, de a plébános kérésének eleget tettem. Elmentem hozzá, hol hamarosan az ottani tanítók is megjelenve, ételt és italt kínáltak. Ekkor tudomásukra adtam, hogy a magyar csendőr szolgálatban nem iszik szeszes italt.

— ezt nem akarták elhinni — s erre azt mondták, hogy a cseh csendőrök akkor szoktak inni, ha szolgálatban voltak, persze ingyen. Ágyat is ajánlottak fel, hogy lepihenhessünk és reggel folytassuk a szolgálatunkat. Engem a megjegyzés, hogy a tettes úgy sem lesz meg, annyira bántott, hogy elhatároztam: most már azért is mindent elkövetünk, hogy a csallóközi magyaroknak megmutassuk, milyen nagy a különbség a magyar és a cseh csendőr között.

A plébánostól kijőve, a szerencse mindjárt is kedvezett. A lakosság mind az utcán állt, pedig már 22 óra elmúlt, s kíváncsian nézegettek, mert bizony sok volt köztük, aki magyar csendőrt még nem látott, csak hírből hallott róla. Az öreg emberek és asszonyoktól alig tudtunk megszabadulni, mert annyira lelkesen vettek körül, hogy akadt olyan is, aki a köpenyünket megcsókolta és könnyes szemekkel simogatta a ruhánkat. Volt olyan, aki a 3 ismeretlen kerékpárost látta, s közülök egyiket ismerte is személyesen, azzal együtt volt katona, de hogy hová való, azt már megmondani nem tudta. Elég volt nekem ez is, — az orsó céna kezdete már a kezemben volt — a tettes nyomába akadtunk. A községi tanító lányától megtudtam, hogy az ismeretlen kerékpárost — ki katona- (cseh) nadrágban volt — Jóskának hívták és hogy nagybodaki lakos.

Azonnal Nagybodak községbe mentem, mely a helyszíntől 15 km. távolságra volt és 8-án 2 órakor a tettest, Lelkes József személyében el is fogtam. Természetesen ártatlanságát hangoztatta és konokul tagadott mindent. Erre megmagyaráztam, kár tagadni, mert mi mindent tudunk s nem úgy nyomozunk, mint a cseh csendőrök. Ekkor a gyanúsított megtört és a cselekmény elkövetését bevallotta.

Hogy milyen nagy volt az öröm Egyházkarcsa községben, azt leírni nem lehet. Többek között megemlítem, hogy a lakosság, amikor Lelkes Józsefet kísérték, azt kiabálták: „látjátok, ezek az igazi csendőrök, ezek pár óra alatt a tettest elfogják, a csehek pedig a laktanyából éjjel még kimenni sem mertek. Ezután nyugodtan alhatunk, mert magyar csendőr vigyáz reánk!”

Az is ritka, hogy csendőrt megéljenezzenek és tapsoljanak, mikor gyilkost kísér. Most úgy volt.

Amikor a plébános megtudta, hogy a tettest elfogtam, annyit mondott, hogy sokszor hallott a magyar csendőr jó hírnevéről, de most nagyon örül annak, hogy személyesen meggyőződhetett fáradságos munkánkról.

Folyó hó 8-án vitéz Soltész József alezredes úrnak jelentettem, hogy a tettest elfogtam, aki eredményes és gyors nyomozásomért személyesen megdicsért. Örültem annak, hogy a felszabadult testvéreink meg vannak nyugodva, hogy életük- és vagyonukra már a Magyar Csendőr vigyáz.

Ezen gyilkossági eset volt az, amit vitéz Soltész alezredes úr századparancsnokom a f. évi Cs. L. 748. lapoldalán már ismertett röviden.

*Török Ferenc törzsrőrmester,
Dunaszerdahely.*

A közbiztonsági szolgálat alatt szerzett tapasztalataink: A lakosság között megvolt engedve, hogy 40 cseh korona értékig szabad lopni. A lakosság azt mondták, hogy most már nyugodtan hajtja a fejét

éjjeli pihenőre, mert biztonságban érzi magát, nem úgy, mint a csehek idejében. Ha lopás miatt panaszt emeltek, a cseh csendőrök azt kérdezték tőle, hogy tudja-e, hogy ki lopta el, ha azt mondták, hogy nem, akkor ők hogy tudják? A cseh csendőrök csak a magyarságot tudták tiporni. Nagyszarva községben október első napjaiban a cseh katonaság éjszakának idején feltörte a grófi kastélyt és oda a gróf detektíveket hozatott nyomozásra és még a cseh tisztelnél, egy hadnagynál is találtak lopott ékszereket.

A helybeli fiatalság a főtisztelendő úrnak egyszer azt mondták, hogy bűn lesz-e, ha ők a cseh csendőrparancsnok ágya alól ellopják a bort. A főtisztelendő azt mondták, hogy azt úgy sem tudják megcsinálni, mire a fiatalság az estéli órákban a parancsnoknak az ágya alól, hol az feküdt és a többi legénység, még másik hét is a másik szobában volt, a bort ellopták és azt kint el is fogyasztották. A parancsnok, ki egy ülő helyében 6–7 liter bort elbirt fogyasztani, ezen esetet a főtisztelendő úrral közölte, de másnak nem mertek szólni.

1938 október eleje táján a lakosság a mellére nemzeti színű szalagot tett és így egy fiatalembernek, midőn a templomba ment, a laktanya előtt, ezt az egyik cseh csendőr le akarta szabni, mire a fiatalság a csendőrt földhöz vágta, ki aztán a laktanyába szaladt és az ajtót magára zárta.

A cseh csendőrök távozásuk előtti napokban a községben kidoboltatták, hogy ne bántsa őket senki, mert hisz ők nem haragszanak senkire sem.

A cseh csendőröknek motorkerékpárjuk és gépkocsijuk volt. Éjjel nem portyáztak, csak igen elvétve maradtak kint, de akkor ahol voltak, lefeküdtek és reggel jöttek haza. Ünnepek alkalmával polgári ruhában jártak és a laktanyában akkor nem igen tartózkodtak, hanem mindenki ment a hozzátartozóihoz.

Földnagyt. (Bácsfa).

November 9-én indultunk Ipolyságról és Győr községe felé be lettünk osztva az I. Ö. dd. menetoszlopába, mint az elővéd egyrésze. Menet alatt az előtűnk volt árkász-zászlóalj a terep és út szemrevételezése végett messze előre ment, a Hb. század pedig Deménd község előtt 3 km-el oldalt a határ felé kanyarodott, annak biztosítására.

A 27 cső-ből állott cső. szakaszt vezettem, amikor a Deménd község előtti domb közelében autót utolért a 22. gy. e. parancsnoka, vitéz Szilassy ezredes úr.

Egyideig nézte menetünket, azután megállított és pihenőt rendelt el azzal a parancsal, hogy a deméndi bevonuláskor a csendőrszakasz mint első, közvetlen az ezredtörzs után sorol. Ez volt első büszkeségünk. Kitüntetésnek vettük az ezredes úr intézkedését, mint első, a csapatok élén vonultunk be Deménd kisközségbe.

A lakosság lelkes fogadtatásban részesített mindannyiunkat, de itt csak átvonultunk és az őrs 6 főnyi létszámát visszahagytuk. Azok működésüket ott azonnal megkezdték.

Lévára november 10-én 16–17 óra között vonultunk be Apór százados úr vezetése alatt.

A város szélétől virágosbón vonultunk a Fő-tér felé, határtalan lelkesedés kísért a hosszú úton és

1938 XI. 10-én 11 órakor Csaptól É-ra, Homok község előtt, csendőrök és kerékpárosok várják, míg egyik oldalúton a csehek elvonulnak.

amikor a Fő-térhez értünk, a nagy tömegből hallottuk, hogy a 25–30 év körüli fiatalság, akik vagy nem láttak még magyar csendőrt, vagy már nem emlékeztek ránk, az idősebbek ruháját rángatva, kérdezték felénk mutatva: „Hát azok kik?” Erre az idősebbek kiáltották: „Magyar csendőrök, a mi csendőreink, éljenek a mi csendőreink!” És az éljenzés végigkísérte a csendőrszakaszt olyan orkánszerű kiáltással, hogy a díszmenetnél a zene hangját és a nagydob ütemeit sem hallottuk, a tömeg áttörte a kordont és mindenki hozzánk akart szaladni, hogy minél közelebből láthasson. Nem állhattunk meg, mert a díszmenet után a fogadtatáshoz kijelölt helyünkre kellett mennünk, ami nagynehezen sikerült is.

Szép volt! Sohasem felejthetem el. Itt éreztük igazán, hogy milyen büszkeség és önérzet a csendőrkalap viselése. Minden oldalról csak azt hallottuk: „Jaj be szépek, Istenem, de szépek. Ezek a mi csendőreink!”

De viseljük is a kakastollas kalapot még ki-
menőre is, olyan büszkeséggel, mint még talán soha.

November 11-én jelentkeztünk a parancsnokságoknál és helyi és személyi ismeretszerzés céljából meg-
néztük a várost. B. egyének beszerzésével könnyű
dolgunk volt. Mindenki magyaros készséggel rendelkezésünkre állt. Megvolt az eredmény is. November 12-én 84 darab olyan postagalambot vettem őrizetbe 6 különböző helyről, amelyek Bukarest, Nis, Belgrád, Pilsen, Asch, Eger és még több cseh-szlovák

Komáromba bevonul a csendőrszázad.

városba be voltak repülve és a cseh hadügyminisztérium nyilvántartásába fel voltak véve. Ezzel egyidejűleg kezembe került a felsőmagyarországi postagalamb tenyésztők egész névjajstroma is. Járási katonai parancsnokság, vezérkari főnökség és a földművelésügyi minisztérium együttes intézkedése alapján a galambokat Budapestre szállítottuk. Triska Ernő ezredes, járási katonai parancsnok úrtól kézfogás mellett szóbeli dícséretet kaptam.

A garamvölgyi magyarokkal való érintkezésünk is sok megható jelenetet idéz elő. Egyet a sok közül leírok.

Egyik kis faluban, a fiatal bíró házában együtt volt gazdák kérésére beszéltem az „irányított gazdálkodásról”. Megvilágítottam annak előnyeit, illetve hasznát. Amikor kibeszélgettük magunkat, egyik idősebb gazda felsóhajtott: „Szép ez, nagyon szép, így volna jó itt is. Csak a Kormányzó úr volna még legalább 20 évvel fiatalabb.” Összenéztünk, aggodalmát megértettük. Rövid ideig hallgattunk, torkunkat köszörültük. És meghatódva villant át agyamon: Boldog lehet Nagyurunk, ha ilyen imádszerű érzéssel veszik körül magyarjai, de boldogok lehetnek azok a magyarok is, akik ilyen Nagyúrnak engedelmeskedhetnek.

Itt is, ott is kicsordul az a mélységes hódolat, forró szeretet és megrendítő ragaszkodás, amit 20 év óta nem fejezhettek ki szabadon.

Péter János alhadnagy, (Léva).

Örsünkre való megérkezésünk utáni reggelén, Légrádi thts. öpk.-unk Szöllös törm.-el az örskörletünkhöz tartozó Felsőpél, Ény és Töhöl községek le-
portyázására vezényelt ki. Mivel a kora reggeli órákban váratlanul érkeztünk meg Felsőpélre, csu-
pán egy néhány korán ébredő magyar testvér részesített bennünket meleg Isten hozta kézszerítással.

A községben csakhamar széjjelfutott a hír, hogy itt vannak a magyar csendőrök, de már ünnepélyes fogadtatásra nem kerülhetett sor, mert a kapott feladat elvégzése végett, elhagytuk a községet. Ők ezt meg is értették és az ünnepi fogadtatásunkat azzal pótolták, hogy amikor érdeklődtünk, hogy merre kell menni Ény községbe, ebből arra következtettek, hogy oda akarunk menni. Ekkor egy kerékpáros futárt útba indítottak, hogy hírül adják érkezésünket. Amikor a községet elhagytuk, meglepetésünkre Ény község felől 5–6 lovas-csoport vágatott felénk hosszúnyelű zászlókkal. Odaérkezésük után leugráltak lovaikról és örömtől ragyogó arccal üdvözöltek bennünket és arra kértek, hogy egy rövid ideig tartsunk ki, mert az egész lakosság a község szélére akar jönni, hogy láthassanak és üdvözölhessenek bennünket. 10–15 perces beszélgetés után tovább folytattuk utunkat a község felé. Kilo-
méterre voltunk még a községhez, amikor az erdőn keresztül magyar nótaszó:

Fel, fel vitézek a csatára.

A szent szabadság oltalmára

ütötte meg a fülünket s ez a nóta mind közelebb-közelebből hallatszott, majd az erdőből kikanyarodó úton kb. 50–60 főből álló csoport menetelt felénk. Összeérésünkkor egy kórusban: „Isten hozott magyar testvérek, éljenek a kakastollasok” kiáltással fo-

gadtak benünket. Majd szebbnél-szebb magyar nótaszó mellett meneteltünk a község felé. Amikor a község széléhez értünk, ott állott a szorgalmas magyar kezekből felállított díszkapu. A kapu tulsó oldalán az iskolás gyermekek álltak sorfalban, míg a többi testvérek a díszkapu körül helyezkedtek el.

Odaérkezésünk után egymásután jöttek a lakosság nevében a lelkes köszöntőt mondó férfiak, nők és kedves csengő hangú gyermekek szép szavalásával, amit az összegyűlt tömeg könnyezve hallgatott végig és minden beszéd elhangzása után lelkesedő éljenzésbe törtek ki. Az ünnepei beszédek elhangzása után mindnyájan elénekeltük a magyar imádságunkat és utána arra kérték bennünket, hogy csináljunk egy kis körsétát az ő falucskájukban. Amerre elhaladtunk, beszórták az utat virágokkal és kitörő örömmel énekelték egyik szebb magyar nótát a másik után. Ahol megálltunk, odajöttek öregebb bácsik és nénik, akik még visszaemlékeztek a régi jó időkre, amikor még magyar csendőrök teljesítették közöttük a szolgálatot és zokogó hanggal kérték bennünket, hogy hadd símogassák meg azt a kakastollat, amit már ők oly régen várnak-lesznek, hogy mikor lengeti meg a szél ismét, mint 20 évvel ezelőtt az ő községükben is lengette. És amikormegsímogatták, összekulesolt kezekkel, sírva fohászkodtak az Istenhez, hogy ismét megérték azt az időt, hogy nyugodtan hajthatják le fáradt fejüket álmra, mert a felettük való örökösést nem ellenséges hordák, hanem testvérek, magyar csendőrök látják el. Amikor a körsétánkat befejeztük, elénekeltük a Szózatot. Utána arra kérték bennünket, hogy engedjük meg, hogy az egész csoport átkísérjen a másik községbe, hogy azokkal csatlakozva, minél többben küldhessék az éter hullámain keresztül hódolatukat Istenhez és Legfelsőbb Hadurunkhoz. Bár az időnk rövid volt, de a nagy lelkesedésnek nem lehetett ellentálni. Megindultunk a 3 km távolságra levő Tőhöl község felé. Az egész úton harsogott a magyar nóta. Olyan képet mutatott ez a menet, mint amikor honfoglaló őseink vonultak be 1000 éves hazánk földjére. Amikor megkérdeztük a derék pirosnadrágos legénytől, hogy hol szerezte ezt a huszáruniformist, büszkén felelte, hogy az atyja adta át neki, aki magyar vörös ördög huszárezredben harcolt a világháborúban azzal, hogy őrizze meg arra az alkalomra, amikor a magyarok felszabadítják őket. Ő a drága örökséget 20 éven keresztül őrizte híven, mert azidő alatt a csehek többször tartottak náluk kutatást, de a ruhát nem sikerült megtalálniok. Így vette fel atyja meghagyása szerint ezen a nagy napon.

A községbe érkezésünk után, az előbbihez hasonló meleg szeretetben részesítették bennünket. Azt a sok virágot, amit kaptunk, csak egy lovasszékért tudta volna utánunk hozni. De a testvéri csókokból sem volt hiányunk. Mindenki arra kért bennünket, hogy valamilyen magyar eredetű tárgyat adjunk bevonulásunk, illetve felszabadulásunk örök emlékéül. Ameddig tartott a magunkkal vitt nemzeti színű szalagcsokrok, mindenkinek adtunk, de mindenki kívánságát mégsem tudtuk teljesíteni s utóljára kérték, hogy csak egyfilléres magyar pénzt adjunk, cigarettánkat, gyufáskatulyánkat és mindent, ami magyar eredetű volt, elkérték. És amit kaptak, megcsókolva azzal tették el, hogy fiúról-

Lévai új határ.

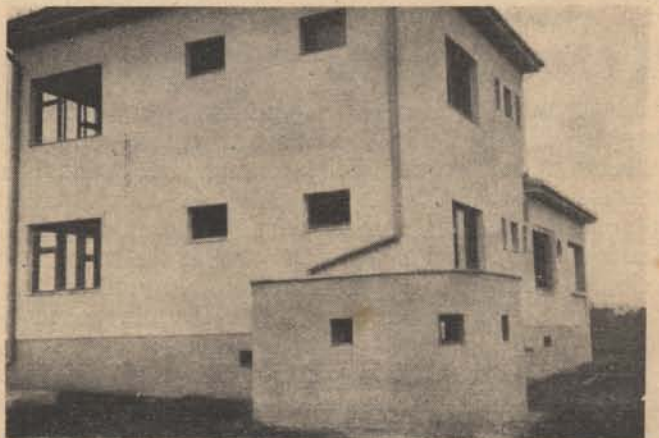
(Corvin g. szds. felv.)

fiúra adják, hogy azt a felszabadító testvérektől kapták. Végezetül elénekeltük a Szózatot és a soha el nem feledhető kedves emlékekkel búcsút vettünk a mi derék testvéreinktől azzal, hogy nem lesz a földön olyan hatalom és kényszer, hogy még egyszer így elszakítson bennünket egymástól, mint most voltunk.

Móczár Lajos csendőr (Alsópél).

Folyó hó 8-án 17 órakor érkezett meg Zseliz községbe a zselizi őrsre beosztott legénység, vitéz Vass Alfréd százados századparancsnok úr vezetésével, hova még a csapatok nem vonultak be. A megérkezés után a régi csendőrségi laktanyát kerestük fel, homman a cseh csendőrség csak az nap a délutáni órákban távozott el. A laktanya átvétele után a napos csendőr kivételével azonnal szolgálatba indult az őrs minden tagja, hogy a bevonuló honvéd csapatok fogadásánál a rendre felügyeljen, mely alkalommal minden csendőrtől, kiket a nép a mi tollasainknak nevezett, emlékül — különösen azok, kik életükben első ízben láttak magyar csendőrt — tollforgóból kértek 1-1 szál tollat. A honvéd csapatok fogadtatása nem beszélve a csendőrökről, igen meleg és szívélyes volt, és a késő éjjeli órákig tartott.

Másnap került a sor a laktanya rendbehozatalára, mert szemét és cseh piszok az maradt itten

Perbenyik volt cseh határfaluban a most felépült pénzügyőri laktanya két sarkán vasbeton-kőállások.

bőségesen. Ugyan ekkor került sor a padlás tisztogatására is, mely tisztogatási munka közben a padláson a 20 év előtti csendőrségi laktanya-címtábla is megtaláltatott.

Az órs legénysége nagy örömmel vette tudomásul, a 20 évi fogság után előkerült régi és ma már nem használt öreg tábla történetét, s indítványomra a tatarozási munka elvégzése és a tábla megtisztítása után nagy örömmel ismét rendeltetési helyére juttattuk az öreg táblát, melynek hire a lakosság körében is igen nagy örömet keltett, hogy a régi tábla ismét hirdeti, hogy *e házban a m. kir. csendőrség lakik.*

A laktanya előtt elhaladó öregemberek, kik még visszaemlékeztek a régi laktanya táblára, örömmel mondogatták a fiataloknak, hogy nézzétek ez a tábla még a régi. Levett kalappal és áhitattal megállva hosszú ideig nézegetik és olvasgatják annak felírását: *M. kir. csendőrségi laktanya.*

Farkas László alhgy. szakpk. (Zseliz).

November 8-án Beregsurány és Asztély közt, a trianoni határnál vártuk, egy szakasz csendőr, az időt, mikor átléphetjük a határt. Országút, mellette vámház. Az országútra fogaskerékszerűen egymásba nyuló betonfalakból autósapda van építve. A cseh vámház előtti tarka oszlopon nagy, ovális alakú bádogtábla, amelyen a magyarok felé nyelvét nyújtó, ágas-bogas farkú oroszán ágaskodik kevélyen. A magyar és cseh katonai bizottság most tárgyal az átadásról, majd a csehek autóba ülnek és elrobognak. Egyik kuruc egy karóval nagyot csap a már leírt bádogtáblára, s az oroszán zörögve a földre hull. Azután rá se néz senki, megy mindenki rajta át.

Asztélyba és a környékbeli falvakba osztanak el bennünket, mert Beregszászba csak 10-én megyünk be. Asztélyban benézünk az iskolába. A tanító egy rúddal döföli le a cseh táblát a falról. Azután vésőt, kalapácsot vesz a kezébe, a tanteremben felfordítja a dobogót, lefeszíti a belül pótlólag beleszegelt második feneket, kiszabadítja az iskolai Himnusztáblát és Magyarország kis és nagy címerét, s negyedórával a csehek kivonulása után már mind-egyik a helyén van, ahol 20 évvel ezelőtt volt.

10-én ismét Asztélyban gyülekezünk a környékbeli falvakból. Az utcán vége-hossza nincs a Beregsurány felől érkező szekereknek, amelyeket felvirágozott, csengős lovak húznak, a szekereken ünneplőbe öltözött, nevető emberek zászlót tartanak és Beregszászba igyekeznek. Alig tudjuk a rengeteg embertől az utat a katonai járművek részére szabadrá tenni. 10 órakor megindulnak a csapatok Beregszász felé. Velük jön a csendőrszázad, melyhez tartozunk. Sorakozunk, felzárkózunk a századhoz, amelyet Ferenczy Endre százados úr vezet. Az út két oldalán ujjongva kíséri a nép a csapatokat. A lakosság nem győzi a katonaság vége-hossza nélküli oszlopát nézni, és olyan szeretettel, olyan csillogó szemmel nézi még az utcagyerek is, mintha mondaná:

— Ezt nézd meg! Ezt hívják katonaságnak! Ez az „enyém!” Úgy tesz mindenki, mintha ő volna egyesegyedüli tulajdonosa ennek a szép katonaságnak, mintha ahhoz másnak nem lehetne semmi köze sem.

Beregszászban a Főtéren sorakozik a katonaság. Ember ember hátán a katonaság körül. Ünneplő beszédek hallatszanak. A szónokok alig tudnak beszélni a meghatottságtól.

De nem is az most a fontos, hogy mit mondának. Az éljen zúg, harsog, azért, mert itt érzi mindenki, hogy miről van szó és mert húsz év hosszú idő és húsz éven át senki sem éljenezhetett kedvére. Addig mások éljeneztek Beregszász főterén, s a magyar csak lopva énekelte a Himnuszt s ha azt merte mondani, hogy magyar, gúnyt űztek belőle. És most éljenezhet és ezért éljenezik is kedvére, énekelheti és énekel is a Himnuszt, nem kell félnie senkitől, mert a tér tele van egyenes sorokban álló, mintaszerűen felszerelt és fegyelmezett magyar katonákkal, akik biztosítják, hogy nem szégyen itt immár magyarnak lenni, hanem dicsőség...

Azután a díszmenet! Az ujjongó nép túlharsogja a katonabandát.

— Éljen a magyar hadsereg! Éljen a magyar csendőrség! Éljen Horthy Miklós! Éljen! Éljen! — A katonák pedig mennek, mennek, vége-hossza nélküli sorokban. Akik pedig az utca két oldalán zsebkendőt lengetve éljenzik, sokszor el-el hallgatnak és egy-egy kicsit sírnak:

— Istenem! Édes jó Istenem! Hogy én ezt megérhettem!

Este 7 óra van, mikor vége az ünnepségnek. Ferenczy százados úr az üres cseh csendőrlaktanyába vezet bennünket. Olyan rettenetes piszok van a laktanyába, hogy visszavezet a vármegyeházára. Ez is üres, itt sincs egy ajtóban sem kilincs. A százados úr az egyik földszinti termet jelöli ki éjjeli szállásnak, azután egy teherautóval szalmát hozat. Tíz perc és már otthon vagyunk. A sarokban egyik törzsrőmester húzza, rángatja a másiknak a csizmáját lefelé, aki a szalmán hanyattfekve szidalmazza a csizmadiát. Nyalkán szeret járni a törzs úr, le-fel harminckét pihenőre jár a csizmája. Mire a másik lerángatja a lábáról, beszánkázza vele a termet és beleizzad. Azután végignyúlnak a szalmán. Akinek a lábáról már lenn van a csizma, gondolkodik, úgy rémlik neki, hogy valami még mindig nincs rendben. Hamar rájön, mi az:

— Te komám! Azt a kutya ragyogóját ennek a parádés világnak! Tudod te azt, egykomám, hogy mi még ma nem reggeliztünk!

Kisül, hogy a nagy örömben, izgalomban alig van egy-két ember, aki aznap evett már valamit.

Egyik macsolai ember beszéli, hogy a cseh fináncok sírva költöztek el. Mindegyik egy kis bőrrönddel érkezett és három-négy teherautóval volt a holmija, mikor ment. Mikor idehozták cseh asszonyaikat, azok váltig tanítgatták a szomszédasszonyokat, hogy a kutyahús finom csemege, ha van, aki meg tudja úgy főzni, ahogy kell. Ruha is alig akadt meg rajtuk. Most már csak selyemben jártak és a kenyeret is csak nulláslisztből ették. A sört pedig csak rummal keverve itták.

— Tudja is a buta magyar, mi a jó! — mondogatta az egyik cseh finánc, kinek borzos haja után Bugjos gúnyneve volt. Mikor azután pakkolt, a szomszédja, — valljuk meg, kárörvendve, — megmondta neki:

— Azt hiszem, Bugjós, lesz még olyan idő, hogy meginnád rum nélkül is a sört!

A nagymuzsaji bírót mikor látom, mindig az az ember jut eszembe, aki a minden laktanyában meg-lévő és így eléggé ismert képen a tövissek közt tér-delve imádkozik. De az legalább jó ruhában van ábrázolva. Ellenben a muzsaji bíró kabátja, szégyen, nem szégyen, de rongyos.

— Házam van, földem van, szőlőm van! De nem nekem termett az, uram! Mindig kétszer annyi volt az adóm, mint amit ki tudtam fizetni. Tizenkét éve hordom ezt a kabátot, uram! Tíz éve, hogy elnyűtt, de én azóta nem tudtam magamra másikat akasz-tani! A madárijesztőm különbet viselt valamikor! — Itt kicsordul az öreg bírónak a könny a két sze-méből...

Ez a magyarázata annak, hogy miért futotta a cseh fináncnak rummal inni a sört.

Voltak itt azután olyanok is, azok közt, akiket a csehek teljesen tönkretettek, akik úgy gondolták, hogy már éppen eleget kellemetlenkedtek nekik a csehek és azon elv alapján, hogyha megette a fene a tehenet, egye meg a borjút is, hozzáfogtak ők is kellemetlenkedni a cseheknek, nehogy elfeledjék, hogy nem otthon vannak. Ezek erdőkben, hol össze-verődtek és éppen úgy vadászgattak a cseh finán-cokra, csendőrökre, mint azok órájuk, s lepuffantot-ták biz azok a jó cselákokat, mint a veszett kutyát, ha alkalmuk volt rá. Így a cseh csendőrörsöket meg-erősítették katonasággal. De a csehek már éjjelen-kint így se mutatkoztak, ezért felkeresték őket a laktanyában is és volt ott sokszor egy-egy kis ne-mulass. Mindezeknél fogva úgy találták a csehek, hogy a laktanyákban éjjel egészségtelen a levegő a számukra, s a laktanya körüli kukoricásokban fog-laltak lesállást, hogy móresre tanítsák azokat, akik a laktanyát éjjel meg merészték közelíteni. Így tör-tént ez Zápconyban is. Ültek tehát a kukorica szé-lén, hajtották magukról a szúnyogokat és a maguk példáján megtanulták azt a rájuk nézve szomorú közmondást, hogy: „Hol kerék, hol talp!” Ekkor már meg volt tiltva, hogy a besötétedéstől kezdve virradatig a lakosság a házát elhagyja. Az egyik uraság gulyása egy bikát hajtott egyik tanyából a másikba és ráesteledett. Vele volt a kutyája is. Félve, hogy a kutyá elvakkantja magát, arra több-ször rá-rá pissegett. Ebből a pisszegésből a gazban lapuló csehek szörnyű következtetéseket vontak le, s egy szívvel-lélekkel, aló, vesd el magad, megfuta-modtak. A gulyás pedig féltékeny volt a testi ép-ségére, ezért nem látott okot rá, hogy a cseheket felvilágosítsa, hanem elhordta magát, a bikát a fa-képnél hagyva. A kukoricáson túl egy répaföld kö-vetkezett, annak a túlsó szélén pedig napraforgók gubbasztottak a ködben. Ezekre tüzeltek a hős cse-hek hajnal feléig. Ekkor látva, hogy áll a bál, meg-állapították, hogy a veszteség egy fő, — mert a pa-rancsnok hiányzott, — s a laktanya felé mentek, csendben, biztosított menetben. A laktanya udvarra érve, észrevették, hogy a fászsín ajtaja be van húzva és belülről be van akasztva.

— Itt lesznek megbújva az átkozottak, — gon-dolták és az ajtó alatt kézigránátokat dobtak a fás-színbe. A kézigránátok jól működtek. Alig tudták

felismerni a volt parancsnokukat, mikor az ajtót kinyitották.

Gáton az egyik ruszintelepese késő este szállított haza egy szekér krumplit. Miután éjjel tilos volt a ház-on kívül bárkinek is mutatkozni, a zsákokat le-állogatta az udvar közepére és bekotródott a házba. A csehek a zsákokat meglátva, azokat a sötétben rájuktörő magyaroknak nézték és egy szakasszal, mely géppuskákkal és golyószóróval is el volt látva, tűz alá fogták. Mire megvirradt, a jó ruszinnak 12 zsák krumpliját szecskává lőtték. Csak hajnalban jöttek rá, kik ellen harcoltak, mikor a tűzzel meg-dolgozott krumpliszsákok ellen harsányan kiabálva:

— Csinálta nekünknek nagyon filsz! — pana-szolta a kárvallott ruszin felesége, — nekemnek be-teg lettél a filsztül!

Kisharanglábon egy újonnan elföldelt répa-kupacot lőtt egy szakasz cseh egész éjjel, nyilván magukat beásott ellenség helyett.

Végül hadd álljon itt még egy borzalmas história Nagybecsényből, úgy, ahogy a kárvallott kuruc el-panaszolta:

— Uram, volt olyan házörző komondorom, hogy nincs az a fejőstehen, „akiért” odaadtam volna. Mi-kor a szomszédomban elszállásoltak egy csapat „ve-rebet” (a csehek általánosan használt gúnyneve), a Bundás majd megette őket. Valami egy hét múlva úgy látom, hogy az egyik verébél már megbarát-kozott a Bundás, mert eltúrta, hogy vakargassa a hátát. — Jól van, Bundás, mondom, jól van, ha más-ként nem lehet, de attól tartok, rá fogsz te még fizetni erre a barátkozásra. Három nappal előtte, hogy a csehek eltakarodtak, nincs a Bundás sehol. Tüvé teszem érte a falut, de mintha a föld nyelte volna el. Kérde a szomszéd, mit keresek. Mondom neki. Nem tudom, „aszongya” a szomszéd, hogy a Bundás ő maga hol lehet, de azt tudom, hogy a bőre az én színemben van felterítve a kakasülőre. A cse-hek kondérjában pedig egészben fő egy juhforma valami, ne szomorodj meg, komám, de úgy „sac-colom”, hogy az meg maga a Bundás lesz! Rittig úgy volt! Szegény Bundás, csúful ráfizetett a cseh barátkozásra. Benne volt már az időben, nem akart megfőni a cseheknek. Mit ért vele? Uram! Tíz óra hosszan át főzték a szerencsétlen állatot a nyomo-rultak, de csak megették! Ój, borzalmak anyja! Mit szenvedhetett az!...

Szentjobbi János alhdgy. (Beregszász).

A szolgálatnak már sebesültje is van, November 14-én, Cseklész község határában egy járőr rendes szolgálatát végezte, amikor a cseh határőrség pa-rancsnoka meglátván a maga teljes életnagyságában a sokszor emlegetett magyar csendőrző, meglepe-tésében és félelmében tüzelést vezényelt alárendelt osztagának. A golyószóró irányzója elég jól célzott: a járőrtárs, *Baráth Károly csendőr* karját és oldalát lövedék találta. A másnap Cseklész községben össze-jött magyar-cseh bizottság jegyzőkönyvben állapította meg, hogy a magyar csendőrző magatartása min-den tekintetben kifogástalan volt, viszont a cseh ha-tárőrség — félelmében kezdett tüzelni...

Karácsonyi gondolatok.

Eljöttél hát, itt vagy végre,
Isten hozott szent Karácsony!
Boldogságot, békét hozol,
szerteszét a nagy világon.
Fényesszárnyú kis angyalok
itt a földön rátok várnak,
Kunyhóban és palotában
félve-várva ajtót tárnak.

Kis Jézuska kezecskéje
belenyúl a hímestűbe,
Tengernyi sok ajándékát
erre-arra szerteszét.
Fényesszárnyú égi angyal
mond meg a jó Jézuskának,
Hogy a föld egy kis szigetén
az emberek mire várnak.

Ott, ahol a fű is zöldőbb,
kékebb az ég, édes a víz,
Még a pipacs is pirosabb,
szebb és jobb ott az ember is.
A lány karcsú jegenyeszál,
hajlik ide, hajlik oda,
Ezüsthangú, bülbülszavú,
édes, bájos a mosolya.

A kalász ott dúsabban hoz,
aranylóbb a búzatábla,
Még a nap is szívesebben
ölelgeti, csókolgatja.
A legények dacosabbak,
tüzesebbek bár mint máshol,
Jobban ölel a két karjuk,
öklük kardot jobban markol.

Tüzesebb a szőlő nedve,
a gyümölcs is zamatosabb,
Szebben szól a fülemile,
a virág is illatosabb.
Harcosabb a férfi lelke,
főrrőbb ott az asszony csókja,
Aldást oszt az anya keze,
imádság a gyermek ajka.

Ezen a kis szigetföldön
tudod, Uram, kik is laknak;
Melyik az a különb nemzet,
amelyikre rátiportak?
Tövissel megkoszorúzták,
keresztre is feszítették,
Mint az édes Krisztus Jézust,
Szűz Mária gyermekét?

Eljövendő karácsonykor,
eljövendő új szentévből,
Mire várunk, mire vágyunk,
imádkozunk olyan régen?
Nem kell himzett bársony köntös,
arany-ezüst, ékes násfa
Másért esdekel a lelkünk,
más a szívünk drága álma!
Kitárt karral, kulcsolt kézzel
könyörgünk jöjj el végre,
Bánatröntő, áldástosztó,
boldogságos magyarbéke!

JAKABOS ISTVANNÉ.

Három vers.

Ira:

BARTAL IVÁN

Hit.

Vándorsólyom hogyha jár,
csirke bújjik tyúk alá sietve.
A természet rendje már:
oltalmat csak tőle vár kis szíve.
Gyereket ha bántanak,
bíz' az is csak elszaiad anyjához.
És a nép is ahhoz áll,
kiről hiszi, hogy reá áldást hoz.
Hit nélkül im nincs remény,
a hitetlen mind szegény, nyomorult.
Nagyot csak a Hit tehet,
erre tanít bennünket Jelen és Múlt.

Remény.

Koromsötét az éjjel, felhő száguld rohanvást,
Cikkáznak a villámok, dörög a menny s az átok
száll folyvást.
Míg a villám cikkázik, kis magocska csirázik
hajtásra,
Széthessentett verebek, vajjon mért nem lelhetnek
egymásra?
Anyamadár fészke már, kis madarat visszavár
vagyódva,
Csillag már a kakastoff, hajnalodik valahol
a távolba!

Szeretet.

Vándor ment az erdőn át,
vitte kicsi batyuját magával,
Néhány suhanc eléállt,
elszedték a cókókáját, sorjában.
Egypár ütést is kapott
és emlékül kék foltot hátára
S most kiáltják: Szeretünk,
Jó barátunk légy nekünk — utána.
Ily szeretet volna jó,
hegyen-völgyön dáridó, belőle;
Csoda, hogy az áldozat
minden áron megszalad előle?

A szerkesztő búcsúja.

Hetek híján tizennégy éve vagyok a *Csendőrségi Lapok* belső munkatársa, segédszerkesztője, majd szerkesztője. Mikor annyi évvel ezelőtt átléptem a szerkesztőség küszöbét, fiatal katona számára szokatlan munkatér nyílt meg előttem, olyan munkatér, ami sem a Szolgálati Szabályzatban, sem a Szolgálati Utasításban, sem más szolgálati szabályokban körülhatárolva nincs, mégis ezeknek az utasításoknak, szabályoknak a keretében és szellemében kell a szerkesztőnek mozognia olyan hajszálfinomsággal, hogy ezt a borotvaélt csak az érzi, aki járt rajta. Szerencsém, hogy ebbe a világba olyan szerkesztő vezetett be, akinek ezt soha tanulnia nem kellett, mert rászületett erre a különleges munkára: *Pinczés Zoltán* alezredes úr, akinek én ezért nemcsak hálás köszönetet mondok, hanem hálás is maradok mindig. Köszönhetem továbbá ennek a sokéves kényes munkának zavartalan elvégzését a lap mindenkor felügyelőbizottsági tagjainak, előjáróimnak, akik a bizalom ajándékával és megértéssel támogattak abban, hogy a *Csendőrségi Lapok* a száraz szaklapok színvonalánál szabadmozgásban, tartalomban és lélekben magasabbra emelkedjék. Köszönhetem továbbá négyéves önálló szerkesztői működésem alatt mindazt az értéket és szépet, amit a lap adhatott, munkatársaimnak, köztük is első sorban *Beöthy Kálmán* őrnagy úrnak, aki e négy év alatt vállalta és felejtethetetlen bajtársiassággal végezte a belső munkatárs névtelen, nehéz, de nélkülözhetetlen munkáját.

A magam tizennégyéves szerkesztőségi munkájáról pedig csak annyit kell mondanom, hogy ilyen sok év alatt még a mindennapi száraz munka is hozzám az emberhez, hát mennyivel szorosabban,

eltéphetetlenebbül tapad hozzám ennek a különös írói-szerkesztői életnek minden órája, napja, éve, egész másfél évtizede! Ebben a munkában szünet, megállás és határ nincs, a szerkesztő a lapjával fekszik és kél, minden egyes szám külön születés, annak kinjával és örömeivel még akkor is, ha százéve szerkesztő valaki. Ez a teljes szellemi és lelki lekötöttség azonban csak akkor bírható az élet egész munkaszakaszán át, ha más feladata nincs az embernek, nekem pedig volt és van: a szolgálat. Ezen a téren változott körülmények, új feladatok elé vezetett a szolgálati sors s ezeknek csak akkor tudok eleget tenni, ha a szerkesztés munkájától mentesülök.

Ezért kértem most felmentésemet e tisztség alól abban a tudatban, hogy életem huszonnyolctól negyvenkét évig terjedő legszebb szakaszának minden szabadidejét teljes lélekkel, minden munkabírással, a legtisztább akaratokkal és célkitűzésekkel igyekeztem lapunk szolgálatába állítani, kötelességemnek most már ezen a téren eleget tettem.

Búcsúzom tehát lapunk minden olvasójától, megköszönve a számtalan biztatást, ösztönzést, erősítést, érdeklődést, amiben nekem szerkesztői működésem alatt részem volt. Sok-sok küzdelemnek, nehéz napoknak, de még több örömeimnek, szépségnek az emlékeit viszem magammal ebből a munkakörből és nem tagadom, hogy bármennyire tisztában vagyok azzal a törvénnyel, hogy a munkát nem az egyéni sikerért kell végezni, erre az egyre mégis egész életemben büszke leszek: szerkesztője lehettem a *Csendőrségi Lapoknak*.

Mohácsy Lajos
százados.

Kitüntetések.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága folyó évi november hó 18-án Budapesten kelt Legfelsőbb Elhatározásával **adományozni** méltóztatott:

különleges beosztásban teljesített kötelességű és eredményes szolgálataik elismeréséül:

a magyar ezüst érdemérmét:

Lakó Vilmos pécsi IV. csendőrkerületbeli tiszt-helyettesnek;

a magyar bronz érdemérmét:

Magasházi Pál szombathelyi III. csendőrkerületbeli vizsgázott törzsőrmesternek,

Harangozó Mihály őrmesternek,

Székely Ferenc II. és

Istenes (Inzám) Dezső nyomozóosztálybeli csendőröknek.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága folyó évi november hó 22-én Budapesten kelt Legfelsőbb Elhatározásával **adományozni** méltóztatott:

Különösen kötelességű és értékes szolgálataik elismeréséül:

a magyar ezüst érdemkeresztet:

Péter Miklós,

Eröss Imre és

Bórai (Bodorics) János budapesti I. csendőrkerületbeli alhadnagyoknak;

Erdélyi József II. szombathelyi III. csendőrkerületbeli alhadnagynak;

Kiss István I. és

Perei György szegedi V. csendőrkerületbeli alhadnagyoknak,

Rajó Sándor és

Szász József debreceni VI. csendőrkerületbeli alhadnagyoknak;

Olajos József miskolci VII. csendőrkerületbeli alhadnagynak.

Kötelességű és értékes szolgálataik elismeréséül:

a magyar ezüst érdemérmét:

Csipán Ferenc alhadnagynak,

Deák András,

Várnagy (Ulicska) András,

vitéz Héjja Benedek,

Bokor László,

Baán Lajos,

K. Szabó Béla,

Harmati (Hangyál) Ádám és

Magyar (Majnik) István budapesti I. csendőrkerületbeli tiszt-helyetteseknek;

A kitüntetteknek *vitéz Falta László* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, adja át a kitüntetéseket.

Csuti Mihály,
Szabó Ambrus,
Orbán Mihály alhadnagyoknak,
Kun Miklós,
Rácz József,
Vida Imre és
Majoros (Milosovics) István székesfehérvári II. csendőrkörületbeli tiszthelyetteseknek;

Tóth Mihály,
Vigh György,
Szabó Imre II.,
Németh István XV. alhadnagyoknak,
Józsa István,
Nagy Sándor II.,
Magyar (Mozsolics) Sándor,
Aczél György,
Györe István I.,
Dóczi István,
Nagy Gyula,
Fegyver Árpád,

Király Elek és
Tóth Sándor I. szombathelyi III. csendőrkörületbeli tiszthelyetteseknek;

Németh János I.,
Kadarkuti János,
Pintér Pál I.,
Mészáros Lukács,
Orbán Lajos II. alhadnagyoknak,

Pocsai Mátyás,
Győri Lajos és
Halász (Holtz) Antal pécsi IV. csendőrkörületbeli tiszthelyetteseknek;

Honi (Hebők) János alhadnagynak.
Csordás Imre,

Pataki (Pistyur) József,
Hangódi János és
Kiss Kálmán szegedi V. csendőrkörületbeli tiszthelyetteseknek;
Székely Lajos alhadnagynak,
Borbély Viktor,

Nyíregyházán vitéz Fábry György őrnagy díszítette fel a kitüntetetteket.

Kiss Miklós,
Barna János I.,
Molnár Károly,
Kozma Mihály,
Jánosfalvi (Konya) Ferenc,
Szabó János II. és
Csécsi Ferenc debreceni VI. csendőrkerületbeli
tiszthelyetteseknek;
Gödri József,
Imre István,
Szűcs Kálmán,
Lantos János alhadnagyoknak,
Deák Antal,
Ferenczi Márton,
Forgács (Brunczvik) Miklós,
Marsi Mihály,
Mihály József és
Szekeres (Szeiránka) István miskolci VII. csendőrkerületbeli tiszthelyetteseknek;
vitéz Dede Márton,
Varga Lajos I. és
Sánta András nyomozóosztálybeli tiszthelyetteseknek.

*Kötelességű és érdemes szolgálataik elismerésül:
a magyar bronz érdemkeresztet:*

Géczi Márton miskolci VII. csendőrkerületbeli vizsgázott törzsőrmesternek;

a magyar bronz érdemérmét:

Szabó József IV. budapesti I. csendőrkerületbeli törzsőrmesternek;

Magyari (Müller) Mihály I. székesfehérvári II. csendőrkerületbeli törzsőrmesternek;

Varga Domokos pécsi IV. csendőrkerületbeli törzsőrmesternek,

Bujáki Ferenc és

Antal József szegedi V. csendőrkerületbeli törzsőrmestereknek, valamint

Komló Sándor miskolci VII. csendőrkerületbeli vizsgázott törzsőrmesternek.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága folyó évi december hó 5-én Budapesten kelt Legfelsőbb Elhatározásával adományozni méltóztatott:

*kiváló és értékes szolgálataik elismerésül:
a magyar ezüst érdemkeresztet:*

Pozsonyi József pécsi IV. csendőrkerületbeli és Csordás András miskolci VII. csendőrkerületbeli alhadnagyoknak.

Kiváló szolgálataik elismerésül:

a magyar ezüst érdemérmét:

Csiki Albert budapesti I. csendőrkerületbeli tiszthelyettesnek,

Szijártó Mihály és

vitéz Márton Mihály szombathelyi III. csendőrkerületbeli tiszthelyetteseknek,

Papp László,

Szabó Benjámin alhadnagyoknak,

Szatmári Dániel tiszthelyettesnek, mind a három debreceni VI. csendőrkerületbeli,

Pálhidai Győző és

Sárosi István miskolci VII. csendőrkerületbeli tiszthelyetteseknek,

Solti Dezső.

Bezzeg István.

vitéz Kovács Dénes és

Lackó József nyomozóosztálybeli tiszthelyetteseknek.

Hosszú, kötelességű és érdemes szolgálataik elismerésül ugyancsak

a magyar ezüst érdemérmét:

Kiss József VI. pécsi IV. csendőrkerületbeli alhadnagyoknak.

*Kötelességű és igen jó szolgálataik elismerésül:
a magyar bronz érdemérmét:*

Papp Lajos nyomozóosztálybeli törzsőrmesternek.

Honvédek és csendőrök Csallóközben.

Karácsony este határ-szolgálatban.

Írta: PETERD ISTVÁN testőrszakaszvezető.

Számoltuk napokon keresztül, hogy ki megy Szentestén határszolgálatba. Pedig sejtették mind, hogy én kerülök sorra és én magam is tudtam. Valahogy hűvösebb ez az este, ha szolgálatban töltjük el, bár ez is addig tart és olyan, mint a többi szolgálat, de mégis valami lélekbőljövő áhitat otthonkeresésre készíteti még a legelhagyatottabb csavargót is. Kicsit tartottam ettől az estétől, de beköszöntött.

Szorongva készítettük el a járőrtáskát és bizony szomorúan indultunk neki a havas országútnak. F. István volt a társam, Aprótermetű, sötétszöke, örökké nevetőszemű fiú, de most benne is hallgatott a jókedv. Fehér volt minden. A Nap hidegen ragyogott a fákra, amint dideregve meredtek feléje. Ilyen téli napokon nincsen forgalom a határon, de mégis őr-ség.... Nincsenek földszagú, kergeskezű, jószágbarázdáltarcú gazdaemberek, akik tisztán és becsületesen hozzák a zsírosra szorogatott kettősbirtokos igazolványokat. Ilyenkor szinte nincs ember a környéken, csak a határőr a sorompón innen és azon túl a granicsár. Ott vagy húszan, míg mi csak ketten egymással, de még valaki járja ilyenkor a határt: a csendőr. Ők mindenütt és mindig ott vannak, ahol magyar élet van és hiányoztak, ha néhány napig nem láttuk a járőrüket.

Mi mentünk az állóőrség felé, de vagy két kilométerrel arrább, a falu másik szélén, láttuk a kakastollas bajtársainkat, mikor mentek szolgálatba. Bágyadt napfény simogatta a tájat és mindent betakart a hó. Én tapostam elől az utat és a társam nagyokat szusszantva jött a nyomomba. Már láttuk az őrházunkat és mindig szomorúbban kókadt föld felé a fejünk.

— Örvezető úr! — szólt mögöttem F. István határőr. — Mára együtt lesz otthon az egész család — és utána hallgatott, csönd volt, csak néhány csóka szállt a párás levegőben hangosakat rikoltozva. Éreztem, hogy a hangja belekúszik a mellembe és önkéntelenül is az otthon járt a gondolatainkban.

— Nem baj! Ott biztosan rád gondolnak és te is haza — mondtam, de éreztem, hogy a válasz nem elég neki, valami megpattant bennünk és nem bírtunk beszélni. Szótlanul tiportuk a havat és már hallottuk a régi őrség parancsnokát, hogy „Fegy-

verbel!“ kiáltotta a társát. Láttam rajtuk, hogy ragyognak az örömtől.

— Otthon leszünk ma! — mondta a szemük. És átvettem az őrséget, a leltárt, a szokásos felszereléseket és néztünk utánuk, amint mentek nagy sietéssel haza a laktanyába. Néztük... Néztük, ameddig láttuk a távolodókat és egyszercsak a társam meg-rántja a puskaszíjját, hirtelen sarkonfordul és otthagy, a sorompó elé ment és nagysebesen kezdte járni a vártát, sarkában az állóőrsünk büszkesége, az egész szakaszunk által irigylet jelentőskutya, a Pajkos.

Így mult lassan a délután. Láttam a társamon, hogy valami nagyon nyomja a mellét. Hol lekókad a feje, hol nagy kinnal egyenesítgeti derekát az ég felé, hol villogva a granicsárt nézi, hol a kutyával veszködik... De valami nagyon háborog benne.

Kicsit homályosodott már, mikor elindultam egy óra lesállásra, az őrszobától vagy másfél kilométernyire. Magam mellé intettem a kutyát, pórázra fogtam és otthagytam F. Istvánt nagy szomorúságban a sorompó előtt. Piros volt az ég alja. Kitértem szemmel néztem a környéket. Jobbra a Kiserdő fái feketéllettek, majd attól nem messze szürke szőlőkarók meredeztek az ég felé. Tómpán fehér volt a táj és csönd. Sehol emberi lény, csak messziről világított egy-egy lámpafény valamelyik tanyáról és mutatta, hogy ott emberek élnek. Bűnös, kenyérgondokkal küzdő, szomorú, néha garázda, de most mégis Jézustváro emberek. Tele örömmel, tele vággyal és egy évre újra magukbazarják a hitet, az Istent és elindulnak újra a jövő karácsony elé.

Lesállásom a Kis-akácshoz volt kiírva, már ismertem minden fáját. A kutya mellémkuporodott és álltunk... Vártunk. Valahonnan kutyaugatás húzott felénk és a Pajkos nagyon hegyezte a füleit. Lesállásban csak ez a szórakozás. Figyelní, nézni, hallani és mindent újra és újra megrögzíteni magunkban, amit már annyiszor láttunk és annyiszor megfogtunk. És mégis mindennap új arccal jelenik meg előttünk a határ, a hely, ahova kötve vagyunk.

Most mintha megállott volna az idő. Valami különös csönd feküdt mindenre, nem hallatszott semmi. Egy ág se recsent, hang sem hallatszott, csak a fények látszottak messze, szeretetreváróan. Kicsit körülbókláztam az akácost, hogy melegség bújjon a tagjaimba és tudtam, hogy a túlsó végében áll néhány csenevész fenyőfa. Olyanok ezek az Alföldön, mint a mostohagyerek. Kicsit megálltam előttük és a nagy, hideg csöndben éreztem az illatukat. A fenyőillat olyan, mint az égő emberi bűn, talán annak van ilyen bánatos, embertátjáró és mégis tisztaságkereső illata. Nem tudom már, hogyan történt, de fenyőággal tértem vissza az állóőrséghez.

A társam nagyon meresztgette a szemét, mikor látta, hogy a sötétségből egy ágakkal telerakott gomolyag bontakozik ki, de nem tudom leírni azt az örömet, ami a szemében volt, mikor meglátta a fenyőágot.

— Karácsonyfa!... Karácsonyfa!... — mondta súgva és szeretettel becézte a tüskés leveleket.

Mindent megszépített a kis fenyőág. Más fényt kapott a puska, a járőrtáska, az ágy, még a kis kályha is melegebben dohogott, mikor bevittük a fenyőágot. F. István nagy mester volt. Valahonnan gyertyákat kerített, fenyőágot az asztalra tettük, őt gyertya került rá, alája tettük szereteteink fényké-

peit és azután azt vettük észre, hogy együtt van az egész családuknak. Innen is, onnan is egy-egy kedves, ismerős arc mosolygott ránk, előkészítettük a vacsorát és vártunk... Nem tudtuk miért, de nem mertünk az asztalhoz ülni. Hol én váltottam le F. Istvánt, hol ő engem, de a vacsora érintetlen maradt. Mult az idő, később fordult a fekete este és vinyogva ugrott az ajtónak Pajkos. Tudtuk: csendőrök jönnek!... Puha, süppedt lépések hallatszóttak, majd:

— Állj! Ki vagy?

— Csendőrrjárőr!...

És néhány szó... Kicsit bánatos hangfoslányok, de mikor betekintettek az őrszobába, melegség futott a szemükbe. Megálltak... Kicsit haboztak, de B. József őrmester arca felderült és valahonnan a melléből előhúzott egy mondatot:

— Beengedik a betlehemeseket?...

Szívemre futott valami. Láttam a tekintetüket és nedvesen fényesek voltak. Karácsonyest, őrszoba, fenyőág, bajtársak, apánk, anyánk, testvérünk fényképei és határ és szolgálat. Vert bennem a szív és csak annyit mondtam:

— Csak Isten áldásával...

És bejöttek! Nevetőn, derűsen, karjukon a puskák, kalapjukon libegő forgó és ott álltunk a karácsonyfa előtt, két határőr és két csendőr. Már régóta ismertük egymást, mindennap találkoztunk, mindennap beszéltünk valamennyiükkel az őrsről, de most valahogy egészen közelkerültünk egymáshoz. Pedig nem nagyon beszéltünk, csak néhány szó esett, tekintet, és hangosan vert mellünkben a szív. Gyufa sercent és csendőrrjárőr-parancsnok meggyújtotta a gyertyákat és álltunk... Mindegyikünk száján látszott, hogy imádkozunk. Csöndben, mélyen... Majd lassan buggyant belőlünk „Mennyből az angyal...” és halkán eldúdoltuk.

A gránicsárok közül is ott ágaskodtak néhányan a határvonalon, alig pár lépésnyire a gyertyablakától és fényes tekintetek szegeződtek a gyertyafényes karácsonyfára. Nem szóltak, csak álltak és néztek bennünket és egymást. Azután idegen hangok kapcsolódtak a miénkbe. Lassan, halkán velünk dúdolták a „Csorda pásztorok“-at. Idegen nyelven, de emberin és messziről, a határon túlról, apró fénypontok bizonytalankodtak a házablakokba. Testvéreké, magyar testvéreké és itt áll közöttünk a sorompó. És karácsonyeste. Otthon együtt ülnek a szüleink és mégis érzem, hogy itt vannak mellettünk. Érezzük, hogy dobog a szívünk, mert mellettünk van az Úr. Az örök Szeretet! Újra magunkhoz hoztuk a békét, hogy újra a miénk és soha ne hüljön ki belőlünk a szeretet.

Szeretni Hazát, testvért, anyát és égett a gyertyaláng... Mi ott álltunk előtte és valahol közeljártunk az Úrhoz.

És láttuk a határt... Hívott a kötelesség!

Pár pillanat volt az egész, de mégis megtaláltuk a karácsonyeste örömét és szolgálatban voltunk. A csendőrök elindultak, szemükben meleg fény játszott. F. István is vacsorához ült a gyertyák fényénél és én ott jártam a sorompó előtt puskásan, szorongóan. Fölöttem csillagos volt az ég, néztek rám hunyorogva, akárha Isten lámpásai volnának. Mosoly szaladt a számra és éreztem, hogy találkoztam az Istennel.

Karácsonyestén, szolgálatban, a határon.

Levél a szerkesztőhöz.

A folyó évi 22. számú Csendőrségi Lapban megjelent „Levél a szerkesztőhöz” cím alatt közöltéket néhány szerény szavammal kiegészítem. A mi őrsünkön is felolvasta az őrsparancsnokom az adakozásra vonatkozó osztályparancsnoki parancsot s én is, mint a fentemlített levélben megnevezett bajtársam, számíttva arra, hogy még következni fognak esetek, amikor szintén adakozni kell, legelsőknek igyekeztem a hadsereg fejlesztésére felajánlani havonta 2 pengőt. Őrsparancsnokom azonnal kijelentette, hogy 5 pengőt ad erre a célra havonta, a többi bajtársaim is befolyástól mentesen megmondották az általuk felajánlott összeget s még a csendőr rendfokozatú bajtársak is 2 pengőt ajánlottak fel. Úgy, hogy a mi őrsünkről 32 pengőt küldtünk be a nemes célra. Nem nagy összeg az igaz, amikor arról van szó, hogy Magyarország megállja a helyét a népek versenyében, mert egy ország fennállását és megmaradását el sem lehet képzelni erős, felfegyverzett hadsereg és légvédelem nélkül, ahhoz pedig pénz kell s én úgy gondolom és úgy érzem, — bár családós ember vagyok és gyerek iskoláztatás is terhel — hogy elbírom az általam felajánlott szerény összeget, miután a megélhetésemre még mindig maradt annyi, hogy nem szűkölködöm. Az a két pengő, egy személyt figyelembe véve, nem nagy összeg, de egy testület kebelében egyénenként összegyűjtve, hatalmas összeget tenne ki minden hónapban és mégsem igen érezhetné magát azáltal túlságosan megterhelve egy bajtársam sem.

Kérem a Tekintetes Szerkesztőséget, hogy a nevem és az őrs közlését méltóztassanak mellőzni.

Karácsonyi portyázás.

Eljöttek hát mégis a felvidéki fenyők, hogy az idej karácsonyunkat izesebbé, boldogabbá tegyék. Magukkal hozták a felsőországrészi erdők már-már elfelejtett illatát és magukkal hoztak nekünk valamit, ami mindennél értékebb az ember sorsában: a hitet.

Hiszen ha csak egyetlen falut, egyetlen házat, egyetlen rögöt és fűszálat tudtunk volna visszaszerelni az elvesztettekből, akkor is éreznünk kellett és lehetett volna: csakugyan van magyar feltámadás. Egyetlen fűszál is elég lett volna annak a húszéves propagandának, fenyegetésnek, hetvenkedésnek a megdöntésére, amely azt próbálta elhíttetni nemcsak a világgal, de velünk is, hogy Trianon örök s azon porszemnyi változást sem hozhatnak már többé az idők. Ezt a húszéves hangoskodást most már nem egyetlen fűszál és rög, hanem hatalmas földterületek és százazrek visszaszerzése némitotta el.

Emlékezzünk még a mámoros napokra, emlékezzünk fogunk rájuk mindörökké, de az ünnep után meg tudjuk látni a hétköznap visszatérését és vele az újabb gondokat és feladatokat. Tudjuk, hogy maradt még a Felvidéken magyar fenyő és maradtak magyar fenyőrengetegek Erdélyben. Amikor tehát most a visszatért fenyőket karácsonyi dísszel teleszórjuk és köszönő fohással örvendünk az új karácsonyi színeknek, nem felejtjük el a többi fenyőket. A magyar karácsony még mindig csonka, súlyosan csonka karácsony.

Lehet-e így mégis örvendező örömmel nekünk most magyar karácsonyt ünnepelni? Lehet! Tudjuk a tőről, hogy sokáig hullámszik, ha kavicsot dobunk belé. A trianoni tóba pedig nem kavics hullott, hanem mázsás sziklatömb. Ez a kő nemcsak a felszínen ütött hullámokat, hanem lehatol a mélybe és felkavarja fenekestől ezt a poshadó mocsarat, hogy a felkelő nap sugara kiszáritsa és az élet áldást hozó, éltető esője friss, tiszta vízzel töltse meg a Kárpátok medencéjét.

Szorongás, félelem, bizonytalanság érzése ül most a határokon túl nemcsak a magyar, hanem a más-nemzetű lelkeken is. Nincs odaát sehol, egyetlen gondolkodó házbán nyugodt, igazi boldog karácsony. Mindenki érzi és tudja, hogy ami most elkezdődött, annak folytatása érik és következik. Mi sem tudjuk, ők sem tudják ma még, hogy a felkerekedett vihar merre vonul, kinek a hajóját, hol és hogyan éri, de a vihar száguld, bezörget minden palota és kunyhó ablakán, ahol húsz évvel ezelőtt halotti tort ülték a magyar nemzet képzelt sirja mellett.

Sötét gondok gomolyognak Erdély fölött, lázas betegségben vonaglik az odaát maradt Felvidék, pusztul a Ruszínföld. Boldogtalanok, szerencsétlenek, aggódalmaskodók lettek az emberek túl a határokon s ebben a nyomott, nehéz karácsonyi hangulatban osztozik most már minden nép, amelyik a trianoni határokon túl és a Kárpátokon innen él. Ime tehát: az ezeréves sorsközösség. Csak húsz évig élhetett az a tévgondolat, hogy ez a sorsközösség megváltoztatható. Hiába költötték fegyverre, erődtéményre, propagandára a milliók millióit, csak röpké kis ideig volt fenntartható az az állapot, amikor a Kárpátok belül más lehetett a sorsa magyarnak és más népeknek.

Nem örülünk mi a többi népek bajának és félelmének. Karácsony ünnepén kétszeresen nem. A mostani karácsonyunkat nem az teszi a tavalyinál boldogabbá, hogy elvettünk valakitől valamit, örömről nem annak szól, hogy még a hegylakó mór is érzi az idők változást ígérő terhelességét. Mi nem ennek örülünk, hanem a hitünk és meggyőződésünk szerint soha szét nem szakítható régi Nagy-Magyarország valamennyi népcsoportját egybefűző sorsközösség jeleinek. Ezen a karácsonyon ez csak gondokban jelentkezik, de már ez is közösség és biztos út az elkövetkezendő karácsonyok közös örömnépe felé.

Ez a gondolat és hit az, ami bennünket, magyarokat a mai karácsonyon eltölt. Ez az, ami bennünket a többi kárpátnép fölé emelt mindig és vezetésre elhivatottá tett: a magunk baját mindig el bírtuk viselni önmagunk, nem kellett a mankó másoktól, de a többi ittlakó néppel nemcsak örömben, hanem gondjában, s bajában is egyek tudunk lenni. Érezzük ezt ezen a karácsonyon is.

Hírek és találgatások korát éljük. Mindenki tud valami biztosat arról, hogy mikor mit mondott Muszolini, mit felelt rá Hitler és hogyan fogja átcsoportosítani nemcsak a földtekét, hanem a csillagokat is a harmadik, negyedik világpolitikus. Szívdertető az a határozottság, ahogy vonaton s egyebütt az ilyen biztos híreket egyik ember a másiknak elmondja. Pedig egyik sem tudhat és nem is tud semmit. Zagyva zűrzavar ezeknek a beszédeknek az eredménye. Lehangoltság, fáradtság, kedvetlenség jár a

nyomukban. Rombolják a hitet és a tetterőt. Elrontják nemcsak a hétköznapot, de a vasárnapot is, a karácsonyt azonban már ne engedjük elrontani.

Karácsony ünnepén boldog, elégedett hálát adjunk a Teremtőnek azért, hogy a lánc egyik szeme lepattant a kezünkről. Adjunk boldog hálát visszaszerzett testvéreink öröméért, amit ezen a karácsonyon átélnek. Adjunk hálát, hogy ezt a szörnyűségekkel teli húsz évet kibírták ők, kibírták és bírják még tovább is a többiek, kibírtuk mi úgy, hogy erőnk nem esőkkent, hanem sokasodott.

Akik gondolkodó, felnőtt emberek voltak csak a tíz év előtti magyar karácsonyon is, emlékeznek annak nyomasztó sötétjére, emlékeznek a reménykedés hervadására, emlékeznek az igazi trianoni magyar karácsonyok sok megaláztatására, nyomorúságára. S ha emlékeznek, akkor a mai magyar karácsonyon már más, boldogabb, erősebb, megbecsültebb, reményteljesebb magyarnak kell érezniük, magukat. S ha ezt érezni tudják, akkor adják át ezt az érzésüket azoknak a fiatalabbaknak is, akik a régi, sötét trianoni karácsonyokat még gyermekésszel élték át.

De vigyük bele ezt az érzést, ezt a hitet és hálát a magunk egyéni emberi, családi karácsonyába is. A nyugalom és megelégedettség az emberi élet legnagyobb értéke. Aki ennek a jegyében éli az év napjait, annak csillog legszebben a karácsonyfa. Így karácsonytájt el kell azon gondolkodni, miért a sok vesződség ember és ember között? Minek a sok méreg, harag, bosszúság és bosszú? Akinek egészsége, kenyere, becsülete van, miért tud irigy lenni a más kenyérére? Hogyan lehetséges az, hogy egyik ember ártani tud a másiknak?

Bizony, amikor a szoba csöndjében ott áll az ember a gyertyafényes, fenyőág alatt, el kell ezeken tűnődni mindenkinek, akiben egy kevéske szív és lélek lakik. Pedig ugyebár, máskor is lát fenyőágot és máskor is belenéz a gyertyalángba és karácsonykor ez mégis valami más. Érezni kell, hogy Valaki megjelent a földön, csendben és áhitattal kell üdvözölni a Jövevényt, meg kell fogni a másikat, a többi, valamennyi ember kezét ezekben a karácsonyesti percekben, mert megrendült bennük valami és szükségünk van a többi ember baráti, bajtársi, szelíd tekintetére.

Karácsony, de szép is vagy karácsony szent ünnepe! Egy, legalább egyetlen nap minden évben minden embernek, aki igényt tarthat e névre, legalább hát egyetlen olyan nap, amikor minden ember nem a szegényebbet és gazdagabbat, nem az erősebbet és gyengébbet, nem a szerencsésebbet és balsorsosabbat, nem az irigyeltet és lenézettet, hanem egyszerűen és megrendítő erővel csak az embert látja a másikban. Fogjuk meg hát egymás kezét most a karácsonyfa alatt, mert ennek a kezfogásnak a melege hosszú útra elég.

És harag ne maradjon egymás iránt, mert a harag a Karácsony hetében is gonosz manója az embernek.

Ki tudja?

Az emberiség hányadrésze él Kína területén?

CSENDŐR LEKSZIKON.

69. Kérdés. Táviró- vagy távbeszélőhuzal ellopása hogyan minősül? El kell-e fogni az ilyen cselekmény tettesét és felbujtóját?

Válasz. Táviró- vagy távbeszélőhuzal ellopása kétféleképpen minősülhet. Ha a tettes vasúti táviró- vagy távbeszélő vonal huzalát lopta el, cselekményét a Btk. 434. §-ába ütköző közveszélyű megrongálás büntetendőként kell minősíteni, mert az ilyen vezeték a vasúthoz tartozó tárgynak kell tekinteni, az összeköttetés megszakítása pedig a vasútállomások és őrházak között a vasúton levő személyeket vagy árukat veszélynek teszi ki.

Nem vasúti (hanem pl. postai) táviró- vagy távbeszélő vonal huzalának ellopása a Btk. 439. §-ába ütköző vétés, amely azonban jelenleg az 1912: LXIII. t. c. 21. §-a, illetőleg az 1922: XVII. t. c. 6. §-a alapján öt évig terjedhető börtönnel büntetendő büntetett. Mindkét esetben fennforog természetesen az említett cselekményekkel halmazatban — az ellopott huzal értéke szerint — lopás büntette vagy vétése is.

A Btk. 439. §-a a táviró (és a távbeszélő) vezeték megrongálását, ha az a vezeték használhatóságát félbeszakítja vagy gátolja, csak két évig terjedhető fogházzal büntetendő vétéssé minősíti. Ezt a büntetést azonban a háború esetére szóló kivételes intézkedéseket tartalmazó 1912: LXIII. t. c. 21. §-a öt évig terjedhető börtönnel büntetendő büntetetté minősítette abban az esetben, ha a tettes azt háború idején követi el. E szigorúbb törvény érvényességének a háború befejeztével, illetőleg a békekötés időpontjában önmagától meg kellett volna szűnnie, de a törvényhozás az ország súlyos közállapotaira tekintettel, előbb az 1920: VI., majd az 1922: XVII. t. c. 6. §-a felhatalmazta a kormányt (a minisztertanácsot), hogy az említett törvény érvényességét ideiglenesen továbbra is meghosszabbítsa. A meghosszabbításra való felhatalmazás tulajdonképpen csak négy hónapra szól, mert az említett törvény azt is kimondotta, hogy a háború esetére szóló kivételes hatalmon alapuló rendelkezések csak akkor maradnak érvényben, ha azok tárgyában a kormány négyhavi határidő alatt törvényjavaslatot terjeszt elő. A kormány ennek a rendelkezésnek eleget is tett, amennyiben 1922 december 7-én törvényjavaslatot nyújtott be a közrend fokozottabb biztosításáról. E törvényjavaslat 67. §-a szerint — többek között — az 1912. évi LXIII. t. c. 21. §-ában foglalt büntető rendelkezéseket továbbra is alkalmazni kell. Ebből a törvényjavaslatból nem lett ugyan törvény, de mert a kormány az 1922: XVII. t. c. 6. §-ában foglalt rendelkezésnek azzal, hogy a törvényjavaslatot benyújtotta, eleget tett, a háború idejére szóló kivételes felhatalmazást ma is érvényben levőnek kell tekinteni. Így rendelkezik egyébként a 14.667/1924. I. M. rendelet is.

A fentiek szerint tehát a nem vasúti táviró vagy távbeszélő vezeték huzalának ellopása ma (a lopás büntetén kívül) az 1912: LXIII. t. c. 21. §-a szerint öt évig terjedhető börtönnel büntetendő büntetett.

Egyedül csak a bűncselekményre kiszabott büntetés mértéke alapján, vagyis a Szt. 312. pont 1. alpontja szerint tehát a huzallopás tettesét nem kell elfogni, ha az elfogásra egyéb ok (pl. tettenkapás, a személyazonosság kétséges volta, szökés veszélye stb.) nincsen. A Szt. 386. pont 4. alpontja alapján ugyanez áll a felbujtóra, mint részre is.

70. Kérdés. A Szt. 370. pont utolsó bekezdése szerint idegen illetőségű közismert rovottmultú egyéneket, különösen pedig az ismert vásári tolvajokat, akik megjelenésüket kellően indokolni nem tudják, a vásár területéről való kitiltás végett a községi előjárósághoz elő kell vezetni. Milyen jogszabály

jogosítja fel a községi előjáróságot az ilyen egyének kitiltására a vásár területéről? Ha a kitiltott egyén nem hajlandó a vásár területét elhagyni, vagy ha oda a kitiltás ellenére visszatér, joga van-e a csendőrnek őt elővezetni?

Válasz. A vásárok rendészeti kérdéseit miniszteri rendelet és törvényhatósági szabályrendeletek rendezik, sőt nézetünk szerint a vásártartási joggal felruházott községek is alkothatnak — legalább kiegészítő — vásári rendtartást. A vásár területe külön rendészeti szabályok alá esik, erről a területről tehát kétségkívül kitilthatók s ha oda visszatérnek, eltávolíthatók az olyan személyek, akik azért, mert idegen illetőségű, közismert rovottmultúak vagy közismert vásári tolvajok, vagy pedig olyan gyanús egyének, akik a vásáron megjelenésüket indokolni nem tudják, a közbiztonságra és a vásárterület rendjére közvetlenül veszélyesek.

Az 1886: XXII. t. c. 21. §. g) pontja szerint a községi előjáróság maga kezeli a mezei, a tűz- és a közrendészetet, amiből kétségtelen, hogy a községi előjáróságot minden olyan helységben, ahol főszolgabíró nincsen, közrendészeti hatóságnak kell tekinteni. Semmi törvényes akadály nincsen tehát annak, hogy a községi előjáróság az említett egyéneket a vásár területéről kitiltja; arra is felhívhatjuk őket, hogy a község területét nyomban hagyják el. Ehhez nincs szükség írásbeli határozatra, hanem a rendelkezést rögzítve úton — szóval — is ki lehet adni. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez a kitiltás nem azonos a Kbt. 70. §-ában megjelölt kitiltással, hanem csak alkalmi hatósági rendészeti intézkedés, amelynek megszűnése a Kbt. 78. §-ába ütköző kihágás.

A Szt. 370. pontjában megjelölt egyének rendszerint olyanok, akik a toloncsabályzat (9389/1885. B. M. rend.) szerint toloncolás alá eshetnek. Az ilyen egyéneket e rendelet 2. §. b) pontjának értelemszerű alkalmazása mellett a hatóságnak (községi előjáróságnak) jogában áll felszólítani, hogy a községet hagyják el s toloncolás alá csak akkor esnek, ha e felszólításnak nem engedelmessékednek.

Az utóbbi esetben az ilyen egyént a csendőr a Szt. 312. pont 20. vagy 23. alpontja alapján elfoghatja és a főszolgabíróhoz kísérheti, aki a toloncsabályzat 13. §-a alapján elrendelheti az eltoloncolását, sőt őt a Kbt. 70. §-ának joghatályaival a község vagy az egész járás területéről is kitilthatja.

Eltekintve egyes törvényeknek jobbára mellékbüntetés-szerű rendelkezéseitől, továbbá a külföldiekre és a háború esetére vonatkozó különleges jogszabályoktól, a közigazgatási kitiltás általában állandó közigazgatási (rendőri) gyakorlaton alapul. E gyakorlat szerint minden olyan személy, aki ellen a toloncsabályzat alapján eltoloncolás volna kimondható (akár kimondotta azt a bíróság, akár nem), kitiltható olyan község területéről, amely nem az illetőségi helye, de ilyen kitiltást csak a tolonchatóság mondhat ki. A községi előjáróság által alkalmazott kitiltás — mint említettük — nem ilyen természetű, hanem csak alkalmi rendszert, gyakorlati eltávolítás a vásár területéről és csak addig hatályos, amíg a vásárt tart.

Ámbár azok a rendszabályok, amelyek kifejezetten csak a m. kir. rendőrségre vonatkoznak, a községi előjáróságra mint rendőri hatóságra teljes terjedelmükben nem alkalmazhatók, mégis a nagyjában azonos feladatkör révén általában zsinórmértékű szolgálhatnak a községi előjáróság mint rendőri hatóság számára is olyankor, amikor a rendfenntartás tekintetében reá háruló feladatok nagyjában azonosak a rendőrségi hatóságok feladatkörével. A m. kir. rendőrségnek ilyen, ú. n. diszkrécionárius hatáskörét a 39.820/1921. B. M. rendelet 38. §-a a következőképpen írja körül: „A rendőrséget (helyesebben: a rendőrhatóságot (Szerk.) megillető jogosítványok közül a legjelentősebb az, amely a tételes jogban nem szabályozott kérdésekben ad lehetőséget a rendőrségnek saját megítélésétől függő elhatározásra és rendelkezésre. Ez a rendőrség diszkrécionárius joga, amelynek csak a fennálló jogszabályok ellenkező rendelkezései és a rendőri hatáskör általános keretei szabnak határt. A köznyugalom, a közrendet vagy a közbiztonságot közvetlenül fenyegető veszedelemek sokféleségét előre meghatározni nem lehet. Ezek épúgy nyilatkozhatnak tömegjelenségekben, a közrend egészének megbontására irányuló törekvésekben, mint egyes emberek cselekvésében vagy mulasztásában. Ha a rendőrség megfigyelő szolgálata alapján ilyen veszélyt felismer, megelőzésére mindent megtehet, ami a jogszabályokkal nem ellenkezik. Halaszthatatlan sürgősség esetében ez kötelessége is. A rendelkezések állhatnak az illetékes rendőrhatóságnak saját területére szóló s ott a helyi

viszonyokhoz és szokásokhoz képest közzétett rendeleteiben, amelyekkel az emberi élet, a testi épség és a vagyon vagy általában a köznyugalom megővése érdekében valamit eltolt, meghagy vagy szabályoz, állhatnak továbbá egyes személyekhez intézett felhívásokban, kötelezésekben s egyes esetekre vonatkozó intézkedésekben is. Ilyen intézkedésre halaszthatatlan szükség esetén a helyszínén szolgálatban eljáró rendőri közeg is jogosult mindaddig, amíg az intézkedést a rendőrhatalóság feje vagy tagja át nem veszi.

Ismételjük, hogy a m. kir. rendőrségre vonatkozó jogszabályok a községi előjárásokra mint rendőri hatóságokra nem alkalmazhatók ugyan teljes terjedelmükben, de az analógia (hasonlóság) alapján zsinórmértékül szolgálhatnak a községi előjárás számára is. Nem fér kétség ahhoz, hogy olyan intézkedést, amelynek megtételére a fenti rendelet sürgős szükség esetében a rendőri közeg is felhatalmazza, a községi előjárás, mint rendőri hatóság szintén megtéhet.

A fentiekől eltekintve, a kérdést miniszteri rendeletek is szabályozzák. A 161.565/1927. B. M. rendelet elrendelte, hogy a vásári események, színházi események és tolvajokat a közbiztonsági szervek fokozottan ellenőrizzék és velük szemben a legesélyesebb visszaélés esetében azonnal szigorúan járjanak el. A 257.000/1928. B. M. rendelet 6. §-a szerint pedig a községeknek különös gondot kell fordítaniuk arra, hogy kőboregények vagy más kőborló csoportok a vásároknak még a közelébe se jussanak. Önként értendő, hogy e rendelkezések magukban foglalják a felhatalmazást is minden olyan intézkedés megtételére, amelyek az elrendelt végrehajtáshoz szükségesek.

71. Kérdés. Van-e olyan eset, amikor a csendőrnek szabadban a sapkáját le kell vennie?

Válasz. Ilyen eset legfeljebb csak egy lehet: katolikus vallású csendőrnek az Oltáriszentséggel találkozásakor. A Szolg. Szab. I. rész 533. pont utolsó bekezdése szerint ugyanis katolikus vallású egyes egyének az Oltáriszentséggel találkozásuk alkalmával szertartásuk szerint viselkednek, ami azt jelenti, hogy a csendőr ilyenkor állva vagy térdelve tisztelgést, illetőleg a sapkáját leveletheti és keresztet vehet. Más vallású egyéneknek a kalap (sapka) levétele nem szokásos és rájuk — ha nincsenek sorban és rendben — természetesen az Oltáriszentség előtt való tisztelgés sem kötelező.

Az utóbbi időben sokhelyütt lábrakapott az a helytelen szokás, hogy honvéd (csendő) egyének egyes alkalmakkor a szabadban is leveszik a sapkájukat. Különösen egyházi körmenetknél és temetéseknél lehet látni ezt a helytelen szokást, utóbbi alkalmakkor úgy, hogy a koporsót a katonai egyének levett sapkával kísérik.

A Szolg. Szab. I. rész 533. pontja előírja az eseteket, amikor a honvédség (csendőrség) egyenruhában megjelenő egyénei a Gyakorlati Szabályzatban megszabott tisztelgésre vannak kötelezve. A tisztelgés módját — puska nélkül — az E.-alap 241. pontja határozza meg, amely szerint a honvéd vagy tisztelg, vagy főtételt teljesít. A tisztelgést a szabadban a jobbkez főtétélhez emelésével kell végrehajtani. A sapkát csak szobában kell levenni, legénységi egyéneknek szobában is csak akkor, ha nincs rajtuk szolgálati jelvény.

Ebből következik, hogy a Himnusz, a Szózat vagy a Magyar Hísekegy játssza alkalmával is tisztelgni kell és a sapkát egyházi körmenetben vagy pedig temetéseknél a gyászoló közönség soraiban megjelenő katonai egyéneknek sem szabad levenniük. Temetéseknél a gyászoló közönség soraiban levő honvéd (csendő) egyének a koporsó kihozatala valamint a sírbatétel alkalmával tisztelgni szoktak.

72. Kérdés. A csendőrkerületi parancsnok, mint illetékes parancsnok ügyésze az őrsnek előjárója-e vagy feljebbvalója? Ha szolgálati ténykedés végett az őrsre érkezik és erről az őrsparancsnok előzetes parancsot kapott, hogyan történjék a kerületi ügyész úr fogadtatása. Érvényesek-e ilyen esetre is a Szut. 172., illetve 173. pontjában előírt rendelkezések?

Válasz. A csendőrügyész a kerületi parancsnoknak, mint illetékes parancsnoknak a jogi szakközvege, illetőleg előadója s mint ilyen, személy szerint a kerületi parancsnoknak van alárendelve. Feladata az ügyészi tennivalók ellátása, amiből következik, hogy előjárói jogokat csak a közvetlen beosztottjaival szemben gyakorolhat, a csendőrség parancsnokságaival vagy alakulataival szemben nem; vagyis az utóbbiaknak nem előjárója, hanem rendfokozata szerint feljebbvalója.

A Szut. 172. pontjában előírt fogadtatás csak előjárókkal és az előjárók közül is csak azokkal szemben kötelező, akik

az őrsre bementető szemle tartása végett érkeznek; a 173. pontban említett fogadtatás az állomáshelyre érkező minden szolgálatban levő (pl. kivizsgálásra érkező) előjáróval szemben kötelező. Feljebbvaló fogadtatása nincsen szabályozva, de helyesen teszi az őrsparancsnok, ha a csendőr ügyész urat — ha érkezése előre jelezve volt — szolgálati jelvényekkel az őrselhelyezés bejáratánál várja és ott nála őrsparancsnoki minőségében jelentkeznek.

Ugyanezek érvényesek a csendőrséghez beosztott és az őrsre érkező orvosokra és állatorvosokra, valamint a honvédségi feljebbvalókra is, ha az őrsre érkezésükről az őrsparancsnok előzetes értesítést kapott.

A kerületi ügyész úr — ha a saját nevében levelez — az alattas csendőrszolgálatokhoz meghagyásokat intéz.

73. Kérdés. Közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőrkörletiek kötelesek-e a kerékpárjukat lámpával kivilágítani és azon fényvisszaverő üveget alkalmazni?

Válasz. Igen, kötelesek. A 116.000/1938. B. M. számú rendelet 1. §. 6. bekezdése e kötelezettség alól csak a m. kir. honvédség, határőrség és folyamőrség felszereléséhez tartozó kinevezési kerékpárokat mentesíti azért, nehogy e járművek kivilágítása a katonai gyakorlatok harszerűségét veszélyeztesse. A honvédség stb. tagjainak magánhasználatában lévő kerékpárokat azonban a rendelet 1. §. 7. bekezdésében foglaltak szerint szintén ki kell világítani.

Kétségtelen, hogy a csendőrkörletiek észrevétlen megjelenése szempontjából célszerű volna, ha ott, ahol előcsúsznak látnák. Kivilágítatlan kerékpárral haladhatna, le az ebből esetleg származó szolgálati előny nem állana arányban a veszéllyel, amit a csendőrkörletiek ilyenkor közlekedése okozhatna. A gépkocsivezető pl., aki éjjeli időben egy kivilágítatlan kerékpárcsúsz közlekedő csendőrt elgázolna, eredménnyel védekezhethetne azzal, hogy a csendőrt nem látta; nagyon valószínű, hogy a bíróság fel is mentené és kártalanításra sem kötelezné. Ezenkívül a lakosság is, amely természetesen nem tudná, hogy a csendőrkörletiek miért nincs kivilágítva, joggal méltatlankodnék, hogy a csendőrt őt olyan kihágás miatt jelenti fel, amelyet maga is elkövetett.

A honvédségnél más a helyzet; ott csak gyakorlatok alkalmával és akkor is rendszerint nagyobb egységek vagy legalább is erősebb járőrök s ezek is inkább mellékutakon vagy éppen a terepen közlekednek, ahol az említett veszélynek nincsenek olyan nagy mértékben kitéve, de azért forgalmas utakon ott is a legnagyobb elővigyázatra van szükség, hogy szerencsétlenség ne történjék.

74. Kérdés. Házak falára, kerítésekre különféle jelvényeket rajzolni és szöveget írni. Büntetendő-e ez a cselekmény?

Válasz. A sajtótörvény (1914:XIV. t.c.) 15. §-a csak a falragaszokra tartalmaz intézkedést, kimondván, hogy a hatóság kifejezett rendelkezése nélkül tilos falragaszt kifüggeszteni ott, ahol a tulajdonos a kifüggesztés ellen tiltakozott. (A tiltakozást a tulajdonos rendszertől „Falragaszok kifüggesztése tilos” feliratú táblával szokta kifejezésre juttatni). A sajtótörvény tehát csak kifejezetten a falragaszokra, illetőleg általában a sajtótermékekre tartalmaz tiltó rendelkezést; a kézzel írt vagy rajzolt feliratokat, jeleket, stb. pedig akkor sem lehet sajtóterméknek minősíteni, ha több helyütt alkalmazták is.

A Btk. 421. §-ába ütköző ingatlan vagyron rongálásnak sem minősíthető a cselekmény, először azért, mert ehhez a vétséghez rongálási szándék szükséges, ami ilyen esetben rendszerint nem forog fenn, másodszor pedig, mert az ingatlan vagyron rongálása csak akkor büntetendő, ha az okozott kár tíz pengő értéket meghalad, a felirat stb. eltávolításának költsége pedig rendszerint nem kerül ennyire. Az ingatlan tulajdonosának azonban természetesen jogában áll az eltávolítás és az esetleg szükséges helyreállítás költségét a felirat, stb. alkalmazójától polgári peres úton követelni.

Nézetünk szerint azonban már a sajtótermék fogalma alá esik az ingatlanokra alkalmazott ilyen jelvény vagy felirat is, ha többszörösítés útján, tehát pl. úgynevezett sablon használatával egynél több példányban állították elő. Ilyen esetben a gyanúsítottat az 1914:XIV. t.c. 29. §. 4. pontjába ütköző és a közigazgatási (rendőri) hatóság hatáskörébe tartozó magánindítványra üldözendő kihágás miatt kell feljelenteni (falragasz kifüggesztése az ingatlan tulajdonosának tiltakozása ellenére).

Ettől függetlenül az ilyen jelvények vagy felírások alkalmazása annak tartalma vagy jelentősége szerint különféle-

képpen minősülhet. Ha a felirat valakire meggyalázó tartalmú vagy jelentőségű, aszerint, hogy tényállítást tartalmaz-e, vagy csak általában meggyalázó, rágalmazással vagy becsületsértéssel minősíthető. Ha szeméremértő, trágár rajzot vagy szöveget tartalmaz, a Btk. 248. vagy 249. §-ába ütköző szemérem elleni vétség tényálladékát valósítja meg. Kommunista jelek vagy jelszavak felírása vagy felrajzolása a közönség szemléletének kitett helyre: az 1921:III. t.-c. 5. §-ába ütköző izgatás vétsége. A rajzot, felírást, stb. a bizonyítás szempontjából le kell fényképezni és a fényképet a feljelentéshez kell csatolni.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Rablógyilkosság kiderítése.

Írta: KOVÁCS BUNA JÓZSEF ny. á. th. (Szeged).

Lőw Ferenc 71 éves volt temesvári lakos Erődutcai zálogháztulajdonost 1911. évi június hó 10-én d. u. 1—3 óra közötti időben ismeretlen tettes browningból tett 4 lövéssel és egy törött széklábbal, fejére mért ütésekkel meggyilkolta s 2660 korona készpénzt és körülbelül 30—40.000 korona értékű zálogházi ékszert elrabolt.

A temesvári rendőrség illetékességi szempontból a nyomozást bevezette. Mivel a nyomozás számai külterületre is kiterjedtek, dr. Mikes Gábor temesvári bünyügyi rendőrkapitány úr, mint akkori temesvári csendőr járásörmestert, felhívott, hogy a nyomozásban vegyek részt. Plank Frigyes és Erdélyi Ádám temesvári rendőrbiztosokkal egyesülve, a helyszínre lést és a nyomozást azonnal bevezettem. A meggyilkolt felesége előadta, hogy férje üzletzárás után d. u. fél 1 órakor érkezett haza; alighogy megérkezett, egy 25—26 évesnek látszó fiatalember, akit már előzőleg látásból ismert, férjének mint titkosrendőr mutatkozott be, férjét felszólította, hogy jöjjön vele azonnal vissza az üzletbe, hozza magával az üzlet kulcsait, mert az üzletbe valószínűleg betörték. Az üzlet előtt az utcán nagy embercsoport zajong valakit el is fogtak. Férje semmi rosszat sem sejtve, az üzletkulcsokat magához véve, a fiatalemberrel azonnal visszament az üzletbe. Délután 4 óra tájban Berger Fülöp hordár lakásukra jött és elmondta, hogy őt az üzlettársak küldték, hogy a férje jöjjön az üzletet kinyitni, úgy ők, mint más üzletfelek várják. Mivel férje már délután ¼1 órakor a fiatalemberrel együtt az üzletbe távozott s onnan vissza még nem jött, rosszat sejtve, a hordárral együtt az üzletbe ment, Lőw Salamon és Lőw Fülöp üzlettársakat a zárt üzlet előtt magányosan álldogálva találta, míg az utcán embercsoport egyáltalában nem volt. Az üzlettársakkal az említett titkosrendőr bementését közölte. Férje elmaradása iránt aggódva,

abban állapotok meg, hogy az üzletet a rendőrség közbenjöttével lakatossal nyitatták ki, ami meg is történt. Az üzletben több zálogtárgyul szolgált arany- és ezüstkészlet szétzörve hevert a padlón. A Wertheim-szekrények nyitva álltak és azokból az említett pénzösszeg, valamint az értékesebb zálogékszerek hiányoztak. A Wertheim-szekrénykulcsok az asztalon széjjelszörve heverték. A belső zálogruhatárban férjét a padlón vértócsában fekvő, széjjelroncsolt fejjel holtan találták. Rablógyilkosság látszott fennforogni. Dr. Boross Dezső kir. ügyész, dr. Fehér Antal vizsgálóbíró, dr. Szigeti Henrik és dr. Urbanek Ede törvényszéki orvos urak a helyszínén megjelenve, boncolás útján megállapították, hogy az ismeretlen tettes Lőw Ferencre előbb egy 9 milliméteres Browningból 4 lövést tett, azután a helyszínén talált törött széklábbal a fejére több ütést mért. A helyszíni adatokból a cselekmény elkövetési módját illetőleg még következtetni lehetett, hogy a gyilkos, midőn látta, hogy Lőw meghalt, zsebéből kivette a Wertheim-kulcsokat, az üzletajtót valószínűleg biztonság szempontjából belülről bezárta, a Wertheim-szekrényeket kinyitotta és azokból az említett pénzösszeget, valamint a zálogul szolgált értékesebb ékszereket magához vette. A zálogházban visszamaradt egy értékes hegedű, de a tokja eltűnt. Ebből arra kellett következtetni, hogy a rablógyilkos zsákmányát a hegedűtokba csomagolta és azután az üzletajtót kívülről maga után bezárta s a kulcsot magával víve, eltávozott.

A nyomozás a sértettnél jelentkező áldetektív személyében sejtette a gyilkost, ezért a sértett feleségétől kapott személyleírás segítségével felkutatására széleskörű intézkedések tettek. Ezek során akadt egy tanu: Klein János kőművessegéd, temesvári lakos személyében, aki a gyilkosság idején, vagyis d. u. 1 óra tájban a zálogüzlet előtt elhaladva, látott egy hasonló személyleírású embert az üzletbe bemenni Lőw-vel együtt. Egy másik értékes tanu, Bauer József temesvári lakos viszont ugyanaznap délután fél 3 óra tájban a zálogüzletből hasonló személyleírású egyént látott egyedül kijönni, a hóna alatt egy nehéznek látszó hegedűtokkal, aki maga után az üzletajtót bezárta s a kulcsot zsebébe téve, gyorsan a Józsefváros felé távozott. A postás emberét ismerte is, ha a nevére nem is emlékezett, de a katonaságnál együtt szolgált vele és a lakását tudta, mert az ő kerületébe tartozott. A bementől lakásra mentünk, ahol Faur Lajos, volt vasúti félékezőt találtuk. Előadta, hogy sógora, Boros István, munkanélküli pincér 2 nap óta nála tartózkodott, aki ma, vagyis a gyilkosság napján délelőtt 8 óra tájban tőle egyedül távozott a városba s onnan délután 3 óra tájban szintén egyedül jött vissza. Felüti neki, hogy sógora üres kézzel ment el s mikor hazajött, egy nehéznek látszó kis kézibőröndöt hozott magával. Hogy azt hol szerezte s mi volt benne, nem tudja. Neki 50 koronát adott át, hogy egy ruháüzletben vegyen a számára egy fehér inget, egy galért, egy kabátot, egy mellényt, egy madrágot és egy micisapkát. A ruhadarabokat 43 koronáért megvásárolva, hazahozta, a megmaradt 7 koronát Boros neki ajándékozta. Boros megmosakodott, a régi ruháit levetette és nála hagyta. Az új ruhába felöltözött és még aznap este, 7 óra tájban a kézibőröndöt magához véve, eltávozott. Távozásakor azt mondta:

„Elutazom Havas Mária menyasszonyomhoz, pár nap múlva megtartjuk az esküvőt.”

Faurt tanúk jelenlétében felszólítottam a visszahagyott ruhaneműek, valamint az ajándékba kapott 7 korona előadására. Faur a ruhadarabokat, amelyeket már egy ládába elrejtett volt, a 7 koronával együtt előadta. A ruhadarabokat megvizsgáltuk és rajtuk több vérfoltot találtunk. Faur előadta még, hogy a vérfoltokat a ruhadarabokon ő is észlelte, de nem kérdezte Borostól, hogy azok hogyan keletkeztek. A kérdéses ruhadarabokat, amennyiben még jó állapotban voltak, használatba venni szándékozott. Faur lakásán kutatást tartottunk, de az említett ruhadarabokon kívül semmi gyanút nem találtunk. Faurt orgazdaság és bűnrészesség alapos gyanúja alapján őrizetbe vettük és Boros kézrekerítéséig a vérfoltos ruhadarabokkal együtt a temesvári rendőrség őrizetében tartottuk.

Boros József 65 éves lakost, a gyanúsított apját, fia hollétére nézve tanúk jelenlétében kikérdeztem, aki előadta, hogy fia, István, ezelőtt 4 napja mint munkanélküli pincér munkakeresés végett hazulról eltávozott, de hogy hova, nem tudja. Itthonlétekor említette, hogy ha munkát nem kap, elmegy Havas Mária nevű menyasszonyához. Mind Boros, mind szülei lakásán kutatást tartottam, de semmi gyanús dolgot nem találtam.

A nyomozás folytatása végett a rendőrbiztosokkal együtt vonaton Kishegyesre utaztunk, ott a vasúti állomáson bizalmas úton megtudtuk, hogy Boros előző nap érkezett meg Kishegyesre és valószínűleg menyasszonyánál tartózkodik. Boros elfogását biztosítandó, az ottani csendőrösről kértem segítséget, ahonnan Vidóci János őrmestert és Kővári János őrsvezetőt vezényelték ki. Havas József kishegyesi lakosnak, a menyasszony apjának házában a gyanúsítottat éppen mosakodva találtuk. Elfogtam és Kővári őrsvezetővel megbilincseltettem. A temesvári rendőrbiztosok és Garai Kálmán kishegyesi lakos, községi bizalmi egyén jelenlétében az elfogatókat közöltem vele és figyelmeztettem, hogy a rablógyilkossági ügyben mindent a legrészletesebben tudunk, a véres ruhadarabokat, amiket Faurnál visszahagyott, megtaláltuk, tehát nem próbáljon hazudozni, hanem az ügyben mindent lelkiismeretesen és részletesen adjon elő.

Boros a rablógyilkosságot töredelmesen beismerte. Előadta, hogy ezelőtt egy évvel katonai nagygyakorlat alkalmával Kishegyesen megismerkedett Havas Máriával, a lányt eljegyezte és boldog, gondtalan házasságot ígért neki. Mivel mindketten szegények voltak, a megélhetést biztosítandó, elhatározta, hogy esetleg gyilkosság útján is pénzt szerez. Valamely bank vagy zálogüzlet kirablását tervezte. Így szemelte ki Löw Ferenc zálogházát, gondolván, hogy Löw idős ember, vele könnyen elbánik. Tervét végrehajtandó, a gyilkosság előtt egy héttel, a zálogházból egy elzalogosított, de a betevő által ki nem váltott 9 milliméteres browningot vásárolt, tölténnyel együtt. A pisztolyt töltött állapotban magához vette azzal a szándékkal, hogy szükség esetén használni is fogja. A gyilkosság napján egész délelőtt figyelő állást foglalt el a zálogház környékén. A déli órákban, üzletzárás után, Löwöt távolról hazáig kísérte, majd kis idő múlva lakásába utána ment, ott

Löwnek mint detektív bemutatkozva, felszólította, hogy jöjjön vele azonnal az üzletbe vissza, mert úgy észlelte, hogy oda betörték. A kulcsokat hozza magával. Löw mitsem sejtve, visszament vele az üzletbe, az üzletajtót kinyitotta, oda — elől Löw, utána ő, — bementek. Az első szobákban nem észleltek semmi rendetlenséget. Löw vissza is akart fordulni, de ő kérte Löwöt, hogy nézzék meg a hátulsó szobában levő ruhatárban, nem oda törtek-e be. Oda bemenve, ő a ruhatár ajtaját betette, Browningját előrántotta és Löwre több lövést tett. Löw szó nélkül elesett, de mert látta, hogy még él, egy törött széklábbal, amelyet a ruhatárban talált, áldozata fejére több ütést mért. Mikor látta, hogy meghalt, zsebéből az üzletkulcsokat kivette, az üzletajtót — tartva a tettenéréstől — belülről bezárta, a Wertheim-szekrényeket kinyitotta s azokból az ott talált pénzt és az értékesebb ékszereket az ott talált hegedűtokba rakta, azt hóna alá vette s az üzletből eltávozott. Az üzletajtót kívülről maga után bezárta s a kulcsot magával vitte, míg a Wertheim-kulcsokat az üzletben az asztalon hagyta. A Józsefvárosban egy bazárban 4 koronáért egy kis kézibőröndöt vásárolt, az egyik szállodában egy szobát bérelt, ott a hegedűtokból az ékszereket a bőröndbe átrakta, a hegedűtokot összetörte s a zálogház kulcsával együtt a szálloda nyitott klozettjába dobta. Innen sógorához, Faurhoz ment s ott, mert látta, hogy ruhája vérfoltos, Faurnak a rabolt pénzből 50 koronát adott, hogy azon vegyen valamelyik üzletben ruhaneműt. Faur a ruhát meghozta, ő megmosakodott, az új ruhába öltözött, a levetett ruhaneműt sógorának átadta, hogy azt vegye használatba vagy égesse el. Az 50 koronából fennmaradt 7 koronát is sógorának ajándékozta. Aznap az estéli vonattal elutazott Szegedre. Szegeden másnap, a délelőtti órákban, négy zálogüzletben az előadott zálogcédulák tanúsága szerint a rabolt ékszerekből összesen 2960 korona értékűt elzalogosított. Szegedről aznap az estéli vonattal elutazott Kishegyesre menyasszonyához, hova másnap a déli órákban megérkezett. Menyasszonyának az ékszerek honnan származásáról mitsem szólva, a szülei jelenlétében a rabolt ékszerből, mit már útközben előkészített, papírba göngyölve, egy aranynyakláncot aranyszívvel, egy aranykeresztet, egy arany női órát aranyláncsal, egy pár briliáns fülbevalót, egy smaragdköves aranygyűrűt adott át ajándékba. Adott még megőrzés végett menyasszonyának a rabolt ékszerből egy briliáns férfi-gyűrűt, egy arany férfi-órát, aranyláncsal és egy ezüst cigarettatárcát, valamint pénztárcáját 3000 koronával együtt. Havas Mária felszólításra a Borostól ajándékba kapott ékszereket és a megőrzés végett átvett ékszer, pénzt és pénztárcát hiány nélkül visszaadta. Beismerése szerint azokat jóhiszeműleg vette át, származásukat nem ismerte, ilyen irányban Borostól nem is érdeklődött. Felszólításunkra a gyanúsított Havasék egyik szekrényéből egy bezárt kis kézibőröndöt vett elő, amelyet megérkezése után észrevétlenül Havasék tudta nélkül helyezett oda. A bőröndöt a kabátja zsebében őrzött kulccsal kinyitotta. Minden benne volt, amit csak kerestünk: tele volt tömve a rablásból származó különféle drága ékszerekkel és pénzzel, ott volt még egy 9 milliméteres töltött Browning is, melyből 4 darab lövedék, mit állítása szerint a gyilkosságra használt fel, hiányzott. Temesvárott, a

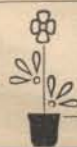
Magyar Király-szálloda nyitott klozetjában megtaláltuk a hegedűtok darabjait és a zálogház kulcsát s mint fontos bűnjelkeket, ezeket is őrizetbe vettük. A szegedi zálogháztulajdonosok Borosban felismerték azt az egyént, aki náluk néhány nap előtt a felmutatott zálogjegyen jelzett ékszereket elzalogosította. Hogy azokat Boros rablás útján szerezte, arról tudomásuk nem volt. Löwné, a meggyilkolt felesége Borosban felismerte azt az áldetektívét, aki férjét csapdába esaltta. Löwné a kérdéses ékszereket a temesvári királyi ügyészség engedélye folytán a szegedi zálogháztulajdonosoktól kiváltotta. A kiváltott ékszereket, valamint a bőröndben volt és az üzletben visszamaradt ékszereket az üzleti könyvekkel szakértők összeegyeztették és megállapították, hogy hiány nélkül megvannak. A rabolt pénz Boros kiadásainak levonásával, ami 3—400 koronát tett ki, szintén hiány nélkül meg volt. Klein János és Bauer József tanuk előadták, miszerint Borosban határozottan felismerték azt az egyént, aki a gyilkosság idejében, Löwvel az üzletbe bement, illetve az üzletből a hegedűtokkal — egyedül — kijött s az üzletajtót bezárva, a Józsefváros felé gyorsan elhaladt.

Boros István rablógyilkosság büntetéseért elfogva, tényvázlat kíséretében az összes bűnjelkeket együtt a temesvári kir. ügyésznek átadott, míg Faur Lajos orgazdaság és bűnpártolás miatt ugyanoda feljelentetett. Borost a temesvári esküdtbíróóság halálra ítélte, ami rajta Temesvárott 1912. évi április hó 20-án végrehajtott.

Ez a nyomozás minden ügyessége és tervszerűsége mellett is elsősorban a szerencsének köszönhető a gyors sikert. A szerencse annak a tanúnak a személyében jelentkezett, aki látta az általa személyesen ismert gyilkost a helyszínéről távozni.

Szép példája ez az ügy a csendőrség és a rendőrség együttműködésének.

Kriminálisztikai szempontból egy tanulság kínálkozik. Az az alkalmatosság, amelybe a tettes a zsákmányát csomagolja, sokszor nyomravezető szerepet játszik. A tettes ezt igen gyakran a helyszínéről veszi, ezért minden olyan esetben, amidőn a zsákmány csomagolást igényel, a helyszínen kutatni kell azután, hogy erre a célra mit vihetett a tettes magával.

KARÁCSONYRUHA, ÚJÉVRE FELESÉGE SZÉP RUHÁIT

Elbert Esztinél

BUDAPEST, IV., FEHÉR HAJÓ-U. 12-14. I. EM. 3.

varrással!

HÍREK.

Pajor Tamás ny. százados.

Mély megilletődéssel értesültünk, hogy Pajor Tamás ny. százados 1938. december 4-én Miskolcon elhunyt. 10 évi gyötrő idegbajától váltotta meg a halál.

A meghaldogult katonai szolgálatát 1902. X. 1-én kezdte meg egy évi önkéntesként a volt es. és kir. 66. gy. ezredben. 1904. november 16-án kezdte meg a csendőri szolgálatot a volt II. csendőrkerületnél.

1906. május 1-ével hadnaggyá nevezték ki. Szakaszparancsnoki minőségben szolgált Szilágysomlyón és Pöstyénben, majd Nagyváradra helyezték az országos csendőriskolához.

1912. november 1-én főhadnaggyá, 1915. november 1-én pedig századossá nevezték ki.

1917-ben kitűnő szolgálataiért legfelsőbb dicsérelismerésben részesült.

1918. februárjában a volt V. kerülethez, 1921. március 1-én pedig a miskolci csendőrkerület törzséhez helyezték fogalmazótiszt minőségben.

Megrongált egészségi állapota miatt 1924. november 1-ével nyugállományba ment.

Felesége és 3 fia gyászolják, mi pedig igaz bajtársi kegyelettel őrizzük emlékét.

Vásároljunk

Jényképezőgépet,

Fotócsikket, szemüveget,

kéméret, zseblámpát

BODA

FOTÓ, OPTIKA SPECIÁLIS SZAKÜZLETÉBEN

BUDAPEST, V., BERLINI-TÉR 6.

(Nyugati p. u.) Tel.: 121-488. Kedvező fizetési feltételek.

Mindenmű papírt, írószert, könyvet, tolltollat olcsón beszerezhet, tolltollat jutányosan javíthat

LÁZÁR JÓZSEF

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

BUDAPEST, I., MÁRVÁNY-UTCA 36. TELEFON: 107-144.

Karácsony ünnepe

nemcsak örömet jelent, hanem gondot is. Gond kieszelnünk, hogy mi legyen az az ajándék, amely nem jelent nagy megterhelést amúgy is erősen igénybevett lelkünk számára és mégis igaz, szívteljes örömet okoz annak, akinek kedves, figyelmes ajándékot akarunk adni. Nem kell mást tennünk, mint bemennünk meg-szokott törzs-trafficunkba, ahol a trafikos kedves mosollyal rokja elénk a művészi csomagolású, pompás ízű és aromájú karácsonyi füstölőnivalókat, legelsősorban a már neve folytán is szívünkhez legközelebb álló újdonságot, a

Felvidék - cigarettát;

minden doboz pár fillér segítséget is jelent

a Magyar a Magyarért akción keresztül

nélkülöző felvidéki testvéreinknek.

Nemes Miklód József főhadnagy.

Fájdalmas hírt kaptunk 1938. december 13-án reggel a budapesti 8. számú honv. és közr. kórházból. Aznap 3 órakor meghalt ott egyik fiatal, kiváló bajtársunk: *nemes Miklód József főhadnagy*. Meg-

hült, tüdőgyulladást kapott s hiába volt orvosi tudomány, fiatal hitvese féltő szeretete s a bajtársak aggodása, mennie kellett, mert így végzett Felőle az Úr. Elmúlásával nagy reményekkel kecsegtető pálya tört derékba és sok szívben maradt nagy űr.

Megboldogult fiatal bajtársunk a Ludovika Akadémiát végezte, honnan 1930. augusztus 20-án, mint hadnagyot a 14. gy. ezredhez avatták fel, ahol 1935. október 1-ig szolgált. 1933 november 1-én főhadnaggyá léptették elő.

1935. októberében lépett át a csendőrséghez, melynek lelkes, példásan kötelességtudó tagja volt.

Szárnyparancsnok helyettesi minőségben szolgált Cegléden. Innen 1937. nyarán a gödöllői örkülönitényhez vezényelték. 1938. augusztus 1-től haláláig a pestszenterzsébeti gyalogtanalosztály oktató tisztje volt.

Földi maradványait 1938. december 14-én a budapesti gyáli-úti honv. és közr. kórházban szentelték be. Innen december 15-én Egerbe szállították, ahol ugyanaznap katonai pompával, nagy részvétellel helyezték örök nyugalomra.

Emlékét megőrizzük kegyelettel.

Kormányzó Úr Ő Főméltósága névnapját a hagyományos, lelkes és bensőséges hangulatban ünnepelték meg országsszerte. Budapesten a honvédség és csendőrség tisztikara, valamint legénysége vállalásfelekezete szerint ünnepi istentiszteleten vett részt. Déli 12 órakor a Budapesten állomásozó csendőrtisztikar és legénység a csendőrlaktanya udvarán sorakozott fel, ahol *vitéz Falta László altábornagy*, a m. kir. csendőrség felügyelője személyesen adta át a kitüntetetteknek a Kormányzó Úr által adományozott kitüntetések, majd lelkesítő szavakat intézett az egybegyűltekhez. 13 órakor díszbéd volt a csendőrtiszt társalgóban és az altiszt étkezdében, melyen az egész tisztikar és legénység résztvett.

A visszacsatolt Felvidék csendőrőrséin is lelkesen ünnepelték bajtársaink a Kormányzó Úr Ő Főméltósága névnapját. Megemlítjük külön a komjáti őrsöt, ahol ez alkalommal az ott letelepedett, 20 évvel ezelőtti volt magyar csendőrök is résztvettek az őrs ünnepén. Jelen volt azonkívül a Komját községben állomásozó honvédség képviselőtében Munyor főhadnagy és két altiszt.

Dr. vitéz Bonezos Miklós belügyminiszteri államtitkár 1938. december 16-án mutatta be a belügyminisztérium tisztviselői karának dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter. A belügyminisztérium dísztermében megjelent ez alkalommal a VI. b) osztály csendőrtisztikara, a minisztérium egész tisztviselői karával együtt.

Vitéz Boksay Antal: A felhők katonái c. könyvét melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Magyar repülésről, a világháború magyar repüléséről szól a könyv, megismertetve bennünket a nagy háború repülésének magyar vonatkozásaival. Megmutatja a repülők harci életét, leírja a levegő legenda hőseinek küzdelmeit, megismerteti az olvasóval a repülőbónát, a repülőbeesületet, bevezet bennünket ebbe a külön katonavilágba, amelynek a lehetőségei éppen olyan végtelenek, mint veszedelmei és áldozatai. A világháború óta látjuk a repülés óriási fejlődését, olvassuk és halljuk minduntalan, hogy a jövő háborújában milyen szerepet kapnak ezek a gépek, de olvassuk és halljuk azt is, hogy a különböző hadseregek kiválóbbnál kiválóbb repülőgépekkel vannak felszerelve. A világháború magyar repülő bizony más gépeken, más feltételek között repültek és harcoltak a levegőben. Egyéni bátorságuk adta meg tulajdonképpeni erejét és értékét a hadirepülésnek. Ezek az egyéni teljesítmények is sorra felvonulnak *vitéz Boksay* könyvében s mint a szerző mondja: akkor az ember repült a géppel, mert a gép töké-

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADISRT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

letlen volt, ma azonban hovatovább a technikailag tökéletes gép repül az emberrel. Ebben a megállapításban benne van, mit jelentett a világháborúban harcirepülőnek lenni. Katonaszemnek gyönyörködtető és érdekfeszítő olvasmány a könyv, amely megrendelhető *Cserépfalvi könyvkiadónál* Budapesten, IV., Váci-utca 10. szám.

Dicséretetek. A m. kir. csendőrség felügyelője dicsérő okirattal látta el: a pécsi IV. kerület állományába tartozó **Fehér Sándor** I. gy. őrmestert, mert a gödöllői csendőr örkülönítményen különleges és felelősségteljes szolgálatát több éven át hazafias érzéstől áthatott lelkiismeretes odaadással és pontossággal látta el.

A szombathelyi III. kerület parancsnoka nyilvánosan megdicsérte: **Tassányi József** tiszthelyettes, **Kovács Imre** II. törzsrőrmester és **Bösze Jenő** csendőrt, **Vitéz Varga József** és **Nagy József** II. tiszthelyetteseket, mert a sárvári hentesek által elkövetett árdragító visszaélések ügyében a kir. ügyészség felhívásában foglalt útmutatást helyesen felfogva, a nyomozást rövid idő alatt nagy ötlelességgel, mindenre kiterjedő gondossággal, szakszerűen folytatták le és az őrs a nyomozás eredményét szabatos feljelentésekben tárta a kir. ügyészség elé; **Borbély Antal** csendőrt, mert a kenderesi csendőr örkülönítménynél 1937. évben, a gödöllői csendőr örkülönítménynél 1938. évben a Kormányzó Úr Ö Főméltósága legmagasabb személyének biztosításával járó felelősségteljes szolgálatát fegyveresen és fáradtságot nem ismerő buzgalommal, eredményesen látta el.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerület állományából: **Kovács Béla** törzsrőrmester és **Csurgó György** csendőr együtt 14 P 90 f, **Váradi József** tiszthelyettes, **Siroki József** törzsrőrmester és **Ribai András** csendőr együtt 49 P 67 f, **Ferenczi Márton** tiszthelyettes, **Beesei Sándor** őrmester, **Kardos József** csendőr együtt 5 P 56 f, **Dorogi Mihály** és **Bokondi Imre** csendőrök együtt 83 P 52 f, **Mihályi László** csendőr 1 P 55 f, **Fenyves Joachim** törzsrőrmester és **Győri Péter** csendőr együtt 6 P 68 f, **Bálint Ignác** és **Varga Mihály** őrmesterek együtt 11 P 07 f, **Szabó János** törzsrőrmester és **Völgyes Ferenc** csendőr

együtt 5 P, a nagymarosi csendőrőrs tagjai együtt 1 P; a székesfehérvári II. kerület állományából: **Kocsis Boldizsár** törzsrőrmester 9 P 92 f, **Nagy József** csendőr 9 P 90 f, **Fenyvesi Károly** alhadnagy 6 P 23 f, **Mészáros István** tiszthelyettes és **Pálmaj István** csendőr együtt 12 P 46 f, **Király Árpád** törzsrőrmester 6 P 22 f, **Pálvolgyi Sándor** tiszthelyettes 1 P 74 f, **Böröczki Géza** csendőr 7 P 64 f, **Bálint Károly** csendőr 7 P 64 f, **Horváth József** őrmester és **Bugyi István** csendőr együtt 3 P, **Király János** őrmester és **Szabó Lajos** próba-csendőr együtt 3 P, **Laci István**, **Tollár Gyula** és **Sarang Lajos** törzsrőrmesterek és **Tarr Lajos** őrmester külön-külön 4 P 97 f, **Rónás Ferenc** és **Nagy László** törzsrőrmesterek együtt 5 P; a szombathelyi III. kerület állományából: **Horváth Jenő** törzsrőrmester 3 P 84 f, **Hunteleki József** csendőr 3 P 84 f, **Lóránt István** törzsrőrmester 1 P 51 f, **Torma Géza** próba-csendőr 1 P 51 f, **Palotás Ferenc** I. törzsrőrmester 3 P 91 f, **Pintér György** próba-csendőr 3 P 91 f, **Horváth József** törzsrőrmester 4 P 26 f, **Simon Ferenc** próba-csendőr 4 P 26 f, **Szabó Sándor** III. próba-csendőr 4 P 26 f, **Halmos István** II. törzsrőrmester 1 P, **Szabó János** II. csendőr 1 P, **Kerék József** törzsrőrmester 5 P; a pécsi IV. kerület állományából: **Hegyháti József** csendőr 1 P 49 f, **Rigó Sándor** csendőr 1 P 48 f, **Madaras Sándor** törzsrőrmester 9 P 83 f, **Vasvári Lajos** próba-csendőr 9 P 83 f, **Juhász István** őrmester 5 P, **Deák Vendel** törzsrőrmester 2 P 87 f, **Deli János** csendőr 2 P 86 f; a szegedi V. kerület állományából: **Juhász Péter** törzsrőrmester és **Szántó János** próba-csendőr együtt 19 P 81 f, **Mucsi István** őrmester és **Adász István** próba-csendőr együtt 5 P, **Páta József** törzsrőrmester és **Virág Ferenc** csendőr együtt 2 P, **Molnár Sándor** és **Jeszenszki István** törzsrőrmesterek együtt 5 P, **Dalmaj István** tiszthelyettes 5 P, **Bálint Lajos** csendőr 5 P, **Deák Imre** és **Varga Mihály** próba-csendőrök együtt 5 P, **Juhász Péter** törzsrőrmester és **Szántó János** csendőr együtt 3 P 36 f, **Lukács Gábor** törzsrőrmester és **Bérta Mihály** csendőr együtt 8 P 84 f, **Juhász Péter** törzsrőrmester és **Szántó János** csendőr együtt 8 P 35 f, **Székely Antal** törzsrőrmester és **Cseri Vince** csendőr együtt 19 P 88 f, **Kóbor János** őrmester 3 P 15 f, **Várnagy Imre** II. törzsrőrmester és **Varju Balázs** őrmester együtt 49 P 76 f, **Pándi József** őrmester és **Tézsla Mihály** próba-csendőr együtt 5 P, **Málhai József** tiszthelyettes

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-161
EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 28-161

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futászőnyegek, fehérneművásznak, ruházóvetek. „Barom” Szőnyeg- és Kárpitoszlat

Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

KARDBOJT

Kardnikkelezést, aranyozást, ezüstözést olcsón végeznek.

ÉS MÁS FELSZERELÉSI CIKKET
SZEREZZE BE KÖZVETLEN

PERLIK JÁNOS
CSENDŐRSÉGI ÉS KATONAI FELSZERELÉSI ÜZEMTŐL
PESTSZENTIMRE. (Postafiók)

DALLOS SÁNDOR

Az ember nyomában

„Az ember nyomában” a legnyitabb, a legkiméletlenebb, amellelt művészileg a legtisztább önvallomás, amit író valaha írt. Az új magyar irodalom ritka kincse ez a regény.

Fűzve: P 6.50. Kötve: P 8.50

KÁDÁR LAJOS

Rozika

A pásztorelet csodálatosan szép éposza. Külön élmény a nyelvezete. Ilyen ízesen, valóban népi stílussal csak az tud írni, aki az idegeibe ivódva hozta magával a Tisza-vidék parasztjainak romlatlan nyelvkincsét.

Fűzve: P 4.50. Kötve: P 6.—

D A N T E

és Gál Bálint csendőr együtt 5 P; a *debreceni VI. kerület állományából*: Ács Domokos tiszthelyettes 3 P 97 f, Fejes Imre törzsörmeister 3 P 97 f, Szabó Lajos tiszthelyettes 1 P 11 f, Tamás Géza tiszthelyettes 7 P 63 f, Szabó János II. tiszthelyettes 73 f, Gerecz Sándor törzsörmeister 1 P 11 f, N. Juhász József törzsörmeister 1 P 25 f, Balogh Áron törzsörmeister 1 P 25 f, Nagy Imre törzsörmeister 0 P 67 f, Bösze István törzsörmeister 0 P 44 f, Szilágyi Lajos III. 0 P 41 f, Vas Károly törzsörmeister 0 P 41 f, Asztalos József örmester 1 P 16 f, Ádám Antal örmester 0 P 44 f, Tóth Győző csendőr 1 P 16 f, Csete Dániel csendőr 0 P 67 f, Harmati Péter csendőr 7 P 63 f, Török Bertalan csendőr 0 P 73 f; a *miskolci VII. kerület állományából*: Bérces András tiszthelyettes és Ádám Károly törzsörmeister együtt 20 P 40 f, Hajnal Sándor örmester és Varga László csendőr együtt 20 P 40 f, Varga István törzsörmeister és B. Nagy Kálmán csendőr együtt 20 P, Várnagy János tiszthelyettes és Bán Mihály örmester együtt 20 P; Homonnai András tiszthelyettes 2 P 98 f, Mészáros János örmester 7 P 71 f, vitéz Czaga József csendőr 7 P 71 f, Konez Lajos örmester 2 P 48 f, Molnár Kálmán csendőr 2 P 48 f tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékok valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alap javára. A felajánlott összeget a belügyminiszter úr elfogadta.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékokról november 15-iki számunkban közölt híradásban Tóth György pécsi IV. kerületbeli törzsörmeister nevét „III.”-al jelöltük. Nevezett helyes megjelölése: II.

Csendőrségi tollforgót árusít. köt. javít. *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5. sz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani). *Dél József* ny. thts. Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz., *Fekete Imre* ny. törzsörmeister, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Arak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5–6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsörmeister (Hajdúbosszörmény, Szilágyi Erzsébet körút 35.) kappanfarokból különleges gondattal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

Többek érdeklődésére közöljük, hogy a Pinczés-féle csendőrségi büntetőjogi tansegédletnek a kihágásokról szóló harmadik kötete előreláthatóan a jövő év nyarán fog megjelenni. Tartalmazni fogja a kihágási büntetőtörvénykönyvön kívül az érvényben levő összes törvényeket és rendeleteket is, amelyek a könyv megjelenésének időpontjáig kihágást állapítanak meg.

Szilveszter-est a Tiszti Kaszinóban. Az Országos Tiszti Kaszinó szokásos Szilveszter-estjét december 21-én pontosan

22 órai kezdettel tartja. 22 órától 24 óráig műsoros előadás, melyen Budapest legnevesebb művészei lépnek fel. 24 órától kb. 1 óráig szünet. Étkelés a Kaszinó I. és II. emeleti helyiségeiben, utána tánc 6 óráig. *Belépti díjak*: 1. *Az előadásra és táncra*: a) Kaszinótagok és családi igazolvánnyal ellátott családtagjaik részére: az első 20 sorban, valamint az ezekkel egyvonalban lévő pamlag- és páholyüléseken 2 P; a többi sorokban és üléseken 1.50 P; b) Sárgaszínű meghívóval ellátott vendégeknek 3, illetve 2.50 P; c) Csak a Szilveszter-estre érvényes meghívóval ellátott vendégeknek 3.50, illetve 3 P. 2. *Műsor után, csak a táncra jövők részére*: a) pont alattiak részére 1 pengő; b) pont alattiak részére 2 pengő; c) pont alattiak részére 2.50 pengő. A 2. pont alatti jegyek kiadását csak 23 óra 30 perckor kezdik meg. Jegyelővétel december hó 27-én 10 órától kezdve a mozi pénztárnál. Előjegyzéseket nem fogadnak el, hanem a jegyeket a jelentkezés sorrendjében adják ki. December 27-én 12 órától kezdve jegyek telefonon is rendelhetők (183–746), de az így rendelt jegyeket másnap délig feltétlenül át kell venni, mert különben eladják. *Asztalfoglalás*: a Kaszinó I. emeletén levő teremőrnél őrzött íven vagy az OTK igazgatóságához címzett levelező-lapon. Tekintettel arra, hogy csak 800 személy részére biztosítható asztal, ez csak kaszinótag és sárgaszínű meghívóval ellátott vendég részére tartható fenn. *Meghívóigénylés*: az OTK alapszabályai 9. §. 1. pont alapján rendes tagok állandó meghívóval (sárgaszínű) nem rendelkező vendégeik részére a Szilveszter-estre külön meghívót igényelhetnek. Meghívó legkésőbb december 29-ig a teremőrnél levő íven, vagy az OTK igazgatóságához címzett levelező-lapon igényelhető. A meghívókat az illetőknek az OTK igazgatósága fogja postán elküldeni. *Öltözet*: hölgyeknek kis estélyi, uraknak kis társasági vagy szmoking.

Ki tud róla? *Wunderlich Ignácot*, aki mint csendőr 1913 januártól 1914 július 27-ig a pálházai, majd 1916 február 10-ig a mikesszázi (Kisküküllő vm.) őrsön teljesített szolgálatot, keresi Tuka Imre ny. áll. örmester, Diósgyőr-vasgyár. Aki nevezettről valamit tud, közölje azt vele közvetlenül.

Bartha nevű volt csendőrorrmestert és *Demeter István* volt csendőrt, akik a román betöréskor a volt marosvásárhelyi szárny csutakpataki határszéli őrsön szolgáltak, Károly csapatkereszt elnyerése céljából keresi Csepányi István volt népfelkelő szakaszvezető, Hodossépany (Borsod m.), községi bírása. Aki valamit tud nevezettekről, közölje azt közvetlenül a fenti címmel.

Pápa Ferenc törzsörmistert keressük sürgős ügyben. Kérjük azt a parancsnokságot, amelynek állományában nevezett szolgálatot teljesít, szíveskedjék ezt velünk mielőbb közölni.

Előfizetőinkhez. Azok részére, akiknek előfizetése lejárt, mai számunkhoz befizetési lapot mellékelünk. Kérjük az előfizetést kellő időben beküldeni, hogy a lap küldésében fennakadás ne legyen. Külön felszólítást senkinek nem küldünk.

Nyiregyháza:

BÁRMELY GYÁRTMÁNYÚ ÉS RENDSZERŰ

IRÓGÉPET RAKTÁRON TART
ÉS SZÁLLÍT

JÓBA E. papír-, írószersz., nyomtatvány
írógépszállítási vállalata
NYIREGYHÁZA, BETHLEN-Ú. 1. TELEFON: 77.

VÁSÁROLJUNK!

Kiváló minőségű Szabolcs m. legnagyobb keresztény cég raktárában

Ó r á t MAYER ISTVÁN

arany-ezüst órák és ékszerész, arany érmes
mester-nél. Törv. hites szakértő

Ékszer NYIREGYHÁZA

ezüst és alpacca, dísz és ajándéktárgyakat Kedvező fizetési feltételek.

hűtörmit

SZAKEMBERTŐL VÁSÁROLJA
SUHANESZ LAJOS
KÁRPITOS és BUTORÁRU CSARNOKA
NYIREGYHÁZA, VAY ÁDÁM-UTCA 4. SZÁM.

Aranyéremmel
többszörösen
kitüntetve

A CSENDŐRSÉGI ZSEBKÖNYVET a felvidéki területekkel kapcsolatos átszervezés miatt előreláthatóan csak február második felében tudjuk kiadni.

Katonai naptárt csatolunk mai számunkhoz úgy, hogy minden parancsnokságnak, szervnek egy példány jusson belőle. A naptár a Hadilevéltár kiadásában jelenik meg gazdag irodalmi tartalommal, szépen, hasznosan és a katonalélek számára sok értékes ismerettel, adattal, mondánivalóval összeállítva. Fogadják bajtársaink ezt a szerény karácsonyi ajándékot lapunktól szívesen és a különféle szedett-vedett kalendáriumok helyett forgassák ezt a nekünk, katonáknak készült évmutatót.

SZEMÉLYI HIREK.

Új őrsparancsnok A budapesti I. kerületben: Kovács András tiszthelyettes.

Elölépett. A budapesti I. kerületben: Kerekes Kálmán őrmesterré.

Véglegesített. A budapesti I. kerületben: Dobos József és Keszthelyi (Szvitek) József próbaesendőrök.

Házasságot kötöttek. A székesfehérvári II. kerületben: Balogh János törzsőrmester Katona Máriaival Kisbén.

Családi hírek. Született: Dr. Szalárdi Jakó Sándor főhadnagy-hadbíró feleségének György-János-Sándor nevet nyert fia Budapesten. A budapesti I. kerületben: Boros István III. tiszthelyettes feleségének István-József fia, Bernáth Lajos törzsőrmester feleségének Ödön fia, Antal Ferenc tiszthelyettes feleségének János-Márton fia, Kapos Mihály őrmester feleségének Mihály-Árpád fia. A székesfehérvári II. kerületben: Horváth Ferenc törzsőrmester feleségének Árpád-Alajos fia, Lenese Sándor törzsőrmester v. feleségének Sándor-László fia, Peresztégi Antal törzsőrmester v. feleségének Zoltán-Antal fia, Iker Gyula törzsőrmester feleségének Gyula fia. A szombathelyi III. kerületben: Rédei Mihály tiszthelyettes feleségének Gabriella-Terézia leánya. A szegedi V. kerületben: Timár János őrmester feleségének János-László fia.

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyek, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jóállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árcedrény és kedvező fizetési feltételek

Nikopáll szipkában

Nikopáll betéttel dohányozzon,

mert az egészségére ártalmas nikotin, pyridin, kátrány, gyanta stb. származékok ezáltal nem jutnak a szájba és a tüdőbe. MINDEN DOHÁNYOZÓSDÉKEN KAPHATÓ! 1 elegáns bakelit szipka és 5 betét ára 1.50 Ft. 1 betét, mely 40 elgarettára elég 16 fill.

BÚTORT LEGJOBBAN

az évtizedek óta közismert

Bog-Mil

bútorházban VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 43. vásárolhat (Báthory-utcával szemköst). Hálósóvak, ebédik és kombinált bútorok nagy választékban. — Olcsó árak! — Kívánatra fizetési kedvezmény

Halálozás. Dr. Szalárdi Jakó Sándor főhadnagy-hadbíró György-János-Sándor fia Budapesten meghalt.

A kecskeméti közlekedési őrs állományaiba tartozó Kiss Berdó Balázs csendőr 1938 november 30-án a budapesti 8. számú honvéd és közrendészeti helyőrségi kórházban agyhártyagyulladás következtében elhalt.

Balázs János törzsőrmester felesége Horvátkút községben, Tamás Géza tiszthelyettes Géza fia Dombrádon elhunytak.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási áteszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros írónnal „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlannal kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezte és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúratevényt csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különlenyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgató-

Több fény

Jobb világítás

Maxim
PETROLEUM GÁZLÁMPA

1 liter petrolummal 27 órán át VILÁGIT

KEVESEBB KÖLTSÉGGEL

hőféhér napfényszerű világítás
1 ÓRÁRA 1 FILLÉRBE KERÜL
100 gyertyafénnyel.

VIGYÁZAT! A Maxim-lámpát — mert jó — utánozzák.
Kérje 51. sz. képes árjegyzéket. Kedvező fizetési feltételek.

Ardó József

Világítási szaküzlet. Budapest, VI., Vilmos császár-út 43.

ságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, mely azt velünk kötött szerződésének árszába szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáértett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jelligűl legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jelligűt nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetekben, hanem a „Csendőrlélexikon“-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másoktól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei évi 10 P előfizetési díjat fizetnek. Legkisebb előfizetési idő: félév. Nyugállományú legénységi olvasóink az előfizetési díjat 2 pengős részletekben is fizethetik. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok Szerkesztőségének, Budapest, I. kerület, Bőszörményi-út 21. szám.“

Csurgó. Önt csendőri rendfokozatban III. osztályú íróvá léptették elő. Rangviszonyainál fogva nemcsak járőrvezetőként, hanem még járőrtárs gyanánt is alkalmazzák. Azt kérde, hogy ha járőrtársi és nem járőrvezetői minőségben nyomozott bűncselekményről szerkeszt fogalmazványt, a Cs-8. jelzésű „Írányelvek“ 55. pontja szerinti írásbeli feladatnak számít-e fogalmazványa. Igen, annak számít, mert a hangsúly nem a nyomozáson, hanem a fogalmazvány szerkesztésén van. Az írásbeli feladatok kidolgozásának a célja ugyanis az, hogy a csendőr az írásbeliség terén képezze önmagát. Ezt a célt a III. osztályú írók elérik általában is, ha az írásbeli feladat helyett bünyügyi fogalmazványt szerkesztenek.

Dollárhegy. Az 1., 2., 4. és 6. kérdésre Lexikon-rovatban válaszolunk. 3. Egymagában 2. osztályú ezüst vitézségi érem még nem elegendő a vitézi rendbe való felvételhez. Ha azonban fegyveres ellenforradalmi ténykedése is lenne s ezt hitelt érdemlően igazolni is tudja, beadhatja kérvényét. Enélkül nem bízhatjuk. A kérvény megszerkesztése, felszerelése stb. tekintetében részletes útbaigazítást talál az 1934. évi V. kiadású „Vitézi kis káté“-ban, melyet nevére címzett boríték, portóköltség és 50 fillér beküldése ellenében beszerezhet az „Országos Vitézi Szék gazdasági hivatala“-nál (Budapest, I. Királyi-palota, Alagsor 1.). Megtekintheti azonban a kis kátét a járási vitézi hadnagynál is. 5. Nincs tévedés a dologban? A Szut. 236. pontja szerint csendőr csak a Szolg. Szab. I. R. 645/c. alatti fenytésekkel fenytíthető. Azokkal pedig bűnt nem jár. Írja meg részletesebben.

M. F. Előszállás. Elvesztett osztrák háborús emlékérmé helyett 3 pengőért újat vehet az „Országos Ruházati Intézet“-nél (Budapest, V., Eötvös-tér 1.). Levélben is megrendelheti.

Kunmadarasi örsöt kérjük, hogy értesítse alkalmilag a Tiszaszentimrén lakó Sepsí András ny. törm.-t a következőkről: Kérvényét azért utasították el, mert teljesítésére az érvényben levő rendelkezések nem adnak módot. A közigazgatási bíróság rendkívül sok ügyet intéz, sürgetni nem lehet. Legyen türellemmel. Levélben nem válaszolunk, ezért a beküldött 20 filléres bélyeget lapunk javára bevételjeztük.

Szabadka. Kihallgatáson előadhatja kérelmét. Az a körülmény, hogy magánúton gépkocsit vezetői igazolványt szerzett, a többi jelentkezővel szemben előnyt biztosít az Ön számára. A tanfolyamot azért el kell végeznie. Felszólítást kap majd mindenki.

Aranyosszentkirály. Csendőregyének a honv. és közrendészeti fogászati ambulatóriumokban 50%-kal többet fizetnek ugyan fogaik javításáért, mint a honvéd egyének, de még így is kedvezményben részesülnek. A felmerült költségekből a kincstár nem térít meg semmit. L. 1928. évi 27. Honvédségi Közlönyben közzétett 79.369/12. 1928. sz. H. M. körrendeletet.

A. kamarás. A honosítási ügyek intézése általában hosszú időt igényel. Mi nem vállalhatjuk az utánjárást, mert vagy van lehetőség s akkor illető megkapja utánjárásunk nélkül is, ha pedig nincs, akkor hiába járna utána bárki is.

Kárpátorosz. Nem mondhatunk mást, mint az ügyét hivatalosan intéző hatóság. Az orvoslás keresése jogában áll, ha úgy érzi, hogy méltánytalanság érte.

Kassa. Előjáróknak emléktárgyat adni nem szabad. Meg se kíséreljék.

M. 1929. Behívásra nem számíthat. Ha 3 évnél hosszabb idő óta van távol, a tényleges állományba csak különös méltánylást érdemlő kivételes esetben veszik vissza. A döntés a H. M. urat illeti meg.

Kocs. Minthogy a járőrvezetői tanfolyamot „jó“ eredménnyel végezte, 1939 novemberben számíthat előléptetésre, ha a feltételeknek egyébként is megfelel. L. 1. „A m. kir. csendőrlégénység előléptetésére vonatkozó rendelkezések“ D. mellékletét.

77.777. 1. Nem ismerünk jogszabályt, amely a katonai parancsnokságot ilyen rendelkezés kiadására felhatalmazná. Hasonló természetű biztonsági rendszabályok megtételére a közigazgatási hatóság hivatott, amelynek azután megvan a hatásköre ahhoz is, hogy az ellenszegülőkkel szemben kényszerít vagy megtorló intézkedéseket alkalmazzon. Az örs megteheti ugyan a feljelentést az illetők ellen a közigazgatási hatósághoz, de nem valószínű, hogy őket a rendőri büntetőbíró elítélhesse, mert ilyen esetre sem törvény, sem rendelet nem intézkedik. 2. Lexikonválaszt kap.

T. I. törm. v. Méhkerék. Ha a kereskedő a szappant a gyártól vagy a nagykereskedőtől megvásárolta és mint sajátját árusítja, nem követett el büntetendő cselekményt, legfel-

P é c s :

HAMERLI JÓZSEF KFT. VASNAGYKERESKEDESE PÉCS

**KIRÁLY-U. 9. HJP, Mecsek-Steyer kerékpárok
RÁKÓCZI-U. 50. Telefunkon, Orion rádiók**

LUNA, Titán tűzhelyek = RATOR, CSIBI kályhák
Zománcozott edények = villanyfelszerelési cikkek

ÓRA, ÉKSZER, EZÜSTÁRUK NAGY RAKTÁRA

BÁLINT ISTVÁN, PÉCS

KIRÁLY-UTCA 11. - Színházszal szemben.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek,

Kaposvár:

CSABAI (CSICSKÓ) és GERICS

polgári és egyenruha-szabók. Mindennemű katonai cikkek raktáron. Kitünteté: Miniszteri elismeréssel, ezüstéremmel és aranyoklevéllel. **KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 33. szám.** Pontos, megbízható kiszolgálás. Méltányos árak. Kedvező fizetési feltételek. A m. kir. csendőrség szerz. szállítói.

Arany-Ezüst

ÉKSZERT, ÓRÁT, Ajándéktárgyat, OPTIKAI
cikket meghízható minőségben, olcsón vásároljunk

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek,

Varga Imre cégnél
Kaposvár, Teleki-utca 10. sz.

jobb a vevőit megrövidítette. Ha azonban az árut elszámolási kötelezettség mellett bizományba kapta, a cselekménye sikasztás. Sértettnek a bizományba adót kell tekinteni. Legeőszerűbb az esetről a gyárat értesíteni és a további eljárást reá bízni.

Cs. törm. Magyarécses. Ha A. és B. felhatalmazta C.-t, hogy a nevüket a feljelentésen aláírja, C. semmit sem követett el. A felhatalmazás mellett mellékes, hogy az aláíró önmagát, mint névöröket feltünteteti-e vagy sem.

Többségek. Több mint száz kitüntetett bajtársunk képét nem tudjuk helyszüke miatt közölni. A kitüntetésekhez sok szeretetét kívánunk.

Kastély. Ha a bérő a bérösszeget nem fizeti, a bérbeadónak jogában áll zálogként visszatartani a bérő összes ingóságait, amelyek a kibérelt helyiségben vannak. Ezek elszállítását karhatalom igénybevitelével is megakadályozhatja. A zálogolás joga azonban a bérbeadót csak félévi bérösszeg erejéig, használatánál (pl. földbérletnél) egyévi használat erejéig illeti meg. Elmaradt használati bérösszeg fejében csak a jószágban levő terményeket, gazdasági felszerelést és a lábas jószágot szabad visszatartani. A bérbeadót ez a törvényes zálogjog akkor is megilleti, ha a bérösszeg még nem járt le vagy nem egészen járt le, de a bérő a bérleményből el akar távozni. Nem illeti meg a bérbeadót a zálogjog olyan ingóságokat illetően, amelyek tiltott módon jutottak a bérő birtokába. A bérbeadónak nincs joga a nemfizető bérőlt önhatalmúan kilakoltatni. A kilakoltatás végrehajtását csak a bíróság rendelheti el. Az ezzel kapcsolatos felmondást a bérbeadónak a járásbíróshoz kell benyújtania. A kilakoltatás elrendelése nincs évszakhoz kötve, de a bíróság a méltánylandó körülményeket, amennyiben lehetséges, rendszerint figyelembe szokta venni. A bérbeadó zálogjogát az 1881: LX. tc. 72. §-a, a bérleti viszony megszüntetésére vonatkozó eljárást az 1911: I. t. c. 621-638. §-ai szabályozzák.

KÉZIRATOK. — FÉNYKÉPEK.

Fényképpályázatunk határideje: december 31.

Rácz volt csendőr, Tardoskedd. Közlésre nem alkalmas.

Genes 21. Őszirozsza nem felel meg. A másikat eltejtük, alkalmilag felhasználjuk.

Felvidéki bajtársaink leírásait, feljegyzéseit a bevonulásról, az első szolgálatról, stb. gyűjtjük, felhasználjuk időnkint a lapban, de tervezzük azt is, hogy emlékkönyvben jelentetjük meg. Türelmet kérünk tehát azoktól, akik soraikkal felkerestek bennünket.

Hazatérés. Onnan jobbat várunk.

Nagy VII. Hibák vannak a képeken: a „Panasz“-t nevetve veszi fel a csendőr, az önfénykép tükörből szükségtelen mellékrészletekkel zsúfolta, a szobai képen a mi lapunk nagyon kiemelt, amit nem szeretünk soha, a „Pihező“ nem különösebb. Jó gépe van, lassan jó szeme is lesz. Mert bizony a fényképezés nem könnyű része valamit: érdekeset, szépet, meglátni tudni. Majd rájön erre is.

Doboz. A vers nem jó, a fénykép kedves, de tárgyánál fogva nem tartozik a csendőrhöz. Ezért nem közölhetjük. Jó gépe van.

Mindent vissza. A templom jó volna, de a képszel erős fényt kapott, a városkép viszont nem jó.

Gyöngyhalász. Sorra kerül.

Rima. Sorra kerül.

Öreg csendőr. Verset még nem olvastunk Öntől, ez az első. Meglepően jó. Kérünk még néhányat.

1848. Nem jó.

Fancsika. Farsangra jó lesz.

Egervár. Sorra kerül.

M. M. 1838. Sorra kerül.

Törekvő, Derecske. Dícséretet érdemel, hogy a gondolatot a maga gyakorlatából ilyen szépen kihámozta, de megvalósítása a ritka eredmény kedvéért megint csak az előjegyzések számát szaporítaná.

Belsősomogy. Nem idősebb, bizonyára Ön is olvasta a külügyminiszter úr nemrégii nyilatkozatát ebben az irányban.

B. L. thts, Kemeese. Ezt a tárgykört egyelőre nem folytatjuk.

Öreg csendőr. Az egyiket közöljük, a másik nem alkalmas, mert amikor az öccse emlékét kiemeli, ugyanazzal mások emlékeztetést pellengérré viszi. Különben is jobb az egészről nem beszélni.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cífraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

49 ÉV ÓTA
FENNÁLLÓ CÉG

MÁRER

UTÓDA

EGYENRUHÁZATI
INTÉZETE
BUDAPEST
VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.
TELEFON: 139-528

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Szakképzett egyenruhászabóság

STANDARD
PHILIPS
ORION
TELEFUNKEN
és EKA
legújabb rádiókészülékek

Gramofonok, Csillárok
részletre, eszerére legolcsóbban
Reich Miklós CÉGNEK
Budapest
VI., Vilmos császár-út 45. Nagymező-u. sarok.
Képes rádióárjegyzék díjmentesen

Thebris

a legjobb MAGYAR másolóíron
Gyártja
SCHULER JOSEF RT. Budapest

BÚTOR

tartós, modern kivitelben, kényelmes
részletfizetésre kapható:
KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.
Fióküzlet: VII., Wesselényi-utca 55.

Vak Miska meg a többiek.

Írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. —

(10)

Hogy emlékezett volna már erre Vak Miska, erre a mesére, melyet, mikor kialudt a lámpa, deliriosus félelmében erőlködött ki magából, azért, hogy kiemelje magokat Laji bátyám a viskóból, ha talán rossz szándékkal lettek volna irányában ott a dermesztő sötétben, részegen.

— Ugyan ne tetesse már magát, Miska bátyám!... Ha a multkor elmondta, mért ne mondhatná el most is?... Ha rávezet kend a dologra, maga se jár rosszul.

Vak Miska sokáig elgondolkodott és kezdett világosodni valami a fejében. Kezdett emlékezni nagyjában a hazugságra. Most elröghöghetné magát, megmondhatná Vári Lajinak, hogy igazi mese volt a mese, egy szikra se igaz belőle!

Laji bátyám erősen nézte az aszalt embert.

— Mért nem mondi hát, Miska bátyám?

— Ugy tudd meg Laji, hogy megbántam már százszor is a multkori fecsegésemet!

— Tén nem beszélt igazat, vagy csak álmodott? — kérdezte Laji bátyám. De a szíve a torkában kalimpált, hogy jaj, nehogy rázuhanjon a felelet, hogy igen, hazudtam, álmodtam, bolonddá tettem benneteket!

Vak Miska izgett mozgott, törte a fejét, hogy vajjon kitálatjon-e hát a valósággal? Hogy lehetne ezt az embert,

aki most ráolvasta hosszú élete csalását az ablaknyíláson keresztül, ezzel a hazugsággal maga mellett tartani, amíg csak lehet, míg nem történik valami, ami vagy jobbra vagy balra el nem dönti sorsát!

— Nem álmodtam én, — esett ki a szó belőle, — De megmondom én neked, hogy Argirius királyfi, a drága fenséges úr kikötötte, hogy három nyarat, három sarga ősz és három tavaszt ki kell várnom és ezek után következni Szentmihálykor és pedig éjjelfélkor szabad csak kimenem a tethelyre, hozzáfogni az áshoz. De ezt megelőzőleg hét napot és hét éjszakát kell böjtölnöm, még pájnkát se szabad innom, tiszta józan fejjel kell kimenem a gáthoz...

— Ott, ahun a rév van? — kapott a szón Laji bátyám és csilingelt vissza a csodamese.

De úgy tűnt fel, hogy mindezeket a multkor nem mondta Vak Miska. Ugy szüremlett vissza megfoghatatlan távolságból, hogy a multkor a csoda arról szólt, hogy a kincsekért maga Argirius királyfi jön vissza.

Megvan! Nagy jegenyefát is mondott (Vak Miska, hogy az alá, ásták el a temérdek aranyat. Na, de halljuk csak tovább, hogy mondja ez az áldott ember! De jó, hogy a kezébe akadt az öreg, rajtaütött, van mibe belekapaszkodni! Rengeteg idő azonban három esztendő!

— Ősz a három évből mennyi telt le már Miska bátyám?

— Még két esztendő van hátra! — hazudott most már folyékonyan Mihály bácsi. — De úgy vedd eztet, hogyha az üdö letelik, hát majd Argirius királyfi is ott lesz a kiásásnál!...

— Szóval magunk nem mozdoghatunk?

— Nem, nem, egy eszeget se!

Es bugyogott tovább Mihály bácsiból a mesehazugság. Kend ott hallgatta, mint éledő elméjű gyerek az apját, az asó, a lapát az ajtósarokba volt témasztva, ott álltak kincsvárán és közben már a reggel rákönyökölt az ablakokra, piros szőjű nevetésre húzta, rákacagolt kenteke, hogy aszongya: ilyen embereket ő még nem látott.

Szél perzselte fel a tócsák tükrét, a cigánysorról bevágódott a cigánypurdék acsarkodása és amint mese-ittasan kinézett Laji bátyám az ablakon, látta, hogy Kocsor Gábor a vén Cecét lökdösi maga előtt az országút felé, a cigányhad azért acsarkodik, mert sajnálja Cace nénit.

A kis Hévízi Pinke trappolt be.

— Egészségükre kívánom az éccakai nyugodalmat!... Itt vagyok Mihály bátyám!... Mámma Kamutra megyünk a tanyasorra!...

Debrecen:

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG”

R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlási jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZ-
SÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

A PONTOSSÁG CSENDŐRERÉNY!

Kiváló minőségű ezüst-, arany-
Órák Ékszeresek
Ajándéktárgyak nagy választékban!
Postai szétküldés! • Méltányos árak!

SRETTÉR JÁNOS

Órárás-ékszerész-nél
DEBRECEN, BATTYÁNY-U. 13.
Kedvező részletre is!

IRÓGÉP
MARKOVITS
MÉRNÖK SZAKÜZLETÉBEN
DEBRECEN, PIAC-UTCA 58.

Javítás, karbantartás, kellék.
Continental írógépek
kizárólagos körzetképviselője.
Telefon: 24-02.

KERÉKPÁROK

(STEYR, PUCH) minden-
nemű SPORTCIKKEK
nagy raktára

KATONA ANDOR sportházában
ESZTERGOM Széchenyi-tér 13.

A m. kir. Csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

IRÓGÉP

(WANDERER-CONTINENTAL)
ALKATRESZ, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IMA-
KÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDESBEN
cégt. **ZALÁN FERENC**
SZOMBATHELY FŐTÉR

A m. kir. Csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

Az összes rendszerű új és újjáépített

IRÓGÉPEK
állandóan raktáron

KERTÉSZ IMRE

A m. kir. Csendőrség szállítója
KEDVIZÓ RÉSZLET FIZETÉS

TURUL IRÓGÉPVÁLLALATA
MISKOLC, Széchenyi-u. 56.

KERÉKPÁR, IRÓGÉP, RÁDIO, FOTÓ cikkek
olcsó áron, kedvező fizetési feltételekkel

SZABÓ ANTAL

sportüzletében,
NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 5.

És ekkor különös dolog történt. Laji bátyám figyelte a kis ablakon át Kocsor Gábort, aki Cecevel bajlódott és akkor úgy érezte, hogy oda kéne szaladni, az ásóval, lapáttal agyba-főbe kéne verni Kocsor Gábort. Megérdemelné, mert csupán miatta történt minden, hogy például nem lehet most kend is ott a cigányok közt, mint félelmetes „közrend”, nem feszítheti a mellét, nem lökdösödhet szabadon, mint egykor, nem élhet a törvényesített erőszak jogával. Nem kiálthatja el magát:

— Féltrebb az útból, mert mindjárt megkardlapozlak beneteket!...

Hej, nem vonhatja ki nyűtt fringiját!

De oda kéne menni, oszt lapáttal jól ki kéne porolni Kocsor Gábor egyenruháját a cigányok égig-érő acsarkodása közben.

Amint így fente kend indulatainak élet az ablakon keresztül, hát egyszer csak látja, hogy Cece néni nekiugrik Kocsor Gábornak, cibálja le róla a gúnyát, süvít, mint a téli szél a nyomáson és ezt követőleg a purdék, síhederek, asszonyok szintén rávetik magukat Kocsorra, tépik, cibálják, rángatják. Forgatagba hemperednek, sívalkódva, acsarkodva gomolyognak egybe, százfejtű, százkarú táncoló, porzó gomolyagba főnódnak össze. A cigány férfiak, a nagyok, szakállasak, fekete, soványak, inasok, torzonborzak, gatyaszárasak csak nézik mozdulatlanul a vályog-villák fehérszínűségét a karhatalom elleni zendülését, nem vetik magukat közbe, Kocsor Gábor felmerül, lemerül, a harmonikázó hűstümegekben, egyszer-egyszer sikerül neki feltápáskodni és olyankor leken egy-egy hatalmas pofont a melléte levőknek, de aztán újra eltűnik a kavarodásban, mert mint haragos kutyák az útszéli vándorra, vagy a majorba érkezett szegény házhoz zsidóra, úgy ragadnak belé a cigányi fehérszínű, tépik, rángatják, leteperik és a felkavart porban csak karok és lábak rángatóznak, kivirul egy-egy cigányasszonynak fellibbent meztelensége az örült kavarodásban.

És a cigányférfiak csak állnak, nem vetik magukat közbe. Még egyszer felmerül Kocsor Gábor és mintha szűnt volna a harsány lárma. Pillanatra megtorpant a had. De ekkor már vér borította Gábor bátyám fejét, megtántorodott és elzuhan feloldalt hosszában. És most következett az, ami felforraltta Laji bátyámban a vért.

A vén keshedt Cece, szintén véres ábrázattal egyszer csak felkapta rongyos szoknyáját, átkozódva, rikácsolva, meztelen alsóval Kocsor Gábor bátyámra ült.

Ekkor felkapta kend az ajtóból a lapátot és gödröket átgörgetve, tajtékozva szaladt a zendülés közepébe. Pillanatok

alatt ott termett kend, alig vették észre és a lapátot laposra fordítva, úgy vágta hátha Cece néni, hogy menten lefordult Kocsor Gábor bátyámról és vagy négy métert repült, elnyúlt mint meredt béka. Azután úgy forgatta Laji bátyám a lapátot a cigányok között, mint felbőszült Kinizsi.

Sívalkódva szaladt az asszonyhad százfelé. Laji bátyám dühe erősödött. Nekiszaladt az ácsorgó férfi hadnak és csak kongott a lapát a hátukon.

Csend lett azután, csak Laji bátyám káromkodott. Ha szabadna leírni, ha lehetne elmondani Laji bátyám, hogy milyen szépen káromkodott kend, ha meg lehetne örökíteni, akkor mint mestermű ragyogna örökkön-örökké az irodalom egén az akkor reggeli káromkodása, mely duzzadt az erőből és drasztikusságában is értékes mintaképe lehetne az összes elhangzott és elhangzandó káromkodásoknak e hónapban.

Jaj, de hát nem lehet leírni.

Felémelte kend Kocsor Gábort. Felültette. Szédülten nézett magára. Azután nehezen feltápáskodott, Laji bátyám kivette kékszíni zsebkendőjét, belemártotta a vízbe, odanyújtotta Gábor bátyámnak.

— Na, törölje le a vért a képről!... Összekarmolták ezek a bestiák!

Kocsor Gábor törülközött, ténfergett, meg-megingott álltában.

Laji bátyám felvette az összetaposott kucsmát, térdén verte ki belőle a port, aztán ráhúzta Gábor bátyám fejére. Majd az egyenruhát porolta ki rajta, úgyhogy a tenyerével ütögette Kocsor Gábort mindenütt.

Még később a következő volt a kép:

Mentek Laji bátyámék az országút közepén. Magának a balvállán volt a lapát, jobbán pedig Kocsor Gábor, elgyengülve, megnémulva. Hang nem tudott kijönni a torkán.

A kép másik része:

Vak Miska kentektől mintegy ötven lépésnyire ment az országútra srégen álló dűlőúton Kamut felé. PINKA gyerek vezette. Vak Miska többször megállt, hátranézett...

Harmadik kép:

Cece néni rikácsolt a vályogvilág szélén, szórta kentekre az átkot, gyakorta megfordult, lehajolt és ilyenkor mindig nyakába kapta a szoknyáját és a cigányhad éktelen rohécselése közben, moeskos szájjal a legordinárabb műveletekre serkentette kenteket...

ÓRA, ÉKSZERNEMŰ, AJÁNDEKTÁRGYAK

»KRONOSZ«

óra- és ékszerkereskedelmi r. t.

BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 3. SZ.

RÉSZLETFIZETÉSI KEDVEZMÉNY!

Igen előnyös fizetési feltételekkel, előleg nélkül hitel a M. KIR. CSENDŐRSÉG m. t. tagjai részére

Bútorok, szőnyokok, matracok és sodronyok, szőnyegárak, tüdő- és ebédülőszőnyegek, dísz tárgyak és az összes vászonárak, abroszok, ágynemű damasztok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk!

Lakásberendező vállalat, VI. Andrassy út 66

Katonai térképek, szolgálai könyvek

GRILL GERGELY R. Rt.-nál
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 3. sz.

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak itt a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest. VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

nem luxus!

Es mindezekért mindössze hat napot kapott a szolgabíró-ságon — Laji bátyám. Hihetetlen, de ez történt, pedig azt gondolhatta volna az ember, hogy férfias viselkedéséért, mert megmentette a rendőri becsületét, reaktiválják kendet, újra beöltöztetik. De úgy van az, ha baj van, ha csak egy is, jön utána a többi esőtől.

Valaki besúgta, hogy a zendülést Laji bátyám készítette elő. Azért ment ki éjnek idején a cigánytelepre, hogy kioktassa a morékat. A morék pedig, mikor meghallották ezt a hírt, kapva kaptak rajta és egytől-egyet kendre vallott. Többen meg is esküdtek hétszer a szemükvilágára, köztük Cece néni is, hogy maga, Laji bátyám, úgy éjfélkor érkezett közéjük és míg Kocsor meg nem jött, addig folyton lázított Kocsor ellen. Hogy aztán mégsem hagyta Gábor bátyámat agyonverni, hogy közbelépett, hát ezt a tényt csak enyhítő körülménynek vették a szolgabíró-ságon.

Dehát mindezek és cigányok vallomása dacára sem ítélik el kendet, ha konokul nem hallgat Laji bátyám voltaképpeni hollétét illetőleg. Mert úgy hallgatott Laji bátyám — emlékszik? — mint a siketnéma. Hiába faggatták, hogy mit keresett a cigánytelepen az ásóval, lapáttal, nem árulta el, hogy Vak Miskának volt, mert...

Hej, Árgirus királyfi!

Nem szólhatott kend, azt én is tudom. Ott állt mellette a vallatásnál Kocsor és ha igazat mond Laji bátyám, akkor Kocsornak is feltámad újra a mese, amit ő már rég elfelejtett. Már pedig erről nem szabad tudni másnak, mint csak a Nagy Égnek, Vak Miskának, meg magának Laji bátyám.

Ugyannyira, hogy Kocsor Gábor bátyámnak is, aki pedig annakelőtte nagyon a pártjára állott, mentette kendet, nagyon gyanus volt a hallgatása és mikor a kóterbe vezette magát édes Lajos bátyám (azonnal megkezdte kend az ülést a községházán, mert az ítélet úgy szült, hogy hat nap, vagy az ülést megváltó tizennyolc forint készpénz) szinte szánandó lehangoltsággal így szólt:

— Nha, Hlaji, hezt nem hittem néked!... Felbízattad a cigányokat!

Laji bátyám erre csak annyit mondott:

— Ne szűjjaj!

(Folytatjuk.)

„Kincsek”

rejtőznek a magyar föld mélyében. Ezeket akarjuk megismertetni olvasóinkkal, ezért hirdettünk november 1-i számunkban pályázatot a kincsek és lelőhelyeik felsorolására. Részletes, szép munkákkal jelentek meg olvasóink a pályázaton, amelynek nyertesei: Joó János alhdgy. (Miskolc) és Vass Ferenc esendőr (Csolnok-Angusztatelep), akinek a ju-

talomtárgyat, — asztali órát, — elküldtük. Dícséretes munkát kaptunk még a következőktől: Csató József tőrm. (Méhkerék), Dömötör Lajos őrm. (Kapos), Gazdag Mihály cső. (Méhkerék), Komló Sándor tőrm. v. (Miskolc), Mázsári Mihály cső. (Méhkerék), Nagy József VII. thts. (Szombathely), Németh

Sándor II. tőrm. (Andocs), Székely Sándor I. tőrm. v. (Pusztavaas), Takács Imre III. tőrm. v. (Méhkerék), Tiszay László cső. (Bogács), Varga István cső. (Méhkerék), Végső Mihály thts. (Páczin).

Intézkedik

a esendőr a szolgálati utasítás 297/1. pontja szerint a hatóság helyett is, ha a helyzet úgy kívánja. Ilyen esetek leírására hirdettünk pályázatot, amelyre igen szép anyagot kaptunk olvasóinktól. Ezt ismertetni is fogjuk. A pályázók között sorshúzás útján dönt el a nyertes, aki Dömötör Lajos őrm. Kapos. A jutalomtárgyat — asztali órát — részére elküldtük.

Pályázatok.

I.

Magyarul.

Azt írja egyik nyelvtudósunk: A magyar nyelvben megvan a keleti népek nyelvének képes volta, kifejező ereje, lelkessége, tehetsége, a török nyelv színes pompája, az angolok méltósága, a franciák folyékonyága, az olasz édessége, a német komolysága, a görög ékesszólása és a többi, egy szót bármit kíván a művelt gondolkodás, az mind megvan benne. Főleg, helytelen és nem hazaflás gondolkodása mellett valaki unos-untalan idegen szavakat használ.

Valaki ezeket írta barátjának:

Adjusztált uniformisban gálánsan gardfrozta a leányt, aki affektált ugyan, de écszeket adtam neki, azaz egzeciroztattam, így aztán nem volt semmi komplikáció. Nimbuzsom megmaradt, a muszklim persze dagadt! Hiába, notórius gavalter vagyok, soford túllicitálok mindenkit. Link azért nem lettem, a presztizsre vigyázok, ha vexálnak is, azért nem voltam soha slamasztikában! A Forsrift a szerelemben is megvan és hidd el, ez imponál!

Írják meg olvasóink, magyarul hogyan hangzott volna ez a levél? Csak legénységi állományúaktól fogadjunk el pályázatot január 15-ig.

II.

Valamit magunkról itt is.

A jövő év február 1-éig kell beküldeni legénységi állományú olvasóinknak a következő kérdésekre a feleletet:

1. Kik voltak az első esendőrkerületi parancsnokok?
2. Mikor rendszeresítették a járőrvezetői jelvényt?
3. Mióta van esendőrfelügyelőség?
4. Teljesített-e, mikor és hol a esendőrség határőrizeti szolgálatot?
5. Mikor rendszeresítették a esendőrség kettős hajtókáját?
6. Ki volt a magyar esendőrség első — a közbiztonsági szolgálatban elesett — hősi halottja?

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest,
V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

DOXA

A TÖKELETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
Ajándéknak DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI